

ଉତ୍କଳୀୟ ଜମି ମିଳନ ବ୍ୟତୀତ କୌଣସି-
 ରୂପେ ବେଦଖଲ ହୋଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।
 ନୂତନ ଖଜଣା ଆଇନରେ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ହୋଇ
 ଅଛି ଏବଂ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟକୁ ଉଚିତ ଯେ ଆପଣା
 ଜମିଦାରୀରେ ଅଗ୍ରେ ସେ ବ୍ୟୟ ପ୍ରଚଳନ କରବେ
 ଏହିସୂତ୍ରି ଅନୁସାରେ ଯୋଗସ୍ୱରୂପାନ ଖୋସ
 ବଜୟଦ୍ୱାରା ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇ ପାରିବ । କୌଣ-
 ସି ଯୋଗ ବନ୍ଧନ କରବା ବସୟରେ ଗବର୍ଣ୍ଣ-
 ମେଣ୍ଟ କର୍ମଗୁଣଙ୍କ ମଞ୍ଜୁରି ଆବଶ୍ୟକ ହେବ
 ଅର୍ଥାତ୍ ଯେଉଁଠାରେ କୌଣସି ଯୋଗକୁ ବଣ୍ଟି
 ଦେବର ଦେଲେ ଏକ ଅଂଶ ଭାଗରେ
 ଏକଅଂଶ ଜମି ପତ୍ର ବ ମହିରେ ସାଧାରଣ
 ପ୍ରକାରର କୃଷିକାରର ପରବାର ନିର୍ବାହ ହୋଇ
 ପାରିବ ନାହିଁ ସେଥିଲେ ବନ୍ଧନ ବସୟରେ
 ଉତ୍କଳ ଦୟାଯିବ ନାହିଁ । ପରନ୍ତୁ ଯଦ୍ୟପିକ
 ବନ୍ଧନରବ୍ୟସ୍ଥିତି ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଦୃଷ୍ଟିରେପକ୍ଷରେ
 ନାହିଁ ମାତ୍ର ବକ୍ତବ୍ୟ ବ୍ୟୟ ଏକାଦେଲକେ
 ରହିଲ ଦେଲ କେହି ପ୍ରଜା ଆପଣା ଗୁଣ୍ଡୁମି
 ବକ୍ତବ୍ୟ ଦେଇ ପାରିବ ନାହିଁ ଏ ନିୟମ ନୂତନ
 ଖଜଣା ଆଇନର ବ୍ୟୟ ଅନୁସାରେ ହୋଇଅଛି ।

ଯୋଗସ୍ୱରୂପାନ ପ୍ରକାଶ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଉ
 କେତେଗୁଡ଼ିଏ ନିୟମ ହୋଇଅଛି ସେ ସମସ୍ତ
 ଲେଖିବାର ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ କେବଳ ନୋ-
 କସାମା ବସୟରେ ଯାହା ହୋଇଅଛି ତାହା
 ଜାଣିବାର ଯୋଗ୍ୟ ଅଟଇ ଏବଂ ତାହା ଏହି ଯେ
 ନୋକସାମା ଦେବା କଥା କେବଳ ଅନୁଗ୍ରହ
 ଅଟଇ ସୁତରାଂ ଏଥିର କୌଣସି ନିରୁଦ୍ଧ ବନ୍ଦୋ-
 ବସ୍ତୁ କାଳରେ ଲେଖିବା ଉଚିତ ନୁହଇ ।
 ଓଡ଼ିଶାରେ ଏହା ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି
 ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଅଛି । ସୁତରାଂ ପଞ୍ଚାରେ ଏକକ
 ଲେଖିଦେଲେ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ ଯେ ଆବଶ୍ୟକ
 ଦେଖାଗଲେ ବୋର୍ଡ଼ଙ୍କ ନିୟମାନୁସାରେ ଫସଲ
 ନୋକସାମା ହେତୁ ଖଜଣା ଶୁଳ୍କ ଦିଆଯାଇ-
 ପାରିବ ।

କେଉଁ ଶ୍ରେଣୀର ପ୍ରଜାମାନେ ଯୋଗ ସ୍ୱରୂ
 ପାଇବେ ତହିଁରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ନିୟମ କର-
 ଅଛନ୍ତି କି ଯେ କୌଣସି ପ୍ରଜା ଗୁଣ୍ଡ କରବା
 ମାନସରେ ଭୂମିରେ ବସନ୍ତ କରବ ସେ ଯେତେ
 କାଳ ଖଜଣା ଦେଉଥିବ ତେତେ କାଳ
 ଯୋଗସ୍ୱରୂପାନ ପ୍ରଜା ସ୍ୱରୂପ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରରେ
 ଭକ୍ଷା ପାଇବାର ଯୋଗ୍ୟ ହେବ । କାଳପଞ୍ଚା
 ଭୋଲା ଓ ଭୋଲାପାହି ପ୍ରଜାମାନେ ଏ ସ୍ୱରୂ
 ପାଇବେ । ଲକ୍ଷ୍ମଣକପାରିର ରୂପ ଏବଂ ଟିକି-

ଦାରକ ବସୟରେ କିଛି ବ୍ୟୟ ହୋଇ ନାହିଁ ।
 କାଳିଦାସର ରୂପ କାଳପଞ୍ଚାସି ବ୍ୟୟ
 ରୂପ ଏବଂ ଭଲେ ରୂପକୁ ଯୋଗ ସ୍ୱରୂ
 ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ଏମାନେ ଲକ୍ଷ୍ମଣୀନ ପ୍ରଜା ।
 ସକଳ ପ୍ରଜାକାରୁ ଗୁଣ୍ଡକସ୍ତରେ ଖଜଣା
 ନିଆଯିବ ସେ କସ୍ତମାନ ବସୟରଠାରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ
 ମଧ୍ୟରେ ପଡ଼ିଅଛି ଏହିପରି ସରକାରଙ୍କ
 ପ୍ରତି ଗୁଣ୍ଡକସ୍ତ ଫେବୃଅରଠାରୁ ମେ ମାସ ମ-
 ଧରେ ଆର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛି । କ୍ରମଶଃ

ସାମ୍ବାଦିକ ସଂବାଦ ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କମିଶନର ସାହେବ ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପୁରୀ-
 ପ୍ରଧାନ ସଚିବଙ୍କଦ୍ୱାରା ସମ୍ବନ୍ଧ । ମାଗି କର୍ତ୍ତମାନ ଶୁଣା ଯାଏ
 ଯେ ସେ ଅଗାମୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅସିବେ । ସମ୍ପ୍ରତି ଗୋରାଧା
 ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଛନ୍ତି ।

ଏଠାରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଦାକବ୍ଦ ସଂଜ୍ଞା ସଂଜ୍ଞା । ଗତ
 ମାସ ତା ୨୭ ରୁପରେ ବାବୁ ଶ୍ରୀନାଥଚନ୍ଦ୍ର ଭପୋଟୀ କଲେ
 କୃଷକଙ୍କର ଗୁଣ୍ଡକର୍ଷ ବସ୍ତୁ ସ୍ତମ୍ଭ ଏକ ଦଶକର୍ଷ
 ବସ୍ତୁ ପିଲ ସଙ୍ଗେ କାଠଯୋଡ଼ା ନଦୀକୂଳକୁ ଗୁଲ ଗଲା ।
 ବାବୁଙ୍କ ବସା ନଦୀକୂଳରେ ଅଟଇ । ତାଙ୍କ ପୁତ୍ର ଅନ୍ୟ
 ପିଲାକୁ ମାରିବାରୁ ସେ ତାକୁ ପଥରଦଳ ରପତୁ ଦେଇ
 ଦେଇ ସେ ବାବୁଙ୍କ ପୁତ୍ର ନଦୀରେ ପଡ଼ି ପଞ୍ଚୁ ପାଇଲା ।
 ସେଠାରେ ଅଉ ଦୟୋଷି ପାଞ୍ଚ ସାତକର୍ଷର ପିଲାକୁ ରୁଦ୍ଧ
 ଅନ୍ୟ ଦେହ ନ ଥିଲେ । ସେମାନେ ସମସ୍ତ ପଲାଇ ଯାଇ
 ଏ ଦୁର୍ଘଟନାକୁ ଗୋପନ ରଖିଲେ । ବାବୁ ଅନେକ ଅନୁ-
 ସନ୍ଧାନରେ ଏହା ଅବଗତ ହୋଇ ପୁଲସରେ ନରଦୃତ୍ୟା
 ଦାକରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣକ କଲେ ଓ ପୁଲସ ଦତ୍ତ କର ସେ
 ପିଲାକୁ ଦଲଣ କଲେ । କର୍ତ୍ତମେଣ୍ଟର ସାହେବ ପିଲ ମୁଦା
 ଲବ୍ଧ ଟ ୫୦୦ କାର ଜାମୀନରେ ରଖି ମୋକଦ୍ଦମାର ବଗ୍ଗର
 କରୁଅଛନ୍ତି । ତାଙ୍କଠାରେ ପିଲ ମୁଦା ଓ ଗୋଟିଏ ପିଲ
 ସାଣୀ ଏ ସବୁ ଶୁଣିବାର କରୁଅଛନ୍ତି ।

ଅସମାନଙ୍କର କଲେକ୍ଟର ପଶି ସାହେବଙ୍କର ଗୋଟିଏ
 ଅଉ ଦୟା ଦୁଃଖୀନ ଶୁଣିଲୁ । ମାହାଙ୍ଗା ତହଲର କାବୁନ-
 ଗୋଡ଼ ସିରପ୍ତା ଦତ୍ତରେ ପ୍ରକାଶ ହେଲ ଯେ ସେ ଅନେକ
 କର୍ମ ବାଳ ରଖିଅଛି ଓ ଅନେକ ବର୍ଷ ଅଗ୍ରଣାକାରେ କର-
 ଲକ୍ଷ୍ମଣକ ଏହା ରୁଦ୍ଧ ଚଳୁଅଛି ଟ ୨୨୫ କା ଅଂଶାତ ବଦ-
 ଅଛି । କାନୁନଗୋ ଟଙ୍କା ତାଖଲ କର ଦେବାକୁ ସାହେବ
 ସେ କେବଳ ଚୌକିଦାସ ଦତ୍ତରୁ ତାକୁ ମୁକ୍ତି ଦେଲେ
 ଏମନ୍ତ ନୁହେଁ ତାକୁ କର୍ମରେ ମଧ୍ୟ ରଖିଲେ । ଏଥିରୁ ସା-
 ହେବଙ୍କର ତସ୍ତୁ ଓ ରଦାରଭବ ପ୍ରକାଶ ପାଏ ମାତ୍ର ଏପରି
 ଅଉ ଦୟାରେ ଦୁଃଖ ଓ ମନ କର୍ମଗୁଣମାନେ ଲକ୍ଷ୍ମଣକ
 କୁଅଛି ।

ଅନେମାନେ ଶୁଣିଲୁ ଜଣେ ଗୋରାକର୍ମ ହାକିମ ଗୋଟିଏ
 ମୋକଦ୍ଦମାରେ ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ଷ ସପକ୍ଷରେ ଦେହେକ ସୂକ୍ଷ୍ମକର-
 ବାବୁବାଦୀର ଉକ୍ତ ଶେଷକୁ କାଟି ଦେଲେ । ତହିଁ ହାକିମ
 କହଲେ ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ଷ ଅସ୍ତ କୋଠିକୁ ଯାଇଥିବ । ଏପରି ସୂକ୍ଷ୍ମ
 ଅଉ କି ରହି । ବାଦର ଉକ୍ତ ମୋକଦ୍ଦମା ରଠାଇ ଗେଇ
 ରୁଦ୍ଧ ଅଦାଲତରେ ପ୍ରଜାକାର ଲେଖିଲେ । ସବ ବାଳ
 ମଧ୍ୟ କୋଠିକୁ ଯାଇ ଯାଗା ଦେବେ ହାକିମ ଜଣ କରୁଥାନ୍ତେ

ବୋଧ ହୁଏ ଯେ ଆଗେ ସାଧୁଆତ୍ମା ତାହାର ପକ୍ଷ ଧର-
 ଥାନ୍ତେ ।

୨। ସେହି ଶାନ୍ତରେ ସର୍ବର ଅଦ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାର୍ଥନାକ,
 ସେଠାରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସନ୍ଧ୍ୟାସମ୍ପର୍କରେ ନିୟମିତରୂପେ ନିମ୍ନ-
 ଲକ୍ଷ୍ମଣକ, ଗୁଣ୍ଡକଦେଲୁ ଧୂମ ବ୍ୟବହାର କଲେ ନିୟମ
 ସର୍ବ ରୂପକୁ ମୁକ୍ତିକର କରାଯାଇ ପାରେ । କେତେକ ବର୍ଷ
 ହେଲ ପଦ୍ମଶାହୀର ବଶେଷତ୍ୱରେ ଜଣାଯାଇ ଗଲ ଯେ
 ଏହାଦ୍ୱାରା ଦୁଇଟି ବସୟ ସାଧତ ହୁଏ । ପ୍ରଥମତଃ ସନ୍ଧ୍ୟା-
 କାଳରୁ ଧୂମ ପ୍ରଦାନ କଲେ ସେହି ସମସ୍ତ ବନୌଷଧିର ଗନ୍ଧ
 ସମସ୍ତ ଦଶା ବୃଦ୍ଧ ମଧ୍ୟରେ ରହି ଯାଏ । ଏବଂ ସେଥିର ଗନ୍ଧ
 ଗନ୍ଧ ସର୍ବ କାରପକ୍ଷରେ ବସବତ୍ତ ହୁଏ ସେମାନେ ଅଳପ-
 ବଳରେ ଗୁଡ଼ ପରଦାଏ କର ପଲ ସ୍ତନ କରନ୍ତି । ୨ୟତଃ
 ସେହି ଧୂମଦାନ ନିବନ୍ଧନ ବାବୁ ସଂଦା ବସବ୍ଦ ସଦାକୁ
 ସାଧ୍ୟରକ୍ଷା ପକ୍ଷରେ ବଶେଷ ଉପଯୋଗୀ ହୁଏ ।

ଧୂମ ।

ଲକ୍ଷା, ଭଲସ୍ତା, ଗୁଣ୍ଡକ, ରକ୍ତଚନ୍ଦନ, ସ୍ୱେଦଅପଦ-
 ନତା ଅର୍ଜୁନ କୃଷ୍ଣର ଫୁଲ ଓ ଫଳ, ବଜ୍ରା ଏବଂ ଶ୍ୱେତ ଝୁଣା
 ଏହି ସମସ୍ତପ୍ରକାର ସମ ଭାଗେ ତୁଣ୍ଡକର ଏକତ୍ର ମିଶ୍ରିତକର
 ବାବୁ ହେବ । ପାଠକମାନେ ପଦ୍ମଶାହୀର ଦେଖିବେ ଯେ,
 ତାଙ୍କର ସଦୃଶ୍ୟ ମୁଖୋପାଧ୍ୟାୟଙ୍କ ସାଧ୍ୟରକ୍ଷା ନାମକ
 ପୁସ୍ତକର ଉପଦେଶାନୁସାଧୀ କାବଲକ ଏସିତ ମିଶାଇବା-
 ଠାରୁ ଏହା କୌଣସି ଅଂଶରେ ନ୍ୟୁନ ନୁହେଁ । ଏବଂ ଏହା
 ବୋଲିବା ବାବୁଲ୍ୟ ଯେ, ମୁଖିକ ଓ ସର୍ବପ୍ରକାର ଲକ୍ଷମାନଙ୍କ-
 ପକ୍ଷରେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଗୋଟିଏ ସାଂଘାତିକ ବସ ଅଟଇ ।

ପାଇକପଡ଼ାର କୁମାର ବାନ୍ଧୁଚନ୍ଦ୍ର ସିଂହ ବାହାଦୁର
 କଲକତାର ଦଲ୍ଲୀନସକ୍ତ ଗୋଟିଏ ବୃଦ୍ଧ ହୃଦରକ୍ଷଣ
 ସକ୍ଷମ କରୁଅଛନ୍ତି । କେନାଚିଷଣାଃ ଅଲୋଚନା ଜମିର
 ଏହା ଅଦ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୋକସାଧ୍ୟ ଅଟଇ । ଏଥିର ମୂଲ୍ୟ
 ଟ ୨୦୦୦ କା । ବୁମାରକର ଦଲ୍ଲୀନପ୍ରଦ ଏପ୍ରକାର ଉତ୍କଳ
 ଦେବା କିନ୍ତୁ ପ୍ରଣୀତସାଧ୍ୟ ଅଟଇ ।

ଦରଲକ୍ଷୀର ମହାଦଳା ଅପଣା ରହବା ଜମିର ଗୋ-
 ଟିଏ ବଦ୍ଧବ୍ୟୟ ସାଧ୍ୟ ଅଦ୍ୟନ୍ତ ସୁଦର ଗୁଣ୍ଡକା ନିର୍ମଣ
 କରବାକୁ ଅରଣ୍ଡ କରୁଅଛନ୍ତି । ସମ୍ପ୍ରତି ଲେପୁନଖ୍ୟାଗ-
 ଶିର ମାନବକର ଉତ୍ତମସାହେବ ତାହାଙ୍କ ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ
 ଜୁମଣ ନିମନ୍ତ ଯାଇ ଥିଲେ ମହାଦଳାଙ୍କ ପ୍ରମାନାଦେ ଉକ୍ତ
 ଗୁଡ଼ର ଶୁଳ୍କଦେଇ ଅସି ଅଛନ୍ତି । ଏହି ଉତ୍କଳ ଉପଲକ୍ଷରେ
 ଲକ୍ଷ ସମାଦେହ ହୋଇ ଥିବ ଏବଂ ମହାଦଳାଙ୍କର ସଥୋ-
 ତତ ପ୍ରଣୀତସାଧ୍ୟ ମାନବକର ଉତ୍କଳସାହେବ କର ଥିଲେ
 ଓ ମହାଦଳା ମଧ୍ୟ ତହିଁର ସଦୃଶ୍ୟ ଦାନଦାଏ ଅପଣା
 ନିଷେଷତା ଦେଖାଇଲେ । ଦରଲକ୍ଷୀର ମହାଦଳା ଶାସ୍ତ୍ର
 ଜଣେ ବଦ୍ୟାତ ଲୋକ ହେବାର ସମସ୍ତ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଏ ।
 ଅପଦାନ ସ୍ୱରୂପ ସାଧୁସ୍ତନା ଦେଶୀୟ ସେନାମାନଙ୍କ
 ମା ୭ ସର ଭରା ଦୟା ସିବାର ଗଜର୍ଜନେକ ଅଲ ଦେଇ
 ଅଛନ୍ତି । ଅଦ୍ୟାଦେହମାନଙ୍କ କ୍ଷତପୁରଣ ସ୍ୱରୂପ କେତେ-
 ଲେଖାଏ ଟଙ୍କା ମିଳବ ।

ଜୟପୁରର ମହାଦଳା ଗାଠଣା ଗୋଟିଏ ସର୍ବାକର ଗଡ଼
 ବାସିକ ଶ୍ରାବରେ ୧୫୦୦ ଗ୍ରାହଣ ଭୋଜନ କଲଇ
 ଥିଲେ । ଏଠା ସର୍ବାକମାନେ ଅପଣା ସର୍ବାକର ବାସିକ ଶ୍ରାବ
 ଏପରି କରନ୍ତି କି ?

ଅଗମୀ ଅଭୁବରମାସ ତା ୨୭ ରୁପରେ ଅସମାନଙ୍କ
 ଲକ୍ଷଣାଦେବଙ୍କ ସଦୃଶ୍ୟମଣି କଲଚରୁ ସାତ୍ରା କରବେ ।
 ବନାରସ ସଦୃଶରେ ଗନ୍ଧ୍ୟ ଅଲୋକ ଦୟା ସିବାର
 ବନୋକସ୍ତ ହେଉଅଛି ଏଥି ପୂର୍ବେ ଉକ୍ତ ନଗରର ସଦୃଶ-

ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା

ଭା ୧୫ ଗ
୧୯୨୭ ଖା

ତା ୧୧ ରଖ ମାତ୍ରେ ସିପ୍ତମ୍ବର ସନ ୧୮୮୦ ମସିହା । ମ । ଉତ୍କଳ ଦ ୨୧ ନ ସନ ୧୮୮୭ ଖାଲ ଶନକାର

ଅଗ୍ରମ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ ୪୫୦
ବର୍ଷାନ୍ତେ ମୂଲ୍ୟ ଦେଲେ ବର୍ଷକୁଟି ୨୯
ମଫସଲପାଇ ଡାକମାସୁଲ ୪ ୧୫୦

ଲଲସେନ୍ଦ୍ର ଟାକୁଦ୍ୱାରା କ ପ୍ରକାର ଅଭ୍ୟା-
ନ୍ତର ଦେଉଅଛି ଇହିଁର ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ
ଉତ୍କଳଦର୍ପଣରୁ ଉଦ୍ଧୃତ କଲୁ । କାଲେଣ୍ଡର
ମୋତିଗଣ୍ଡ ବଜାରର ଇଲମଦାଣ୍ଡ ନାମକ
ଜଣେ କାପୁଡ଼ିଆ ଉପରେ ୪ ୧୯ କା ଟାକୁ
କରିଲ । ସେ ଅକ୍ଷୟ ଥିବାରୁ ଅସୀଲ କଲ
ମାତ୍ର କେହି ଶୁଣିଲେ ନାହିଁ । ଇହୁଁ ସେ
ଅନାୟତ୍ତ ହୋଇ ଆପଣା ଘରର ଦଶ ପନ୍ଦର
ଟଙ୍କାର ସାମଗ୍ରୀ ବିକି ବଜାର ଦେଶ ପରଶୋଧ
କରି ଘରଛାଡ଼ି ପଳାୟନ କଲ । ସାକ୍ଷୀ ଟାକୁ-
ସର ବିନୋବସ୍ତୁ ଅଭ୍ୟନ୍ତ୍ର କଠିନ ଓ ଭାଦ୍ରା
କାଦୀର ଭାରତବର୍ଷ ପକ୍ଷରେ ଉପଯୋଗୀ ନୁହଇ
ମାତ୍ର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଭାଦ୍ରା ନ ମାନି ଏମନ୍ତ କର-
ମାନ ରଖିଅଛନ୍ତି ବଡ଼ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଅଟଇ ।

ଏବର୍ଷ ଏ ନଗରର ସତ୍ତକ ଇତ୍ୟାଦି ମରମତ
କାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍ତମରୂପେ ହେଉଅଛି । ଏସନ୍ତ କି
ଗଳ ରାସ୍ତାମାନ ସୁଦ୍ଧା ମରମତରୁ ବାଦ ଯାଉ
ନାହିଁ । ଅନେକ କରୁଣସ୍ୱାର୍ଥ ଅବସ୍ଥା ଏ ବର୍ଷ
ସୂକ୍ଷ୍ମ ଅଛି ଓ କେତେକ ପକ୍ଷାସତକ ମରମତ
ହୋଇଅଛି ମାତ୍ର ଅତୁର କେତେକ ପକ୍ଷାସତକ
ମରମତ କରିବାକୁ ବାକୀ ଅଛି ଓ ଏକ ଏକ
ସ୍ଥାନରେ ନୂତନ ପକ୍ଷାସତକ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାର
ଅବଶ୍ୟକ । ଅର୍ଥାତ୍ତରୁ ଏ ସବୁ ଏ ବର୍ଷ ହୋ-
ଇପାରିଲ ନାହିଁ । ଜଣମେଜଖୁରଙ୍କର ଏ ପକ୍ଷ-
ରେ ସେପର ସୁଦୃଷ୍ଟି ଅଛି ଭବିଷ୍ୟତରେ ସେ

ସବୁ ହୋଇପାରେ । ନାଲିଖୋଲା କର୍ମ ବିଶେ-
ଷରୂପେ ଲାଗି ଅଛି ଏ ଦେଉ ଏ ବର୍ଷ ଅଧିକ
ବର୍ଷା ହେଲେହେଁ କାନ୍ଥ ଭାଙ୍ଗିବା ଓ ଗଭାପୁ-
ଇରେ କଷ୍ଟ ପ୍ରାୟ ନାହିଁ । ଏହା ଜଣମେଜ-
ଖୁର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଗଡ଼ପ୍ରେ ସାହେବ ଓ ଓବରସିୟର
କ୍ଷେତ୍ରମୋହନ ବାବୁ ପ୍ରଭ ପ୍ରଶଂସନୀୟ ଅଟଇ ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅଟବେ ସାହେବ କମନସ୍ ସଭାକୁ
କଣାଇଅଛନ୍ତି କି ସେ ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟରେ ଇଲଲ-
ଖିତ ପ୍ରସ୍ତାବ କରିବେ ଯଥା;—

ଭାରତବର୍ଷର ସମସ୍ତ ସରକାରୀ ଖର୍ଚ୍ଚା ଏବଂ
ଭାରତବର୍ଷର ରାଜସ୍ୱରୁ ଇଂଲଣ୍ଡରେ ଯେଉଁ
ଖର୍ଚ୍ଚା ହୁଏ ଯାଉଅଛି ଭାଦ୍ରା ଅଭ୍ୟନ୍ତ୍ର ଅଧିକ
ଅଟଇ ଏବଂ ଭାରତବର୍ଷର ହିତୋଦ୍ଦେଶରେ
ଏ ସମସ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚା ଅଧିକ ପରମାଣରେ ଉଠା
କରିବା ଅଭ୍ୟନ୍ତ୍ର ଅବଶ୍ୟକ ଅଟଇ । ଅଉ ଏକ
ଜଣ ମେମ୍ବର ମାନସ କରଅଛନ୍ତି କି ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ
ସଙ୍ଗେ ଏହି କଥା ମିଶାଇବେ ଯେ କମ୍ପାନୀଙ୍କ
ପରବର୍ତ୍ତରେ ଶ୍ରୀମତୀ ମହାରାଣୀଙ୍କ ଖାସ ଦଖଲ
ହେଲକିନ୍ତୁ ଭାରତବର୍ଷର ଶାସନ କାର୍ଯ୍ୟ କି ପ୍ର-
କାର ଚଳୁଅଛି ଇହିଁର ଅନୁସନ୍ଧାନ ନିମିତ୍ତ
ଭାରତବର୍ଷକୁ ଏକ ଶକ୍ତ କମିଶନ ପ୍ରେରଣ
ହେଉ । ଅମ୍ଭେମାନେ ଏ ପ୍ରକାର ପ୍ରସ୍ତାବମାନ
ହେବ ବୋଲି ଶୁଣି ଆନନ୍ଦ ହେଲୁ ଏବଂ
ଆଶା କରୁଁ ଯେ ଏଥିରେ ଅନେକ ଉର୍ଦ୍ଧବର୍ତ୍ତକ

ହେବ ମାତ୍ର ଶେଷଫଳ କି ହେବ ଭାଦ୍ରା ଆଗ-
ଠାରୁ ଲୁହା ଯାଇ ନ ପାରେ ।

ଏ ସପ୍ତାହରେ କାନାଦାରୁ ଅଭ୍ୟନ୍ତ୍ର ଅନ-
ନଜନକ ସବାଦ ଅସିଅଛି । ଜେନରଲ ରାବ-
ର୍ଟସ୍ ଯୁଦ୍ଧବିଖାନଙ୍କର ସେନାକୁ ଆକ୍ରମଣ ଓ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ପରାଜୟ କର ୨୭ ଗୋଟା ଭୋପ
ଏବଂ ଦଶହଜାର ସୈନ୍ୟ ବନ୍ଦକରି ଅଛନ୍ତି ।
ଏ ଯୁଦ୍ଧ ଚଳଇମାସ ପ୍ରଥମ ଭାଗେ ବେଳ ଘ ୧-
୩ ସମୟରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଘ ୧୨ ଖା
ସମୟରେ ଶେଷ ହେଲା । ଶବ୍ଦ ସେନା ବଡ଼
ବିକ୍ରମ ଦେଖାଇ ଥିଲେ ମାତ୍ର ବିଶ୍ୱସକେଶରୀ
ସମ୍ମୁଖରେ ଆଫଗାନଙ୍କର ବଳ କେତେ !
ଈନ୍ଦିଆରେ ଈନ୍ଦିଆ ହୋଇ ପଳାଇଲେ ।
ଯୁଦ୍ଧବିଖାନ ଖାନରେଜ ନାମକ ସ୍ଥାନକୁ
ପଳାୟନ କରି ଅଛନ୍ତି । ସେ ଧରଣପଥରେ
ବଡ଼ ସୁଖ ହୋଇ ଥାନ୍ତା । ଜେନରଲ ରାବର୍ଟସ୍
କାନାଦାର ପ୍ରବେଶ ମାତ୍ର କେ ଏମନ୍ତ ଉତ୍କଳ
ଜୟଲଭ କରିବାଦ୍ୱାରା ଉର୍ଦ୍ଧ ପ୍ରଶଂସାର ଯୋଗ୍ୟ
ହୋଇ ଅଛନ୍ତି । ପୁଣି ଏଡେବଡ଼ ଜୟ ଅତି
ଅଳ୍ପ ସମୟରେ ଲଭ ହୋଇଅଛି । କାରଣ
ଇଂରାଜର ସରକାର ଓ ସୈନ୍ୟ ମିତ୍ରି ୨୫୦
କଣରୁ ଅଧିକ ମରମତ ନାହାନ୍ତି । ଏ ଯୁଦ୍ଧଦ୍ୱାରା
ଇଂରାଜ ଗୌରବ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ରକ୍ଷା
ପାଇଲା ଏଥର ଆଫଗାନ ଯୁଦ୍ଧ ଶେଷ ହେଲେ
ସମସ୍ତ ଉତ୍ତମ ହେବ ।

ଇଂଲିସମାନ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି ସନ ୧୮୭୮ ସାଲରେ ଲର୍ଡ଼ ସାଲିସବରୀ ଯାହା ସିବିଲସର- ବିସରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପ୍ରାର୍ଥନା ବନ୍ଦୀସର ଉତ୍ତୁ ସଂଖ୍ୟା ବ ୨୧ ବର୍ଷଠାରୁ ବ ୧୯ ବର୍ଷକୁ ଉଣା କରି ଦେଲେ ଏଥିରେ ବଙ୍ଗାଳମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁମାନେ ସେ ସଦରେ ଭରତ ଦେବାକୁ ଲୋଡ଼ୁ ଥିଲେ ତାହାଙ୍କ ଯଥା ବନ ଦେଲ । ଏକ ପକ୍ଷାନ୍ତରେ ଏହାଦ୍ୱାରା ବିଲଗିଷା ରହିତ ହେଲା ନାହିଁ । ଇଂଲିସମାନ ଯେ ଏତେ ଦିନରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କର ଏ ଗୁରୁତ୍ୱର ଭ୍ରମଟି ଦେଖି ପାରଲେ ବଡ଼ ପୁଣ୍ଡର ବିଷୟ ଅଟଇ ବାସ୍ତବରେ ସେ ନିୟମର ଏକମାତ୍ର ଫଳ କେ- ବଳ ଭାରତବାସିଙ୍କୁ ସିବିଲସରବିଷରେ ପ୍ରବେଶ କରି ନ ଦେବା ଭିନ୍ନ ଅନ୍ୟ କିଛି ନୁହଇ । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କର ଯେବେ ପ୍ରକୃତରେ ଭାରତବା- ସିଙ୍କ ସିବିଲସରବିଷରେ ଭରତ କରିବାର ଅପତ୍ତି ନାହିଁ ତେବେ ବନ୍ଦୀସର ଉତ୍ତୁ ସଂଖ୍ୟା ବ ୧୯ ବଦଳରେ ବ ୨୨ କରି ଦେଉନ୍ତୁ ଏବଂ ଯେମନ୍ତ ବଳତରେ ତେମନ୍ତ ଭାରତବର୍ଷରେ ପଞ୍ଚାକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ନିୟମ କରି ଦେଉନ୍ତୁ ତାହା ଦେଲେ କାହାର କିଛି କହିବାର ବାଟ ରହିବ ନାହିଁ ଓ ପ୍ରକୃତ ନ୍ୟାୟ ବିଷୟ ଦେବ ।

ଦେବେ ପରଶେଷରେ ତାହା ପାରବେ କ ନାହିଁ ସନ୍ଦେହ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍ତା କଥା କରି ମାମଲ କରିବା ଶୋଭାପାୟ ନୁହଇ ।

ତାଟି ଅଭ୍ୟାଗୁର କୋଶସିରୁପେ ବନ ଦେ- ବାର ନୁହେ । ଅପେମାନେ ବିଷୟସତ୍ତେ ଅବ- ଗତ ଦେଲୁ ଯେ ଯୋବରଦାଟର ସେପାରରେ ମାହିମାନେ ପ୍ରତିକଣକେ ଏକପରସା ବା ଅଧ- ଲାଏ ଅଧିକା ନ ନେଲେ ନୌକାରେ କାହା- ରକୁ ଚକାନ୍ତି ନାହିଁ । ପ୍ରତି ଗାତରେ ଏକଅ- ଶୀରୁ ଦୁଇଅଶୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓ କେବେ ଗୁଣ୍ଡଅଶୀ ନେଇଥାନ୍ତି । ଯଦି ବୋଲ ଲେକେ କାହିଁକି ଏଥିର ଗୁନାରି ନ କରନ୍ତି । ଏଥିକୁ ପଞ୍ଚକମ- ନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଗୁନାର କରବା ସହଜ କଥା ନୁହେ । ଜଣମେଜଖୁର ସାହେବ ବୋଲନ୍ତି ପଞ୍ଚକମନଙ୍କ ରୁଜା ମାଲିକଦାରମାନେ ଯେ ମକଦମାରେ ତାଙ୍କ ଠାକୁ ଆସନ୍ତି ସେମାନେ କାହିଁକି ଗୁନାର ନ କରନ୍ତି । ଏଥିର କାରଣ ଏହି ଯେ ସେମାନେ ଏକ ମକଦମାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥାନ୍ତି ପୁଣି ସାମାନ୍ୟ ବିଷୟରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ମକଦମା କରି ଚାହୁଁର ପ୍ରମାଣ ଦେବା ଲଭାବ କାର୍ଯ୍ୟକୁ କଷ୍ଟାନନକ ବୋଧ କରି ଭୁଲି ହୋଇ ରହନ୍ତି । ଯଦି ଜଣମେଜଖୁର କୌଣସିକ୍ରମେ ସେମାନଙ୍କୁ ପଚାରନ୍ତେ କେବେ ଜାଣି ପାରନ୍ତେ । ଅମ୍ବମାନଙ୍କ ବିବେଚନାରେ ଏ ପାରରେ ଯେ- ପର ଜଣେ କନଖୁବଲ ଜଗି ଥାଏ ସେହି ପର ସେ ପାରରେ ଜଣେ କନଖୁବଲ ନୟକୁ ରୁଚି- ଲେ ମାହିକ ଅଭ୍ୟାଗୁର ବିଚ୍ଛି ନିବାରଣ ହୋ- ଲମାରେ । ପଞ୍ଚକମାନେ ଅଧିକା ପରସା ଦେ- ବାକୁ ଚାହୁଁତ ଦେଲେ ମାହିକଠାରୁ ଯେ ଗାତ ଓ ଧକ୍ତା ଖାନ୍ତି ନିତାନ୍ତ ପକ୍ଷରେ ଦେଇବ ଅବ- ଶ୍ୟ ନିବାରଣ ଦେବ । ମେଜଖୁର ସାହେବ ଏଥି ପ୍ରତି ବିହତ ବିବେଚନା କରନ୍ତୁ ।

ବଙ୍ଗଳାର ଲେକବିଶେଷ ଆସଣା ବ୍ୟୟରେ ଯେ ସମସ୍ତ ସାଧାରଣ ହିତକରକାର୍ଯ୍ୟ କରାଅଛନ୍ତି ତହିଁର ଏକ ତାଲିକା ଲେଫ୍ଟନେଣ୍ଟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ସହର କଲିକତା ଗଜେଟରେ ବାହାର ଅଛି । ତହିଁରୁ ଅପେମାନେ ଦେଖିଲୁ ଯେ ସନ ୧୮୭୧ ସାଲରେ ଲେକମାନେ ୨୭୭ ଗୋଟି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଟ ୨୭୭୭୪୮ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତହିଁ ପୂର୍ବବର୍ଷ ୩୫୫ ଗୋଟି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଟ ୨୭୫୧୦୮ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କର-

ଥିଲେ । ଦୁଇବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଧାରଭଗ୍ୟ ସାମାନ୍ୟ ଅଟଇ ।

କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରକାର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଜଣାଯାଏ ଯେ ସର୍ବାଧିକ ଅଧିକ ଟଙ୍କା ପୁସ୍ତକଣା ଖନନରେ ବ୍ୟୟ ଦେଇଅଛୁ ତହିଁ ଉଲେ ସତ୍ତକ ଏବଂ ତହିଁ ଉଲେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ । ପୁସ୍ତକଣାରେ ଟ ୧୭୭୫୧୨ ଏବଂ ସତ୍ତକରେ ଟ ୩୫୫୧୮୮ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟିତ ହୋଇଥିଲା । ଏଥିରୁ ପାଠକମାନେ ଅବଶ୍ୟ ଅନୁମାନ କରି ସରବେ ଯେ ଏ ଦେ- ଶରେ ପୁସ୍ତକଣା ଏବଂ ସତ୍ତକର ଅଭାବ ଅଧିକ । ଏଥିକୁ ଭେତଭେଦଦ୍ୱାରା ଅନେକ ସତ୍ତକ ଦେଉଅଛୁ ମାତ୍ର ପୁସ୍ତକଣା ଏକମାତ୍ର ଲେକକ ଦାନ ଭାବରେ ନର୍ତ୍ତର କରଇ । କେଉଁ ଜଳ- ରେ କେତେ ଟଙ୍କା ଲେକମାନେ ଏପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟୟ କରିଅଛନ୍ତି ତହିଁର ତାଲିକାରୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଜମିଗୋତରେ ଟ ୪୪୦୦୦ ଟଙ୍କାର ଅର୍ଥାତ୍ ସର୍ବାଧିକ ଅଧିକ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲା ତହିଁ ଉଲେ ସାଲଗ, ଗୁଜରାଟ, ଓ ଫରଦପୁରବାସିମାନେ ସର୍ବାଧିକ ଅଧିକଟା ଅର୍ଥାତ୍ କେବଳ ଟ ୩୦୦ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରି- ଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶାରେ କଟକବିମାନେ ଟ ୨୭୨୯ ପୁରୀବିମାନେ ଟ ୪୦୦ ଟଙ୍କା ବାଲେଶ୍ୱର- ବାସିମାନେ ଟ ୨୫୦ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରିଥିଲେ ।

ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଜମିଦାର ।

ଶ୍ରୀକୁ ବ୍ୟୟ ସାହେବ ବାଲେଶ୍ୱରର କଲେକ୍ଟର ଥିଲ ବେଳେ ଜମିଦାରଙ୍କ ବନ୍ଦୁ- କରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କର ଯେଉଁ ମତ ବାହାର ଥିଲା ତାହା ବାହାରକୁ ଅବଦତ ନାହିଁ । ଜମି- ଦାରମାନେ ନିତାନ୍ତ ଅର୍ଥଗୋଷ୍ଠକ ଏବଂ ପ୍ରକା- ଶତ୍ତକ ବୋଲି ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲେ ଓ ସେମା- ନଙ୍କୁ ସୁଶିକ୍ଷା ଦେବା ନିମିତ୍ତ ସେ ସମୟର ଲେଫ୍ଟନେଣ୍ଟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ କହୁଥିଲେ ବ ଶାସନା- ଦାର ଓ ହୋର୍ଡ଼ା ଓ ନିବାକରୀ ମହାଲମାନ କ ଯାହା ସରକାରୀ କର୍ମକାରକଙ୍କଦ୍ୱାରା ବୁଝା ପଞ୍ଚା ହୁଅଇ ତାହାକୁ ଲକ୍ଷକର ଜମିଦାରମାନେ ଗୁଲିରେ ସେମାନେ ପ୍ରକା ପାଇବା ଏବଂ ଅପଣା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସାଧନକରବାକୁ ବଳସମ୍ପର୍କରେ ସମମ ଦେବେ । ବାସ୍ତବରେ ଏତେବେଳେ ସୁଦ୍ଧା କ ଗଜକ୍ଷତ କ ମୁଗଳବଳରେ ଏକ ମୂର୍ଖ- ଜମିଦାର ଅଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନେ ଅଧିକ ଲାଭ କରିବା ମାନସରେ ଅଭିପ୍ରାୟ କରି ବସାଦେବା ଅଧିକା ଅନାଧିକ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାବ ଶିକ୍ଷା-

ଦେଉ ଅଛନ୍ତି । କୌଣସି ଜମିଦାର ଏପରି କଲେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଜମିଦାରମାନେ ତଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟ ଖାସକର ଦେବାର ଧମକ ଦିଅନ୍ତି । ଏହି ଦେଉ ଗଢ଼ାକାଳର କେ. ଭକ୍ତସ୍ତ୍ରୀରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସରକାରୀ ମାନେଜର ନିୟମ ଦେଉ ଅଛନ୍ତି । ଫଳତଃ କେବଳ ମୂର୍ଖଜମିଦାର ପକ୍ଷରେ ସେ ସମସ୍ତ ଦୋଷ ସମ୍ଭବ । ଯେଉଁଠାରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସ୍ୱୟଂ ଜମିଦାର ସେଠା ପ୍ରଜାମାନେ ସୁଖୀ ଦେବେ ଏହା ସୂକ୍ଷ୍ମ ସ୍ୱଳ୍ପ ଅଟଇ । ମାତ୍ର କଟକ ଖାସମାହାଲର ବନୋବସ୍ତ୍ର ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି କଲେ ବାଧ୍ୟହୋଇ ସ୍ୱାକାର କରବାକୁ ଦେଉ ଅଛି ଯେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଜମିଦାରକୁ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ ସକାଶେ ଦୋଷୀ କରୁଥିଲେ ସ୍ୱୟଂ ତହିଁରୁ ମୁକ୍ତ ନାହାନ୍ତି । ବୋଧ ହୁଅଇ ତାହା ଜମିଦାର ନାମର ଗୁଣ ଅଟଇ ନୋହିଲେ ଏପ୍ରକାର ଘଟଣାର କ ରଣ କି ? କଟକ ଖାସମହାଲ ପକ୍ଷରେ ସେ ଜମିଦାର ଦେବାରୁ ଏପରି ଘଟ ଅଛି । ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବର୍ତ୍ତମାନର ମହାରଣୀଙ୍କୁ ଶ୍ରୀ ଖାସମାହାଲର କୌଣସି ପ୍ରଜା ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ନାମରେ ନାଲଗ କର ନାହିଁ ସନ, ମାସ ଏହା ବୋଲି ଯେ ସମସ୍ତ ପ୍ରଜା ଏ ବନୋବସ୍ତ୍ରରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଅଛନ୍ତି ଏପରି କଦାର ବୋଲିଯାଇ ନ ପାରେ । ଖଜଣା ଉତ୍ପଳ କରବା ଶକ୍ତିରୁ ତାହା ବଳଶତ ପ୍ରକାଶ । କେହି ଦର ଶ୍ରୀ ପଳାଇଲେଣି କେତେ ଲୋକ ସମା ପାଇବାକୁ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଏବ କେତେ ଲୋକର ଘରର ଦ୍ରବ୍ୟାଦି ନିଲମହାସ ଖଜଣା ଆଦାୟ ଦେଉଅଛି । ଅଧିକ କର ବସି ନ ଥିଲେ କି ଏ ସମସ୍ତ ସମ୍ଭବ ଥିଲା । ଏପରି ଏହି ବନୋବସ୍ତ୍ର ଦେଉ ପ୍ରଜା ମଧ୍ୟରେ ଯେ ସମସ୍ତ ଗୋକଦମା ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଓ ବଡ଼ ଅଦାଲତରେ ହୋଇଅଛି ବାଦେଉଅଛି ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ତହିଁର ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ ବୋଲିବାକୁ ଦେବ । ଅପର ଜମିଦାର ଏଲକାରେ ଏପ୍ରକାରେ ହୋଇ ଥିଲେ ଦାକମମାନେ କେତେ ବରକ୍ତ ହୁଅନ୍ତେ କିନ୍ତୁ ଆପଣା ଏଲକାରେ ଦେଉଅଛି ବୋଲି ତହିଁ ପ୍ରତି ସେମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ୁ ନାହିଁ । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ କି ଖାସମାହାଲ ପ୍ରଜାଙ୍କର ଦୁଃଖପ୍ରତି ଏକାବେଳକେ ବଧାର ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ?

ଖୋରଥା ବନୋବସ୍ତ୍ର ।
(ଗଜ ପ୍ରକାଶିତ ଉତ୍ତର)
ପୁଣ୍ୟ ବରିଗୁମାନ ରାଜସବୁ ଶୁଭ ଥିଲା

କିନ୍ତୁ ତହିଁରେ ଅନେକ ଲୋକ ଅନ୍ୟାୟ ଦଖଲ ସ୍ଥାପନ କଲେ । ଏ ବନୋବସ୍ତ୍ରରେ କେବଳ ସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଯଥା; ହାଟି ଡେଉପଡ଼ିବା ସ୍ଥାନ ଲୋକାଦି ନିମିତ୍ତ ଅବଶ୍ୟକଥିବା ବରିଗୁମାନ ଶୁଭ ଯାଇ ଆଉ ସମସ୍ତ ବରିଗୁରେ କର ବସିବ । ବରିଗୁମାନ ଗଛର କସମ ଅନୁସାରେ ୯ ଶେଣୀରେ ବହୁକୁ ହୋଇ ଏହି ପର ସରକାରୀ ମାଗଣପ୍ରତି କର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଅଛି ଯଥା; - ନଡ଼ା ଓ ସୁନାଙ୍କ ଟ ୨୩ ୧/୨ ଅମ୍, ପଶସ ଟ ୨ ୧/୨ ଲୋଦ ।

ପୁରୀର ଓ ମହାଦିଆ ସମ୍ପର୍କରେ ଏହି ନିୟମମାନ ହୋଇଅଛି କି ସାଧାରଣ ବ୍ୟବହାର ନିମିତ୍ତ ଥିବା ଜଳରେ କର ବସିବ ନାହିଁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ସାମାନ୍ୟ କର ବସିବ । ମହାଦିଆ ଦେଉ କେହି ଜଳ ଅବଶ୍ୟକ କର ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଗୁଣଜମିର ଖଜଣା ଆର୍ଯ୍ୟ ବସୟରେ ଶ୍ରୀପୁକ୍ତ ଟେଲିର ସାହେବ ଯେଉଁ ଘାତ ଅକଲମନ କରୁଅଛନ୍ତି ତାହା ନ୍ୟାୟ ସିଦ୍ଧି ବୋଧ ଦେଉଅଛି ଏବ ପ୍ରଜାଙ୍କପ୍ରତି ତାହା ଅନ୍ୟାୟରୂପ କଠିନ ନୁହଇ ପୁଣି ବନୋବସ୍ତ୍ରରେ ଉତ୍ପନ୍ନର ଏକ ଉତ୍ତାପୀ ଶକ୍ତି ସ୍ୱରୂପ ଗୁଣ୍ଡର ହୋଇ ଥିଲା ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକ ଉତ୍ତାପୀ ଶକ୍ତି ହୋଇ ଅଛି ଏଥିର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରାଜସ୍ୱ ଉତ୍ତା କରବା ନୁହଇ ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନର ଜଣାବ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଠିକ ଅନେକ ନୂଆ ଜମି ଆବାଦ ଏବ ସଫଲର ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇ ଥିବାରୁ ଏପରି ହୋଇ ଅଛି । ଏପରି ଉତ୍କଳକସନ ସାହେବଙ୍କ ବନୋବସ୍ତ୍ର ସମୟରେ ଯେଉଁ କସମ ଜମିର ଉତ୍ପନ୍ନ ପ୍ରତି ସରବେଶ ମାଗକୁ ମ ୨୩ ଧର ଯାଇ ଥିଲା ବର୍ତ୍ତମାନ ତା'ର ଉତ୍ପନ୍ନ ମ ୧୩ ୧/୪ ଧର ଯାଇଅଛି ଏବ ସେ ସମୟରେ ଟଙ୍କାକୁ ସେ ୧-୭୮ ର ଉତ୍ତ ଧର ଯାଇଥିଲା ବର୍ତ୍ତମାନ ଟଙ୍କାକୁ ସେ ୮୦ ର ଧର ଯାଇଅଛି ବସ୍ତୁକରେ ପ୍ରଜାମାନେ ଏଥିରୁ ଉକ୍ତ ଉତ୍ତରେ ବିକସ୍ତ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବ ଏଣିକି ଯେ ଏ ଦରରେ କୌଣସି କାଳରେ ଧାନ ପତ୍ତା ଯିବ ତହିଁର ଆଶା ନାହିଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସମସ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ମିନିକ ପ୍ରଜାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଅଛି । ଏହି ପ୍ରକାରରେ ଦେସାଦି କଲେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର ଧାନ ଜମିର ନିରଖ ଟ ୨୯ କା ଓ ସପ୍ତମ ଶ୍ରେଣୀର ଟ ୧୩ ୧/୨ ହୋଇଅଛି ।

ପ୍ରତିକତ ନିରଖ ସଙ୍ଗେ ନୁହଇ ବନୋବସ୍ତ୍ର ନିରଖକୁ ମେଲ କଲେ ଦେଖାଯାଏ ଯେ

ସର୍ବୋକ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ମାଗଣପ୍ରତି ଟ ୧ ୧/୨ ଓ ସର୍ବମୂଲ୍ୟ ଟ ୦ ୧୩ ୧/୨ ଅଟଇ । ଗଜେଟରେ ଏଥିର ବିସ୍ତାରିତ ତାଲିକା ଲେଖାଅଛି ଏଠାରେ ସେ ସମସ୍ତ ଉକ୍ତ କରବାର ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ । ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ବିବେଚନାରେ ନିରଖମାନ ଉତ୍ତମ ହୋଇଅଛି ଏବ ଏହାକୁ ମଞ୍ଜୁର କର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଆହୁର ସ୍ୱରାଜ୍ୟର ପୂର୍ବକ ଆଦେଶ କର ଅଛନ୍ତି କି କୌଣସି ପ୍ରଜାର ଖଜଣା ଦ୍ୱିଗୁଣରୁ ଅଧିକ ବୃଦ୍ଧି ଦେବ ନାହିଁ ଏବ ଯେଉଁଠାରେ ଦେବାରୁ ଅଧିକ ବୃଦ୍ଧି ଦେବ ସେଠାରେ ବନୋବସ୍ତ୍ର ଜର୍ତ୍ତା ସେ ଜମିକୁ ରସଦା ପ୍ରକାରରେ ରଖିବେ ଅର୍ଥାତ୍ ବୃଦ୍ଧି ଜମା ଏକାବେଳକେ ନ ନେଇ କ୍ରମେ ନେବେ । ଏହି ନୁହଇ ବନୋବସ୍ତ୍ର ବ ୩୦ ଶ ଅର୍ଥାତ୍ ସନ ୧୯୧୦ ସାଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରବଳ ରହିବ ମାତ୍ର ବ ୧୫ ଶ ଉତ୍ତରୁ ନୂଆ ଆବାଦ ଜମିର ମାତ୍ର ହୋଇ ତହିଁ ଉପରେ ଉପର ଲିଖିତ ନିରଖରେ ଖଜଣା ବସିବ । ଟେଲିର ସାହେବ ଯେ ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମରେ ଏ ନିୟମ ପ୍ରଚଳିତ କର ଫଳ ଦେଖି ଅଛନ୍ତି ଯଦ୍ୟପି ତହିଁ ଉପରେ ନିର୍ଭର କର ଯାଇ ପାରେ ତାହା ଦେଲେ ନୁହଇ ବନୋବସ୍ତ୍ରରେ ଶକ୍ତିକର ଟ ୮୩୯ କା ଲେଖାଏ ଖଜଣା ବୃଦ୍ଧି ଦେବ ମାତ୍ର ଏହା ଅନେକ ଜମି ନୂଆ ଆବାଦ ହୋଇଥିବା ଦେଉରୁ ନୋହିଲେ ଗୁଣ ଜମି ଉପରେ ବାବୁଦାର ଶକ୍ତିକର ଟ ୫୩୯ କା ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି । ଫସଲର ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ସଙ୍ଗେ ତୁଳନା କଲେ ଏ ଦରରେ କର ବୃଦ୍ଧି ଅତି କୋଟଳ ଅଟଇ ଏବ ଏଥିର ଅନ୍ୟତର ପ୍ରମାଣ ଏହି ଯେ ଜମା ବେଶୀରେ ନୁହଇ ବନୋବସ୍ତ୍ର ଚଳୁଥିବା ପ୍ରତିକ୍ଷେପେ ଜମିର ମୂଲ୍ୟ ଶକ୍ତିକର ଟ ୫୭୯ କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ଦେବାର ଦେଖା ଯାଏ ।

ସାପ୍ତାହିକ ସଂବାଦ ।

ଶ୍ରୀରାଧାରାଜ୍ୟ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମୂଲ୍ୟ ମକଦ୍ଦମାର ବରଗ୍ର ବତ ସପ୍ତାହିକରେ ପାଠକମନକୁ ଜଣାଇ ଅଛି । ଗତ ମହାଳୟା ଲକ୍ଷ୍ମୀମେଳଣର ତହିଁର ବରର କର ପିତା ମୁଦାବତ୍ତ ଗରସ ଦେଲେ । ପ୍ରଶଂସିତ ବାବୁ ମକଦ୍ଦମାରେ ବସ୍ତୁ ହୋଇ ବର ପଦ୍ଧି କରସଲେ ଓ ତନିଗଣ ପ୍ରଧାନ ଉକ୍ତ ଓ ମୁଦାବର ନସ୍ତ୍ର କରସଲେ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମୀମେଳଣର ମଧ୍ୟ ନିଜେ ଶ୍ରୀରାଜ୍ୟ ଉତ୍ତ୍ର କରସଲେ । ମକଦ୍ଦମା ନଷ୍ଟି ହିନ ଅନେକ ସେବ ବଦେଇରେ ବୁଝ ହୋଇସଲେ ଓ ଯେତେବେଳେ ଲକ୍ଷ୍ମୀମେଳଣର ଶ୍ରୀରାସର ଅଧିକ ପ୍ରଦାନ କଲେ ତେତେବେଳେ ଦର୍ଶକମଣ୍ଡଳରୁ ଅନନ୍ଦ ଧ୍ୱନି ଉଠିବ । ଏହାହିଁ ବରର ଠିକ

ଅତିରିକ୍ତ

ଉତ୍କଳଦାସିକା ତା ୧୪ ରଖ ମାସେ ସିପ୍ଟମ୍ବର ସନ ୧୮୮୦ ମସିହା ।

ପ୍ରେସ୍‌ରପତ୍ର ।

ଉତ୍କଳଦାସିକା ସମ୍ପାଦକ ମହାଶୟ
ସମାପ୍ତେଷୁ ।

ମହାଶୟ !

ଆପଣ ଅନୁଗ୍ରହପୂର୍ବକ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟଟିକୁ ଆପଣଙ୍କ ଉତ୍କଳ ବିଖ୍ୟାତ ପତ୍ରିକାରେ ପ୍ଲାନ ଦାନ କରି ପ୍ରକାଶ କଲେ ଚରାଧିକ ହେବୁ ।

ଆପଣଙ୍କୁ ଓ ଆପଣଙ୍କ ପାଠକବର୍ଗର ଅଧିକାଂଶ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜ୍ଞାତ ଅଛି ଯେ ପଠନାକାଞ୍ଚୁକ୍ଷୀ ନିଃସ୍ୱ ବାଳକଙ୍କ ସୁଲଗୁଡ଼ ନିର୍ମୂଳାର୍ଥେ କେତେକ ଦେଶହରିଣି ବଦେନାକି ଉଦ୍‌ବ୍ୟକ୍ତି ମହୋଦୟମାନଙ୍କର ଶ୍ରମକୁ ବ୍ୟୟନବ୍ୟାହାର୍ଥେ ଆଦେ-ଦନପତ୍ର ପ୍ରେରଣ କରୁ ଯାଉଥିଲେ, ତତ୍ ପଠନାକ୍ତେ ସମ୍ଭାନ୍ତ ଉଦ୍‌ବ୍ୟକ୍ତି ମହାଶୟମାନେ ଅକ୍ଷୁଣ୍ଣଚିତ୍ତରେ ଯେଉଁ ହେବା (ସ୍ୱୀକୃତ ଦାନ) ପ୍ରେରଣ କରୁଥିଲେ, ତାହା କୃତଜ୍ଞତାପୂର୍ବକ ସ୍ୱୀକାର କରୁ ଯାଉଥିଲେ । ପୁନଶ୍ଚ ଏଥିଦ୍ୱାରା ନିବେଦନ ଏହି ଯେ ଆଉ ଯେଉଁ ଉଦ୍‌ଜନ-ମାନେ ହେବା ଦେବାକୁ ସ୍ୱୀକୃତ ହୋଇଥିଲେ, ତାହା ସେମାନେ ସୁରକ୍ଷା କରି ପଠାଇବାଦ୍ୱାରା ଅଭିବାଧ୍ୟ କରନ୍ତେ, ଏମାନଙ୍କ ଭୟ ଉକ୍ତ ଧର୍ମାର୍ଥ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମିତ୍ତେ ଦେଖାଯୁ କିବା ବିଦେ-ଶୀୟ ଉଦ୍‌ ଓ ଧନାଭ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କିଛି ଦାନ କରନ୍ତେ ତାହା କୃତଜ୍ଞତା ସଦ୍‌ ଗୁଣାତ ହେବ । ଇତି ।

ଆପଣଙ୍କ ନିତାନ୍ତ ବାଧ୍ୟ

ଶ୍ରୀ ଦାଶରଥ ସିଂହ

ବାପଟିଞ୍ଜ କେନେରେଲ ସୁଲ ସମ୍ପାଦକ
ହେବା ଦେବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନାମ ।

ଶ୍ରୀ ମହାଦେବୀ । ବା କେଉଁ ହେବ	ଟ ୧୦୦
ଶ୍ରୀ ସୁକା । ବା ପଠକ	ଟ ୫୦
ଶ୍ରୀ ସୁକା । ବା ପାଠକ	ଟ ୧୦
ଶ୍ରୀ ବାବୁ ଜନ ଶାମଶୋନ ସହକ	ଟ ୨୦
ଶ୍ରୀ ମହମ୍ମଦ ହାକି କୁସେନ ଓ ଉପ ପାଠକ ସାହେବ	ଟ ୧୦
ଶ୍ରୀ ମହମ୍ମଦ ହକିମ	ଟ ୧୦
ଶ୍ରୀ ବାବୁ ବିଦ୍ୟନାଥ ଦିଗାଠା ନେଲର	ଟ ୫

ଦାନବଳ ସାହୁ ସକ ଓକରସିପ୍ଟର	ଟ ୨୦
ଅକମ ପାଟ ଚେପୁଣି କେଲର	ଟ ୫୦
ଉବଟ ପାଟ ବା, କେ, ସୁଲ ୨ ସୁ ମାସକ	ଟ ୫୦
ଦାଶରଥସହକ ବା, କେ, ସୁଲ ହେତମାସକ	ଟ ୧୦
ଶ୍ରୀ ମହମ୍ମଦ ହାକି ସାହେବ କେଦା,	ଟ ୫୦
ଶ୍ରୀ ବାବୁ ଜନା କ ସାହକ	ଟ ୫୦

ମାନମୟ ଶ୍ରୀମତୀ ଉତ୍କଳଦାସିକାର ସମ୍ପାଦକ ମହାଶୟ ମମାନୁକଲେଷୁ ।
ମହାଶୟ !

ଆଜିରେ ପୁଣି ଏ ଅଧୀନ କେତେକ ପଂକ୍ତି ଘେନି ଆପଣଙ୍କ ପତ୍ରିକାର ଦ୍ୱାରଦେଶରେ ଅଗ୍ର-ସ୍ୱରାବରେ ଦୟାୟମାନ ହୋଇଥିଲେ । ଏହା ଆପଣଙ୍କର ଚିତ୍ତ ମନୋରଞ୍ଜକ ନୋହିଲେ ମଧ୍ୟ ଅଭିପ୍ରାୟରେ ଏକପାଞ୍ଚରେ ପ୍ଲାନଦାନ ଦେଇ କୃତାର୍ଥ କରନ୍ତୁ ।

ଏହି ଉତ୍କଳ ପ୍ରଦେଶରେ ବିଶେଷରେ ଏହି କଟକ ଜିଲ୍ଲାରେ କେତେକ ସୁବିଖ୍ୟାତ କର୍ମଦାର ପ୍ରଭୃତି ଧନୀମାନଙ୍କୁ କମେ ନଷ୍ଟ ହେବାର ସଦାସର୍ବଦା ଦେଖା ଯାଉଅଛି । ଏହାର କାରଣ ଏ ଅଧୀନ ସୁଲଗୁକିରେ ବିବେଚନା କରୁଅଛି ଯେ ଏ ସେମାନଙ୍କର ବହୁ ନିଜ ଦୋଷ ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ କର୍ମଗୁରୁମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା, ଯେଉଁମାନେ ଏହାକୁ ରକ୍ଷିଥିଲେ ସେମାନେ ତାହାଙ୍କର ଚତୁ-ରତା ଓ ଗରପଣଦ୍ୱାରା ଉପାର୍ଜନ କରି ମଧ୍ୟ ରକ୍ଷିଗଲେ । ମାତ୍ର ତାହାଙ୍କର ମାନବଲୀଳା ସମ୍ବରଣ ସମୟରେ ଉକ୍ତ ଲୀଳା ମଧ୍ୟ ତାହାଙ୍କ ସହିତରେ ଗମନ କଲେ ତାହାଙ୍କର ଉତ୍ତରାଧି-କାରମାନେ ପ୍ରାୟ କେତେକ ପରଶିତ ବୟସ୍କ ହେଉନ୍ତୁ ଅବା ଅପରଶିତ ବୟସ୍କ ହେଉନ୍ତୁ (କେହି କେହି ଜ୍ଞାନ ଭନ୍ନ) ସେମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ କର୍ମଗୁରୁମାନେ ଯେ ଆଜୁକୁ ତଳା-ଇବେ ଅବା ଯେପରି ସେମାନେ (କର୍ମଗୁରୁମାନେ) କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ତହିଁରେ କେହି ଦୁଷ୍ଟପାତ କର-ବାକୁ ନାହିଁ ।

ଯଦି କର୍ମଦାରମାନେ କର୍ମଗୁରୁମାନଙ୍କଠାରୁ ନିୟମିତ ମାସକୁମାସ ମାସକାର ଆୟବ୍ୟୟ ପ୍ରଭୃତି ନେଉଥାନ୍ତେ ଏବଂ କର୍ମଦାର ସମ୍ପର୍କୀୟ ମକ-ଦମାନ ସ୍ୱୟଂ ଉଦନ୍ତ କରୁଥାନ୍ତେ ଏବଂ ମାସକରେ ଥରେ ତୁରଥର କେତେକ ସନର୍ଗନ କରି ସେମାନଙ୍କର ଦୋଷଗୁଣ ଦେଖାଉଥାନ୍ତେ ତାହାହେଲେ ଅବଶ୍ୟ ସୁଖ୍ୟାଳାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଚଳୁଥାନ୍ତା । ପୁନଶ୍ଚ ସେମାନେ ପାଞ୍ଚାଦ୍ୟାନୁକର-ଣରେ ଯେପରି କୋଟି, ଯେଉଁଲନ ପ୍ରଭୃତି ଧାରଣ କରୁଅଛନ୍ତି ସେହିରୂପ ଆପଣାର କାର୍ଯ୍ୟ ଚାହୁଁ ନାହାନ୍ତି, ଦୁଃଖର ବିଷୟ !

୨୨ । ୮ । ୮୦ } ଆପଣଙ୍କର
କଟକ } ଶ୍ରୀ ଦାମୋଦର ନନ୍ଦ ।

ଶ୍ରୀ ମହାମାନବର ପରମପୂଜ୍ୟ ଶ୍ରୀମତୀ ଉତ୍କଳଦାସିକା ସମ୍ପାଦକ ମହାଶୟ ଉଦାରଚିତ୍ତେଷୁ ସବନୟଂ

ମହାଶୟ ! ଆପଣଙ୍କ ଉତ୍କଳଦାସିକାରେ ଅଗଷ୍ଟମାସ ତା ୧୪ ରଖ ପକରେ ଯେଉଁ ସକଳ ପ୍ରଶ୍ନ ଦେଇଥିଲେ ତାହା ଅବଗତ ହୋଇ ସପ୍-ମାଣ କରି ଉତ୍ତର ଲେଖୁଅଛୁ ଅନୁଗ୍ରହକର ଆଗର ସପ୍ତାହର ଉକ୍ତ ଦାସିକାରେ ପ୍ଲାନ ପ୍ରଦାନ କରି ଚରାଧିକ କରନ୍ତାହେବେ ।

ବ୍ୟବସ୍ଥା

ବ୍ରାହ୍ମିଣୀଃ ସର୍ବାକାଃ ପ୍ରବସେଷୁଷା ନବେତ ପ୍ରଶ୍ନସେଧାତୁରଂ ଯଥା;—

ଘର୍ଥପାତ୍ରା ବିନା ସକଳସ ବିପ୍ରା ନ ପ୍ରବସନ୍ତୁ ଇହ ପ୍ରମାଣଂ ଅଗୁରୁଗଣେ । ଘର୍ଥପାତ୍ରାଂ ବିନା ବିପ୍ର ସକଳକେ ନ ଚ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ଇତି । ପ୍ରସ୍ତ-ଦିତ୍ତ ସ୍ଥାନାନୁରଂ ନ ଗଚ୍ଛେତ୍ । କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୀ ପୁରୁ-ଶୋତ୍ତମ ବାର୍ତ୍ତାଶିଖାଦ୍ୟଭ୍ୟ ଯେହବାସୋକ୍ତିଃ ସର୍ବାର୍ଥେ ଯସ୍ତୁଶଗନ୍ତବ୍ୟମିତି ସୁ ଭ୍ୟନ୍ତର ପ୍ରାମାଣ୍ୟଂ ଗଜକାର୍ଯ୍ୟବଶାଦ୍ ବିଦେଶେ ନିବସନ୍ତୁ ସକ-

ନଦେଷୁ ବିପ୍ରେଷୁ ଜାବାତ୍ୟଭାସି ବା ନବେଇ ପ୍ରଶ୍ନସେଧାଭିରୁ ।

ରାଜକାର୍ଯ୍ୟବିଶ୍ୱାସପ୍ରାଣାଂ ସକଳଜାଣାଂ ସ୍ତାନାନୁରାଗପ୍ରିୟତ୍ୱେଷାମ୍ ନ ବାଚେତ୍ୟଭ୍ୟାନ୍ତଃ । ଭ୍ରୁ ପ୍ରମାଣଂ । ଭବେବି ସଥା;—
ରାଜକାର୍ଯ୍ୟବିଶ୍ୱାସପ୍ରାଣାଂ ପ୍ରବସନ୍ତି ସଦା ଭଦା । ନ ଭେନ ଦୋଷମିଦ୍ୟାନ୍ତୁ ରାଜାର୍ଥୀନା ଯତଃ ପ୍ରଜାଃ ଭର୍ତ୍ତୃ ପତ୍ନୀଂ ବିନା ପ୍ରବସନ୍ତି ଭ୍ରୁ କା ଦାନିଭିଜ୍ଞ ନ ବାଚ୍ୟଂ । ଯତଃ ପ୍ରବାସେ ସ୍ତ୍ରୀତାନାଂ ପତ୍ନୀ-ଶୂନ୍ୟତୟା ଦୁଃଖାୟାଂପ୍ରମୋଦିତ ଧର୍ମିଣା ମୁଚ୍ଚେ-ଦଃ ସ୍ୟାଦତଃ ପ୍ରବାସେଽପି ସହ୍ୟା ସଦାକସ୍ତ୍ରୁତ୍ୱେ ନ ପ୍ରବାସଦୋଷ ଦୁଃଖଭାଗ୍ୟବାହୁ ଭ୍ରୁ ସହ୍ୟା ସବଗମନମନେୟୁଂ । ଗୃହଣୀ ଗୃହମୁଦ୍ୟତେ । ସକଳଧର୍ମ ପରତର୍ଯ୍ୟା ସପରତର୍ଯ୍ୟା ଭୂର୍ଯ୍ୟତ୍ୟା-ର୍ଯ୍ୟାଣାଂ ମର୍ଯ୍ୟାଦେଇ ନ୍ୟାୟାହୁ ।

ବାହୁଶାଳାଂ ସୁଲିଶାଖାଧିପତ୍ୟେ ସେବକଭୁ କର୍ମଣି ଚ ଅଧିକୃତଭେ କା ବାଚ୍ୟତେଇ ପ୍ରଶ୍ନ-ସେଧାଭିରୁଂ ସଥା;—

ବାହୁଶାଳାଂ ପ୍ରଶ୍ନୋକ୍ତ କର୍ମଣି ନାଧିକାରଃ । ଭ୍ରୁ ପ୍ରମାଣଂ ଶ୍ରୀମତାଗବତେ ସଥା;—

ଇଜ୍ୟାଧିପୂନ ଦାନାନ ବିହୀନାନ୍ ଦୁଃଖିନାଂ । ଜନ୍ୟ କର୍ମାବଦାତାନାଂ ତ୍ରୟାଂଶାଂପ୍ରମୋଦିତଃ । ଭିଜ୍ଞ । ଅନ୍ୟଜ ସଜନଂ ଯାଜନଂ ଚୈବାଧିପୁ-ନାଧ୍ୟାପନେ ଭଥା । ଦାନଂ ପ୍ରତିପ୍ରବେଶେଇ ଷଡ୍‌କର୍ମଣି ଦୁଃଖିନାଂ ॥ ଏଭିଭୁଭୂର୍ଯ୍ୟ ମସକ୍ର-ଭେ ଗତ୍ୟନ୍ତୁରମର୍ଯ୍ୟାସତେ । ରାଜାମୁଦାତ୍ୟାଂ ଜାବେତ ମୃତେନ ପ୍ରସୁଭେନ ବା ॥ ସତ୍ୟାନୁଭେ ନ ବା ଜାବେତ୍ସୁଗୁତ୍ୟା କଦାଚନ । ଭ୍ରୁ ମୁସ-ଶିଳଂ ପ୍ରୋକ୍ତମମୃତଂସ୍ୟାଦଯାତତଂ । ମୃତଂ ନିତ୍ୟଂହି ଯାତୁଃଶାବେ ପ୍ରମୁତଂ କର୍ମଣଂ ମୁ ଚ ॥ ସତ୍ୟାନୁଭଂ ତୁ ବାଶିଜ୍ୟଂ ସ୍ୱରୁତ୍ରିନୀଚସେବନଂ । ବର୍ଜୟେତ୍ସୁଂ ସଦା ବିପ୍ରୋ ରାଜନ୍ୟସୁ ଜଗୁପ୍ସି-ଭାମିଜ୍ଞ । ଭ୍ରୁ ମନୁଷ୍ୟ । ସୀଦନ୍ ବିପ୍ରୋ ବର୍ଣିଗ-ରୁତ୍ୟା ନ ଶୁରୁତ୍ୟା କଦାଚନେଇ । ଶୁନୋରୁତ୍ରି-ଭବରୁତ୍ରିଭିଜ୍ଞ । ମାତସେବାବଚ୍ଚେଦକରୁଂ ସ୍ୱରୁତ୍ରି ଭୂମିଜ୍ଞ ନିଷ୍ଠିନୁମଃ । ଅଭବକ ପ୍ରଶ୍ନୋକ୍ତ କର୍ମଣଃ ।

ବାହୁଶାଳାଂ ବଧେୟୁ କର୍ମାଭିରକ୍ରାନ୍ତାବକର୍ତ୍ତବ୍ୟ-ଭୂମିଜ୍ଞ ସ୍ୱାକାନ୍ତମସ୍ତୁକଂ ।

ପ୍ରସୁତସ୍ୟ ବାଳକସ୍ୟ ଜନ୍ମବାଳାଦୁର୍ଭୀଧାନ ବିବସାଦ୍‌ବା ଗଣନାୟଂ ବୟଃ ପ୍ରମାଣମିଜ୍ଞ ପ୍ରଶ୍ନ-ସେଧାଭିରୁଂ । ଗର୍ଭୀଧାନ ସଦସାଦେବ ଜାତସ୍ୟ ପୁଣସ୍ୟ ବୟଃ ପ୍ରମାଣଂ ପରଗଣିତବ୍ୟଂ ନ ତୁ ଜନ୍ମତଃ । ଭବ ପ୍ରମାଣଂ ଗଦାଧରପଦୋ । ସଥା;—ଶୁକସେକାତୁପ୍ରଭାଦେବ ସମୟଃ ପର-ଗଣନାମିଜ୍ଞ ବରନାହୁ । ଭିଜ୍ଞ । ବିମଧିକଂ ବହୁନାଳଂ ।

ବିଶଂବଦ
ଶ୍ରୀ ଯୋଗିନିଶ୍ରୀ ଶର୍ମା
ଶ୍ରୀ ନୀଳକଣ୍ଠ ସଦସ୍ୟ ଶର୍ମାଣି
ପୁସ୍ତକ ଗାର ନିରୂପିତଂ ପୁର

ପତ୍ର ତମାତେ ତେବତ ଭ୍ରୁ ତ ପ୍ରମାଣୋକ୍ତ ବସୁ ତତେ
ଭବି ଭୂର୍ଯ୍ୟ ନ୍ୟାୟେ ଓ ମତାମତ ପ୍ରତପତ ଭୂଷାରେ
ଭେଷିପତାତରେ ସବସ୍ୟାକାଶକ ଦୁଃଖାପଣରେ ସୁଦଧା
ଦୁଷ୍ଟା । ସମାତତ

ସଂସ୍କୃତମତ୍ତ ତେବ ।

କରମାତ୍ରା

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା

ଭୂ ୧୫ ଗ }
୧୮୮୮ ଖ୍ୟା }

ତା ୧୮ ରଖ ମାତ୍ରେ ସିପ୍ତମ୍ବର ସନ ୧୮୮୦ ମସିହା । ମୁ । ଅସିନ ବ * ୧୧ ସନ ୧୮୮୮ ସାଲ ଶରବାର

{ ଅଗ୍ରିମ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ ୪୫୯
{ ବର୍ଷାନ୍ତେ ମୂଲ୍ୟ ଦେଲେ ବର୍ଷକୁଟି ୨୯
{ ମଫସଲପାଇ ତାକମାସୁଲ ୪ ୧୫୯

ରୁଣିୟୁ ଚୀନ ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ବ୍ୟାପକ ମାମାଂସା ହୋଇ ନୁହେଁନ ସକ୍ଷମକ ଲେଖାପତ୍ରି ହୋଇଅଛି । ଅବଳମେ, ତାହା ସୁମରତ ହେବା ନିମିତ୍ତ ପେକନ ନଗରକୁ ଆସିବ । ଏ ସକ୍ଷ- ହାସ୍ତ ଗୋଟିଏ ଭାଗ ଯୁକ୍ତ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରାସ ମହା- ଜୀବ ନାଶ ପ୍ରକଳ ହେଲ ବଡ଼ ସୁଖର ବିଷୟ ଅଟଇ । ଏଥର ସକ୍ଷ ଫାର୍ସକାଲ ସ୍ତାୟୀ ହେଉ ।

କାନାଦାର ସୁବରେ ଜୟଲଭ କରବାରୁ ଜେନରଲ ରବର୍ଟସ୍ ଓ ପ୍ରଶଂସା ଓ ମର୍ଯ୍ୟାଦାର ସୀମା ନାହିଁ ଶ୍ରୀମତୀ ମହାରାଣୀ ଶାନ୍ତ୍ରୀ ଏହାକୁ ଗୋଟିଏ ଉଚ୍ଚପଦ ଦେବାକୁ ମନସ୍ତ କର ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ମାନ୍ୟତା ବର୍ତ୍ତମାନ ସୈନ୍ୟ- ଧ୍ୟକ୍ଷ ସର ନେବଲ ଚେମ୍ବରଲେନ ଆଗାମୀ ଫେବୃଏରୀ ମାସରେ କର୍ମକ୍ଷମା କଲେ ଉକ୍ତ ସଦରେ ସର ରବର୍ଟସ୍ ନିୟୁକ୍ତ ହେବାର ପ୍ରିର ହୋଇଅଛି । ଅସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଲଭ କର- ବାର ପାରଭୋଷିକ ଏବେ ଶାନ୍ତ୍ରୀ ସମସ୍ତଙ୍କ କ୍ଷମାରେ ଘଟଇ ନାହିଁ ।

ପୁଣି ଏକ କୃତ୍ତ ଦରବାରର କଥା ଏ ଦ୍ଵାର ନାମ ଲର୍ଡ଼ ରିପନଙ୍କର ପ୍ରଥମ ଦରବାର ହେବ । ସିମଲରୁ ଚାରମୋଗେ ସବାଦ ଆସିଅଛି ଯେ ଆଗାମୀ ଦିନମ୍ବର ମାସ ତା ୧୦ ରଖରେ ଲହୋରଠାରେ ଏ ଦରବାର ହେବ ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍ୟମ ଅଙ୍ଗଠାରୁ ଲାଲିଶି । ପଞ୍ଜାବ

ଏଲକାର କେକେଜଣ ବଡ଼ ରାଜା ଏବଂ ସୀମା ପ୍ରଦେଶର ଦରବାରମାନଙ୍କୁ ଆମନ୍ତ୍ରଣ ହେବ । ବୋଧ ହୁଅଇ ଆଫଗାନସ୍ତାନ ସମ୍ପର୍କରେ ଏ ଦରବାରର ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଅଛି । କନ୍ଦୁ ଲର୍ଡ଼ ଲିଟନଙ୍କ ଦରବାର ପର ଅନର୍ଥକ ଗୁଡ଼ିଏ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କଲେ ଦରବାରର ସୁଖଯାକ ଟାକ୍ସ ବାଟେ ବାହାର ଯିବ ।

ଲିବରଲ୍ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଠାରୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ଯେସମସ୍ତ ଉପକାର ପାଇବାର ଆଶା କରୁଥିଲୁ ତହିଁ ମଧ୍ୟରେ ଲଇସେନ୍ସ୍ ଟାକ୍ସଟି ଉଠିଯିବା ପ୍ରଧାନ ଥିଲ କନ୍ତୁ ସେ ଟାକ୍ସ ଉଠି ଯିବାର ଭେଣିକ ଥାଉ ବିଲଭର ସେକ୍ଟରୀଙ୍କ କହିବାରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ଏହା ଚରସ୍ତାୟୀ ହୋଇ ରହିବ ଏବଂ ଚକରର ବେତନ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆୟ ଯଦା ବର୍ତ୍ତମାନ ଶୁଦ୍ଧ ଅଛି ତହିଁ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଟାକ୍ସ ବସିବ । ଆଫଗାନ ଯୁଦ୍ଧର ବ୍ୟୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରବା କାରଣ ଏପରି ପ୍ରସ୍ତାବ ହୋଇଅଛି । ଭାରତ- ବାସିଙ୍କ କ୍ଷମାରେ ସୁଖ ନାହିଁ ତାହା ନ ହେଲେ ଯେଉଁ ଲିବରଲ୍ ଦଳକୁ ପ୍ରଧାନ ଲୋକମାନେ ଏ ଟାକ୍ସ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏବେ କଥା କହିଥିଲେ ସେ ବ ଏହାକୁ ଚରସ୍ତାୟୀ କରିବାକୁ ମନ ବଳାନ୍ତେ । ନୁହନ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଜେନରଲ୍ ଏକସପ୍ଟରେ କ ବିରୁଦ୍ଧ କରକେ ଦେଖିବାରେ ଆସିବ ।

ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟ ସଭାର ଗୋଟିଏ ଅଧିବେଶନ ଚଳଇମାସ ତା ୫ ରଖରେ ବନ ହେଲ । ଲର୍ଡ଼ ଗ୍ଲେସଲର ଶ୍ରୀମତୀ ମହାରାଣୀଙ୍କର ବକ୍ତୃତା ପାଠ କରୁଥିଲେ । ତହିଁରେ ଭାରତବର୍ଷ ସମ୍ପ- ଚ୍ଚରେ ଲେଖା ଅଛି କି ଆଫଗାନସ୍ତାନର ଉତ୍ତରଭାଗରୁ ବାହାର ଆସିବାର ସମସ୍ତ ବନୋ- ବସ୍ତୁ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଯଦ୍ୟପି କି ସ୍ଵାଭିବିଶ୍ଵା- ନଙ୍କର ଦୈରତା ନିମିତ୍ତ ଦକ୍ଷିଣଭାଗରେ କାନାଦାରକୁ ରକ୍ଷାକରବା ନିମିତ୍ତ ସୈନ୍ୟ ପଠାଇବାର ପ୍ରୟୋଜନ ହୋଇଥିଲ ମାନ ଜେନରଲ ରବର୍ଟସ୍ ଉକ୍ତ କୃତ୍ତ କର ଥିବାରୁ ଆଉ ଯୁଦ୍ଧର ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ । ଅତଏବ ଶ୍ରୀମତୀ ମହାରାଣୀ ଭରସା କରନ୍ତି କି ଶାନ୍ତ୍ରୀ ଏ ଯୁଦ୍ଧ ଶେଷ ହେବ । ଭାରତବର୍ଷର ଦେସାବରେ ଗୁରୁତର ଭୂଲ ବାହାର ଥିବାରୁ ସେଠା ଆୟୁବ୍ୟୟର ପ୍ରକୃତ ଅବସ୍ଥା ଅବଧ ଜଣାପଡ଼ି ନାହିଁ ଏହା ଜଣା ଗଲଠାରୁ ଚନ୍ଦ୍ର- ନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଦେବ ମାତ୍ର ଆଫ- ଗାନ ଯୁଦ୍ଧରେ ଯାହା ବ୍ୟୟ ହୋଇଅଛି ତହିଁର ଉପସ୍ତୁକ୍ତ ଅଂଶ ଇଂଲଣ୍ଡ ଦେବାକୁ ଯେଉଁ ଅଙ୍ଗୀକାର କରଅଛନ୍ତି ତାହା ଅଲକାଳ ମଧ୍ୟରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ । ଏରୂପେ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଶ୍ରୀମ- ତୀ ମହାରାଣୀଙ୍କର ଭାରତବର୍ଷ ପ୍ରତି ଏଥର ସୁଦୟ ହୋଇଅଛି ।

ପଞ୍ଚୁଆସ ବସପୂର୍ବେ ଯେ ନୂତନ ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରଚାରଣ ହୋଇଅଛି ତହିଁରେ ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତମ ଓ କାର୍ଯ୍ୟମୟ ବ୍ୟବ ହୋଇଅଛି । ତାହା ଏହି ଯେ ଯେଉଁ ମହାଲମାନଙ୍କରେ ପୂର୍ବ ବନୋବସ୍ତୁ ସମୟରୁ ପଞ୍ଚୁଆସ ଅଛନ୍ତି ସେ ମହାଲମାନଙ୍କର ଉଚ୍ଚସ୍ତର ବନୋବସ୍ତୁରେ ପଞ୍ଚୁଆସମାନେ ଖାରଜ ହେବେ ଓ ସେମାନଙ୍କ ଜାଗାର ବାଜିଆଣ୍ଟ ହେବ । ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ରହିବେ ଓ ଯେ କର୍ମମାନ କରିବେ ଓ ଯେ କାଗଜପତ୍ର ସରକାରରେ ଦାଖଲ କରିବେ ତହିଁର ବ୍ୟୟମାନ ଶୁଦ୍ଧବହୁ ହୋଇଅଛି । ପଞ୍ଚୁଆସ ସମ୍ବନ୍ଧେ ଉପସିଦ୍ଧା କଥାଟି କମିଦାରଙ୍କପକ୍ଷରେ ଶୁଦ୍ଧ ସମାଦ ଅଟଇ ଓ ଯେଉଁ ମହାଲମାନଙ୍କରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପଞ୍ଚୁଆସ ଅଛନ୍ତି ସେଥିର କାଗଜ ପଞ୍ଚୁଆସଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହେବାର ବ୍ୟବ ହୋଇ ନ ଥିଲେ ଆହୁର ଭଲ ହୋଇଥାନ୍ତା । କାରଣ ସେ କାଗଜମାନ ଅନର୍ଥକ ଓ କଷ୍ଟଦାୟକ ଅଟେ ଓ କମିଦାରଙ୍କଠାରୁ ପଞ୍ଚୁଆସ କାଗଜ ନ ନେଲେ କପର ଦାଖଲ କରିବ ସୁବିଧା ସେ ମହାଲମାନଙ୍କର କମିଦାରମାନେ କଷ୍ଟ ଓ ଖର୍ଚ୍ଚାରୁ ରକ୍ଷା ପାଇ ନ ପାରନ୍ତେ । ଫଳେ ପଞ୍ଚୁଆସମାନେ ଏ କାଗଜ ଦାଖଲ କରୁଥିଲେ ମାତ୍ର ଉଚ୍ଚସ୍ତର ହେବ ଓ ଗୋର ସାହେବ ତହିଁର ଅକର୍ମଣ୍ୟତା ଓ ନିଷ୍ଠଳତା ବସପୂର୍ବକ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଣାଇ ସନ ୧୮୭୦ ସାଲରୁ ତାହା ରହିବ କରାଯିବ । ସେ କାଗଜ ସେହି ପରି ରହିବ ରହିବାର ଉଚ୍ଚତ ଓ ଏତଦନ୍ତ ପଞ୍ଚୁଆସମାନେ ଯେପରି ମାହାଲଆ ଜାଗାର ଖାଉଥିଲେ ସେହି ପରି ଖାଇବାର ଭଲ ଏ କାଗଜ ଦାଖଲର ନିୟମ ଭଲ ନୁହେ ।

ଓଡ଼ିଶା ନାଳମାନଙ୍କରେ ଆଦାୟ ଦେବା ମାସୁଲର ନୂତନ ଉଦ୍ଦିଗକେଟରେ ବାହାର ଅଛି । ଏବଂ ଏ ଉଦ୍ଦିଗ ଅଗସ୍ତ୍ୟମାସ ଲାଞ୍ଚରଖାଠାରୁ ପ୍ରଚଳିତ ହେବାର ଆଶା ଅଛି । ଅନେମାନେ ଦେଖିଲୁଁ ଯେ ନୌକାର ବୋହୀର ଉପରେ ଯେଉଁ ଦରରେ ପୂର୍ବେ ମାସୁଲ ନିୟୁ ଯାଉଥିଲା ତାହା ଠିକ ରହିଅଛି । କେବଳ ପୂର୍ବର ଗୁରୁରେ ଯେ ସମସ୍ତ ଦୋଷ ଥିଲା ତହିଁ ମଧ୍ୟରୁ କେତେଟା ସଂଶୋଧନ ହୋଇଅଛି ଯଥା ହେଲା କରିନେବା ବାଉଁଶ ଗୋ ୧୦୦ ଟାକୁ ପୂର୍ବେ ୫୦୯ ଥିଲା ବର୍ତ୍ତମାନ ଦୁଇ ପଇସା ହୋଇଅଛି ଓ କାଠହେଲା ଉପରେ ପୂର୍ବେ ସରୁ ଓ ମୋଟି କାଠର ମାସୁଲ ଏକସମାନ ଥିଲା ବର୍ତ୍ତମାନ କାଠର

ମୋଟ ଅନୁସାରେ ଗୋଟିକୁ ୫୦୧୦ରୁ ଦୁଇ ଅଣା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇଅଛି । କେବଳ ଦାଂଷ୍ଟରୁ ଅଧିକ ଲମ୍ବ ଦୁଗୁଣୀ ଉପରେ ୫୦୯ ହୋଇଅଛି । ଏପରି ଖାଲି ନୌକାର ମାସୁଲ ପୂର୍ବେ ମାତ୍ର ଅନୁସାରେ ନିୟୁ ଯାଉଥିଲା ବର୍ତ୍ତମାନ ତହିଁର ସୁବିଧା ଏକ ଗୁରୁ ଅର୍ଥରୁ ବର୍ଷାକାଳରେ ୫୦ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କାଳରେ ୫୦୯ ହୋଇଅଛି । ଅନେମାନେ ଆଶା କରୁଁ ଯେ ଏହାଦ୍ୱାରା କାଠ ବାଉଁଶ ଲଭ୍ୟାଦି ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ନାଳରେ ଗଢାୟାତ କରିବ କିନ୍ତୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଅଭାବ ରହି ଗଲା । ଅତି ସାମାନ୍ୟ ମୂଲ୍ୟର ଦ୍ରବ୍ୟ ଯଥା ଲୁଗା ଲୁଗା ପଲ ପଲବା ଲଭ୍ୟାଦି ପକ୍ଷରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ପରି ମାସୁଲ କେବାର ନିୟମ ଭଲ ହୋଇନାହିଁ । ପ୍ରଥମରେ ଏପ୍ରକାର ଦ୍ରବ୍ୟ ବୋହୀର ଦେବା ନୌକାକୁ ଖାଲି ନୌକା ମଧ୍ୟରେ ଧରୁଥିଲେ ବଡ଼ ଭଲ ହୋଇଥାନ୍ତା । ପଞ୍ଚୁଆସ ଏଥିର କାରବାର ବସ୍ତାର ଦେଲେ କିଛି ଅଧିକା ମାସୁଲ ନେବା ଅନ୍ୟାୟ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ । କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷୀୟମାନେ ଏବସପୂର୍ବେ ବର୍ତ୍ତର କଲେ ନାଳକାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ବୁଦ୍ଧି ଦେବ ।

କାବୁଲ ସମାବ୍ଦର ।

ଇଂରାଜ ସେନା କାବୁଲରୁ ବାହାର ଆସି ଲାଠୁ ସେଠାର ସମାଦରେ କାହାର ମନ ନିବେଶ ହେଉ ନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ ସାଧାରଣଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଯୋଗ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟାପାର ସେଠାରେ ପାଠି ନାହିଁ । ଅର୍ଥର ଅନୁଦୁର ରକ୍ଷମନଖାନ ଅବସର କ୍ରମେ ଆପଣା ଗୁଜରୁ ଦୂର କରାବାରେ ଲାଗିଅଛନ୍ତି ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ମନ ଦକ୍ଷିଣ ଅଫଗାନସ୍ତାନରେ ରହିଅଛି । କାନାଦାରୁ କେନରଲ ଗୁବର୍ଟସ୍ ଆସିବା ମାତ୍ରକେ ସ୍ୱାଭାବିକ ଖାଲକୁ ଯେଉଁ ଶିଖା ଦେଲେ ତାହା ଗର ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ ଲେଖି ଅହିଁ ସ୍ୱାଭାବ ଖାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ କେନରଲ ଗୁବର୍ଟସ୍ ସାମାଜିକ କାଳମୁଖୁର ବୋଲିବାକୁ ଦେବ । ସେ ଦୁଇଦିନ ମୁକରେ ସ୍ୱାଭାବଖାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ସେନା ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଦେଲେ । ମଝ ଦସଦଜାର ଅଫଗାନା ସୈନ୍ୟ ଇଂରାଜମାନେ ବଳ କରିଥିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅନୁଲକ ବୋଧ ହେଉଅଛି । ସାହାଦେଉଁ ପ୍ରସଂସିତ କେନରଲଙ୍କ ବିଚମଦାସ ସ୍ୱାଭାବ ଯେ କାନାଦାର ଗୁଡ଼ି ହୁଏତକୁ ପଳାୟନ କରିଅଛନ୍ତି ତହିଁରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

କଥିତ ହୁଅଇ ତାହାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ତାହାଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ସୈନ୍ୟ କର୍ମରୁମାନେ ଏବଂ ଲାଗଣତ ହୁଏତା ଗୋଡ଼ ସୁଅର ଏବଂ ଗୋଟାଏ ମତ୍ର ଭେଦ ଅଛି । ଅନ୍ୟ ସୈନ୍ୟ ସମସ୍ତ ତାହାକୁ ଗୁଡ଼ ପଳାଇଅଛନ୍ତି । ହୁଏତରେ ସେ ପ୍ରବେଶ ନ ହେଉଣା ସେଠା ସୈନ୍ୟମାନେ ବିଦ୍ରୋହ ହୋଇ ଅପଣା ସରଦାରକୁ ମର ପକାଇ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଏଗେ ସୁଭବତଃ ଧରବା ନିମିତ୍ତ ଶମତ ମହାରାଜାଠାରୁ ଆଜି ଅସିବର କଥିତ ହୁଅଇ ସୁଭବତଃ ସ୍ୱାଭାବଙ୍କର କୌଣସିଠାରେ ସୁଗତ ଦେଖା ଯାଉ ନାହିଁ ଏବଂ ଅନୁମାନଙ୍କ ବିବେଚନାରେ ତାହାଙ୍କ ଗିରପ୍ରାଣର ଚେଷ୍ଟା କରାବା ଲାଗି ଅବଶ୍ୟକ ଅଟଇ । କାନାଦାର ଇଂରାଜ ଅଧିକାର ମଧ୍ୟରେ ଆସିଲ ଏଥିର ତହିଁ ପ୍ରତି ତ ସୁସାଧନ ଦେବ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନିମିତ୍ତ ସମସ୍ତେ ବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ଲାଗି ସମ୍ଭବ ଯେ ଅଜବାଲ ସେ ପକ୍ଷରେ ଗବର୍ଡ଼ମେଣ୍ଟର ମନସ୍ତୁ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ । ଜଣେ ସରଦାରକୁ ଏଥିରେ ସଜା କରିବା ବନୋବସ୍ତୁ ପଲପ୍ରଦ ହେଲ ନାହିଁ ସୁଦ୍ଧା ଅଧିକାର କଲେ ବସ୍ତୁର ବ୍ୟୟ ଲାଗିବ କାରଣ ଅନୁଭବୀ ଦସଦଜାର ଗୋରୁ ସେ ଦେଶର ସାଧନ ନିମିତ୍ତ ଦରକାର ଓ ତାହା ସେ ଅଧିକା ଲାଭକର୍ତ୍ତା ଦେବାରୁ କୌଣସି ମତେ ସମ୍ମତ ନୁହନ୍ତି ଏହିପରି ବସମସମାୟା ପଡ଼ିଅଛି ।

—*—
ସଙ୍ଗୀତ ।

ଗର ସପ୍ତାହରୁ ଏ ନଗରରେ ଗଣେଶ ପୂଜାର ଧମ ଲାଗିଅଛି । ଗଣେଶଙ୍କ ସର୍ବୋ ଅଧିକ ସୁଭବତଃ ଉଦ୍‌ଗଲ୍ୟରେ ଅମୋଦ ପ୍ରମୋଦ ବୁଦ୍ଧି ହେବାର ଦେଖା ଯାଏ । ଏ ନଗରରେ ସାନ ବଡ଼ ଗଣେଶ ପ୍ରତିମା ଦେଖିଲେ ବର୍ଷାଳାର ଦୁର୍ଗୋତ୍ସବର ବାଣ୍ଟ ମନେ ପଡ଼ଇ । ଏମନ୍ତ ଚୂଟିସାଳା ନାହିଁ ଯେ ସେଠାରେ ଗଣେଶଙ୍କର ଗୋଟିଏ ପ୍ରତିମା ବସି ନାହିଁ ଏବଂ ଅନେକ ଗୁପ୍ତ ଅପରୀ ପିଲଙ୍କ ଅଧିକା ଅବଧାନଙ୍କ ଅନୁଗ୍ରହରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖିଏ ଗଣେଶ ପ୍ରତିମା ବଜାରରୁ କଣିନେଇ ପୂଜା କରୁଅଛନ୍ତି । ଗଣେଶ ପୂଜାର ବୁଦ୍ଧିରେ ବେବନ କୁମ୍ଭାର ଓ ତତକାରକର ବ୍ୟବସାୟ ବୁଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି ଏମନ୍ତ ନୁହେ ନ ନା ପୂଜାର ନୂତନ ଗାନ ବ୍ୟବସାୟିକର ବୋହୀଏ ନୂତନ ଅର୍ଜନର ପଥ ଟିକିଅଛି । ଏହି ଶେଷୋକ୍ତ ବ୍ୟବସାୟର ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ଅନୁମାନଙ୍କର

ଦର୍ଶକପାଦ ଜାଣ ହୋଇଅଛି । ଦର୍ପର କାରଣ ଏହି କ ସଙ୍ଗୀତ ଯେ ଅମୋଦ ପ୍ରମୋଦର ଏକମାତ୍ର ନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଧାନ ଅଙ୍ଗ ଅଟଇ ଏକଥା ଅବଧି ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଜାଗ୍ରତ ରହି ଅଛି କାରଣ ଯେତେଠାରେ ପୂଜାବସି ଅଛି ସେଠାରେ ନୃତ୍ୟ ଗାନ ଭଜନ ଅନ୍ୟ ଚର୍ଚ୍ଚା ଦେଖାଯାଏ ନା । ବାସ୍ତବରେ ସଙ୍ଗୀତ ଯେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗର ପ୍ରଧାନ କାରଣ ଏବଂ ଏହି-ଦେହୁ ଅତି ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ଦେବତାଠାରୁ ଇଚ୍ଛାର ମନୁଷ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାର ଚର୍ଚ୍ଚାକର ଆସୁ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ବିଜ୍ଞତ୍ୱମାନେ ଏ ବିଦ୍ୟାର ଉନ୍ନତ ନିମିତ୍ତ ଯସୁରୋନାସ୍ତି ଯତ୍ ଓ ଚେଷ୍ଟା-କର ପୁସ୍ତକ ମଧ୍ୟରେ ଭାରତବର୍ଷର ସଙ୍ଗୀତର ଉଲ୍ଲେଖ ପ୍ରାପ୍ତ କରି ଯାଇ ଅଛନ୍ତି । ଏପରି ସଙ୍ଗୀତର ଯେତେ ଅଧିକ ଚର୍ଚ୍ଚା ହୁଅଇ ତେତେ ଅନନ୍ଦର ବିଷୟ ମାତ୍ର ବିଶାଦର ବିଷୟ ଏହି ଯେ ଶାସ୍ତ୍ରକାରମାନେ ସଙ୍ଗୀତର ଉତ୍କର୍ଷସାଧନ ନିମିତ୍ତ ଯେ ସମସ୍ତ ନିୟମ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିଯାଇ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଯେ ସବୁ କ୍ରିୟା-ଦ୍ୱାରା ସଙ୍ଗୀତ ଅନନ୍ଦମୟ ହୁଅଇ ସେ ସମସ୍ତ ଜାଣିବା ଓ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟରେ ଅଧିକ କରିବାକୁ କେହି ଯତ୍ନ କରିବାରୁ ଏହାଦ୍ୱାରା ଯେତେ ଦୂର ଅନନ୍ଦ ଲଭ କରିବା ସମ୍ଭବ ତାହା ଘଟନା ହୋଇ ପାରୁ ନାହିଁ । ସଙ୍ଗୀତଶାସ୍ତ୍ର ଅତି ଦୂରରୁ ଅଳ୍ପ ଆୟୁଷରେ ସାଧ୍ୟ ହେବାର ନୁହଇ । ସୁତରାଂ ଶାସ୍ତ୍ରର ନିୟମାନୁସାରେ ସଙ୍ଗୀତବିଦ୍ୟାରେ ନିପୁଣହେବା ଲୋକ ଅଳ୍ପ ହେଟ ପଡ଼ନ୍ତି ଏ ବିଦ୍ୟାୟତ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେହିମାନେ ଏ ପ୍ରଦେଶରେ ଅବଲମ୍ବନ କରିଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ନା ବିଦ୍ୟା ନା ସଙ୍ଗୀତ ନା ଉଚ୍ଚାକାଂକ୍ଷା ଅଛି । ସେମାନେ କେବଳ ସାମାନ୍ୟରେ ପେଟ ପାଳିବା ନିମିତ୍ତ ବିଷୟ ମତ୍ର ଏକ ଆରକଠାରୁ ଶିକ୍ଷାକର ଏକ ପକ୍ଷୀ ଦକ୍ଷିଣୀ ବା ଦୁମତ୍ରି ନାଟୁଆ ପିଲ୍ଲ ଛୁଟାକର ଯାତ୍ରାପଦ୍ୟ ସମୟରେ ତାହାକୁ ଘେନି ଭିକାରୀଙ୍କ ପ୍ରାୟ ଦ୍ୱାରାରେ ବୁଲନ୍ତି ଏବଂ ଲୋକଙ୍କର ରୁଚି ମଧ୍ୟ ଉନ୍ନତ ଓ ମାର୍ଜିତ ହୋଇ ନ ଥିବାରୁ ତାହା ଶୁଣି ଚୁପ୍-ଲବ୍ଧ କରନ୍ତି । ଏହିରୂପେ ପ୍ରକୃତ ସଙ୍ଗୀତ କାହାକୁ ବୋଲାଇବ ତାହା ଏକାବେଳକେ ଲୋପ ହେବାର କହିଲେ ମଧ୍ୟ ଅଭୁଲି ହେବ ନାହିଁ । ଲୋକେ କେବଳ ମୋଟ ଫଳକୁ ଲକ୍ଷକର ଗଣ୍ଡଗୋଳରେ ଅମୋଦ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି । ସଙ୍ଗୀତର ପ୍ରଧାନଅଙ୍ଗମାନ ଅର୍ଥାତ୍

ସ୍ୱର ତଳ ଲୟ ବିଷୟ ଓ ସେ ସମସ୍ତ କ ପ୍ରକାର ମିଶିଲେ ପ୍ରକୃତ ସଙ୍ଗୀତର ମୋହମାଗକ୍ତି ପ୍ରକାଶ ପାଏ ଓ କି ଦେହରୁ ଏଥିର ବିକୃତ ଜାଣ ହୋଇ ବିପତ୍ତ ଫଳ ଘଟାଏ ଯେଉଁମାନେ ଏହା ବୁଝିପାରନ୍ତି ସେହିମାନେ ଯଥାର୍ଥ ଶ୍ରୋତା ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ କ୍ରିୟାଦ୍ୱାରା ଏହା ଦେଖାଇ ପାରନ୍ତି ସେହିମାନେ ଗାୟକ କିନ୍ତୁ ଏପ୍ରକାର ଶ୍ରୋତା ଓ ଗାୟକ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଖିବା ବିରଳ । ବର୍ତ୍ତମାନର ଶ୍ରୋତାମାନେ କଣ୍ଠ, ରୂପ ବସ୍ତ୍ର, ଅଙ୍ଗଭଙ୍ଗୀ ବଦ ଏବଂ ଗୀତର ଭାବ କବିତ୍ୱ ଲଭ୍ୟାଦି ଯହିଁରେ ଯାହାର ରୁଚି ତାହା ଯେପରିମାନରେ ଯେଉଁ ନାଟୁଆପିଲ୍ଲଠାରେ ଦେଖନ୍ତି ସେ ପଦ୍ମାମଣରେ ତହାଠାରେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୁଅନ୍ତି । ଏସମସ୍ତ ଯେ ସଙ୍ଗୀତର ଅନ୍ତର୍ଗତ ନୁହଇ ଏହା ଅମ୍ବେମାନେ ବୋଲୁନାହୁଁ । ବାସ୍ତବରେ ଏମାନ ସଙ୍ଗୀତକୁ ଲୋଡ଼ା ମାତ୍ର ଏଥି ଉପରେ ଯାହା ସଙ୍ଗୀତର ପ୍ରଧାନ ଅଙ୍ଗ ବୋଲି ବ୍ୟକ୍ତ ହୋଇଅଛି ତାହା ବିନା ପ୍ରକୃତ ସଙ୍ଗୀତର ସୁଖଲଭ ହୁଅଇ ନାହିଁ । ଗୁରୁ ପାଞ୍ଚଜଣ ମିଶି ଯେ ଯାହା ଶକ୍ତିଅନୁସାରେ ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱରରେ ଗାୟନ କରି ପାରଲେ ଏବଂ ବାୟୁକ ତହିଁ ସଙ୍ଗରେ ଯଥେଷ୍ଟ ବଳରେ ମୁଦଙ୍ଗର ଶବ୍ଦ ବାହାର କରି ପାରଲେ ଉତ୍ତମ ସଙ୍ଗୀତ ହେଲା ଏ ପ୍ରଦେଶର ସଙ୍ଗୀତ ବିଦ୍ୟାୟତ୍ତୁଠରେ ଏଥିରୁ ଅଧିକ କିଛି ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ । ସଙ୍ଗୀତର ଏତାଦୃଶ ଦୂରବସ୍ତା ଦେଖି ବଙ୍ଗଳା ଓ ପଶ୍ଚିମରେ ଲୋକ କି ଯାହାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସଙ୍ଗୀତର ଉନ୍ନତପ୍ରକାର ଚର୍ଚ୍ଚା ଅଛି ସେମାନେ ଯେ ଉପ-ଦାସ କରିବେ ଏଥିରେ ବିଚିତ୍ର କି ଅଛି । ବାସ୍ତବରେ ସଙ୍ଗୀତର ଏପରି ଦୂରବସ୍ତା ଅତି ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଅଟଇ ଅସୁଦେଶୀୟଙ୍କୁ ଏଥିପ୍ରତି ବେଳେ ଦୃଷ୍ଟି କରିବା ଏବଂ ଏଥିର ଉନ୍ନତର ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଉଚିତ ଏହିକଥା ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କୁ ପୁନଃ ପୁନଃ ସ୍ମରଣ କରାଇ ଦେବାର ଇଚ୍ଛା ରଖୁ ।

ମୟୂରଭଞ୍ଜର ଶାସନପ୍ରଣାଳୀ ।

ଗତ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ପତ୍ତିକାରେ ଲେଖାଅଛି କି “ଅମ୍ବେମାନେ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ରାଜ କଠେରର ସମ୍ମୁଖରେ ମାସମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ଥର ପଲ୍ଲୀ ଗୋରୁ, ମହୁସ, ଶୁଣ ପ୍ରଭୃତି ପାଳତ ଓ ବିଦ୍ୟାଦାର୍ଯ୍ୟ ପଶୁ ପୁଣି କଂସା ବାସନ, ଲୁଗାପଟା ପେଡ଼ ପେଟେର ପ୍ରଭୃତି ଭଲମନ ଓ ନୁଇନ

ପୁରୁତନ ଗୃହସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ ନିଲମ ଦେଉଥିବାର ଦେଖୁ ଅଛୁ । ଏମନ୍ତ କି ଏକାଂ ଜଣଙ୍କର ଏକାବେଳକେ ସର୍ବନାଶ ହୋଇ ଯାଉଅଛି । ଶୁଣିଲୁ ମହାରାଜାଙ୍କ ସ୍ୱଜସରକାରର ଅନାଦାୟୀ ସ୍ୱଜସ୍ୱ ନିମନ୍ତେ ସରଦାର ଓ ମହାଲଦାର ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ଉପରେ କଲେକଟିଏ ବିଭାଗରୁ ଏହିପରି ବିଧାନଦ୍ୱାରା ଟଙ୍କା ଆଦାୟ ହେଉଅଛି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କର ଦେଶ ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ଦେଶଦାରମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ ବିକ୍ରୀତ ହୋଇ ଟଙ୍କା ଆଦାୟ ହେଉଅଛି; ଏପରି କାରବାର ଏଠା ମହାଜନ ଖାତକ ଏବଂ ମହାରାଜା ଓ ଭଦ୍ରାୟ ସରଦାର ପ୍ରଭୃତି କର୍ମଗୁରୁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ନିୟତ ଶୁଲୁଅଛି ।” ଗୁଣ ପରଶୋଧ ନିମିତ୍ତ ଖାତକର ଗୃହସାମଗ୍ରୀ ସମୟରେ ନିଲମ କରାଇବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଦେଖା ଯାଏ ଏବଂ ଏ ଘାତ ସର୍ବସ୍ତରେ ପ୍ରଚଳିତ ଅଛି । କିନ୍ତୁ ଖଜଣା ଆଦାୟ ନିମିତ୍ତ ବହୁ-ସଂଖ୍ୟକ ପ୍ରଜାକର ଉପର ଲିଖିତ ପ୍ରକାର ଦ୍ରବ୍ୟ ବିକ୍ରୟ ହେବା ଅସାଧାରଣ ଅଟଇ ଏବଂ ଏକଥା କଦାଚ ସୁଶାସନର ପରିଚ୍ଛେଦ ନୁହଇ । ଅମ୍ବେମାନେ କି ଗଡ଼ଜାତ କି ମୁଗଲବନ୍ଦରେ ଦେଖୁଁ ଯେ ପ୍ରଜାମାନେ ଖଜଣା ଦେବାକୁ ସର୍ବଦା ଉତ୍ତର କେହି ବାଳାଦାର ହେବାକୁ ସୁଖ ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ଅକର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ କେହି ବାଳାଦାର ହେଲେ ଭୂମଧ୍ୟକାଣ୍ଡ ତାହା ରହି ସମ୍ଭାଳି ଆଦାୟ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଚୁଟି କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଏହା ବୋଲି ଯେ ବାଳା ଖଜଣାର ନାଲିଶ ଅଦୌ ହୁଅଇ ନାହିଁ ଏମନ୍ତ ନୁହେ । ଅଧିକାଂଶ ବାଳା ଖଜଣା ନାଲିଶର ମୂଳ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାର ବିବାଦ ଅଟଇ ଏବଂ ମାମଲଦ୍ୱାରା ସେ ବିବାଦର ମୀମଂସା ହୋଇ ଗଲେ ପ୍ରଜା କୌଣସିରୂପେ ଅପଣା ଦେଶା ପରଶୋଧ କରେ ସେଥିପାଇଁ ତାହାର ଦ୍ରବ୍ୟଦ ନିଲମ ହେବା ଅତି ବିରଳ । ବିଶେଷ ଗଡ଼ଜାତରେ ଶୁଣିଅଛୁଁ ଯେ ପ୍ରଜା ବାଳାଦାର ହେଲେ ସେ ଅପଣା ଭୂମିରୁ ବହୁତ ହୁଅଇ ଅନ୍ୟ ଲୋକ ତାହାର ବାଳା ଆଦାୟ କରି ସେ ଭୂମିକୁ ପ୍ରାପ୍ତ କରଇ । ମୟୂରଭଞ୍ଜରେ ଯେ ପ୍ରକାର ନିଲମର କଥା ଉପରେ ଲେଖାଅଛି ତହିଁରୁ ଅନୁମାନ ହୁଅଇ ଯେ ସେଠା ପ୍ରଜାଙ୍କ ଉପରେ ଏତେ ଅଧିକ କରି ବସିଅଛି ଯେ ତାହା ସେମାନେ ଦେବାକୁ ଅକ୍ଷମ ଅଥବା କୌଣସି କାରଣରୁ ଅପଣା ଉଚିତ ଦେଶ ନ ଦେବାକୁ ମେଳ କରୁଅଛନ୍ତି ।

କହର ବାବୁ

ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା

ଭା ୧୫ ଗ
ବ ୩୯ ଖ୍ୟା

ତା ୨୫ ରାଜ୍ୟ ମାତ୍ରେ ସିପ୍ତମ୍ବର ସହ ୧୮୮୦ ମସିହା । ମୁ । ଅସିନ ବ ୧୨ ନ ସହ ୧୮୮୮ ସାଲ ପ୍ରକାଶକ

ଅଗ୍ରମ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ ୪୫୯
ବର୍ଷାନୁମୂଲ୍ୟ ଦେଲେ ବର୍ଷକୁ ୨୯
ପ୍ରଥମ ସଂଖ୍ୟାରେ ତାଙ୍କ ମାସୁଲ ୪ ୧୫୯

ଏ ସମ୍ବାଦରେ କାକୁଲର କିଛି ବିଶେଷ ସମ୍ବାଦ ନାହିଁ । କାଳାହାରରେ ଇଂରାଜମାନେ ଅଧିପତ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଶ୍ରୀମୁକ୍ତ ଲାଠୁଲସାଦେବ ସେଠାର ସମସ୍ତ ବ୍ୟାପାରର ଉତ୍ତରାଧିକାର ନିମିତ୍ତ ପ୍ରେରଣ ଦେଉ ଅଛନ୍ତି । ଯୁଦ୍ଧବିଜ୍ଞାନ ହିନ୍ଦୁରେ ପଦ୍ମସୁବା ନ ପଦ୍ମସୁବାର ଜଣାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ତାହାକୁ ଧରବାସକାଶେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ଚେଷ୍ଟା ଦେବାର ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ ଏ ସମ୍ବାଦରେ ସମସ୍ତ ରୂପଗୁଣ ।

ଅଧ୍ୟ ଶକ୍ତ ଅଭିଜାନସାରେ ଜାରିଦୋର- ଥିବା ନିୟମାବଳରେ ବିଧାନ ଅଛି କ ବନ୍ୟ ପଶୁକୁ ମାରବା କାରଣ ସେଉଁମାନେ ଅଧ୍ୟ ଓ ବାରୁଦ ଉଦ୍ଧାରଣ ପଞ୍ଜା ନେବେ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ରସୁମ ନିୟମିତ ନାହିଁ । ଏହି ନିୟମାନୁସାରେ ପଞ୍ଜା ଦେବାପକ୍ଷେ ଯେମନ୍ତ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଅସଙ୍ଗତ ବାଧା ଦିଅନ୍ତୁ ନ ଯାଏ ଏଥିପାଇଁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେନ୍ତର ଗୁମାସ୍ତା ଗବର୍ଣ୍ଣମେନ୍ତ- ମାନଙ୍କୁ ସହକର୍ତ୍ତା ଦେଇ ଅଛନ୍ତି । ଅମ୍ବେ- ମାନେ ବୋଧକରୁଁ ସେଉଁମାନେ ବନ୍ୟପଶୁଙ୍କ ଅଭ୍ୟାଗରକୁ ଯେଉଁକୁ ରକ୍ଷାକରଣ ସକାଶେ ଅଧ୍ୟ ରଜିବାର ଆବଶ୍ୟକ ଜ୍ଞାନ କରନ୍ତି ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଏହି ନିୟମାନୁସାରେ ବିନା ଫିସରେ ପଞ୍ଜା ପାଇ ପାରନ୍ତି ।

ଜଣେ ପଦ୍ମପ୍ରେରକ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କ ଶେଷ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କଳଠାରୁ ପଦ୍ମପୁର ଘାଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ ଟିଟି ଏମନ୍ତ ଅଗ୍ନି ଚର୍ମସାର ଦୋରଅଛି ଯେ ସେ ବାଟରେ ଖୁଲିବାର କଠିନ ଓ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱସଙ୍ଗେ ସେ ପଶୁର ଅଛନ୍ତି ଯେ ସେ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକମାନେ ଶେଡ଼ସେସ୍ ବଅଛି ନାହିଁ କ ? ସେଡ଼ସେସ୍ ନ ଦେଇ କେଉଁଆଡ଼େ ଯିବେ । ଅମ୍ବମାନଙ୍କର ଦାକମ ଓ ସେଡ଼ସେସ୍ କର୍ମଗୁଣମାନେ ପଥକର ଉତ୍ତମ କରବାକୁ ଯେମନ୍ତ ଉତ୍ତର ସେ ଟଙ୍କାର ଉଚିତ ବ୍ୟୟ କରବାକୁ ତେମନ୍ତ ନୁହନ୍ତି । ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ ସକାଶେ ଲୋକଙ୍କୁ ନାନାପ୍ରକାର କଷ୍ଟ ଦେଇ କର ଆଦାୟ କରୁଅଛନ୍ତି ସେବେ ତାହାକୁ ନିୟାୟ ଓ ସୁବିଚାରପୂର୍ବକ ବ୍ୟୟ କରନ୍ତେ ତେବେ କର ଦେବାକୁ ଲୋକେ ଯେତେ ପୀଡ଼ାଜନକ ମନେ କରନ୍ତି ଏବଂ ତାହା ସେ ପରମାଣରେ ଗୁଳିଭୁକ୍ତି ଉଣା ହୁଅଇ ତେଣେ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ ।

ବାବୁ ବଳରମ ବୋଷ ବାଙ୍କି ଉଦ୍ଧାରଣ- କରେଇକୁ କେବଳ ଉଦ୍ଧାରଣ ଦୋର ଯାଇଥିଲେ । ସମ୍ପ୍ରତି ଗବର୍ଣ୍ଣମେନ୍ତ ଗଜେଟରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ ତାହାକୁ ମୁନସିଫି ଫଉଜଦାର ଏବଂ ଶକ୍ତୀ ସମ୍ପର୍କୀୟ ମୋକଦ୍ଦମାମାନ ବୁଝିବାର ସମତା ଦେଇ ଯାଇଥିଲେ ଅଥଚ ସେ ଏକଟି ନିୟମ ନ ଦୋର ପୂର୍ବଗ୍ରାୟ ଉଦ୍ଧାରଣ ରହିଅଛନ୍ତି । ବୋଧ ହୁଅଇ ଏକଟି ଓ ଉଦ୍ଧାରଣରେ ବେତନର କିଛି

ଦାର୍ଦ୍ଦରମ୍ୟ ନାହିଁ । ଯାହା ଦେଉ ବାବୁକୁ ମାମଲ ବୁଝିବାର ସମତା କଥା ଯିବାରୁ ଲୋକେ ଅନୁ- ମାନ କରୁଅଛନ୍ତି କ ଅସଲ ଉଦ୍ଧାରଣଦାର ଜ୍ଞାନୀ ବାବୁଙ୍କର ଆଉ ବାଙ୍କିକ ବାବୁଜୀଙ୍କଦେବ ନା- ହିଁ ମାତ୍ର ତାହାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧର ମୋକଦ୍ଦମାରେ କିଛି ହୁକୁମ ଦୋର ନାହିଁ ଏବଂ ଏଥିମଧ୍ୟରେ ଯେ, ଦେବ ଏମନ୍ତ ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ କାରଣ ଶୁଣ- ଅଛି ଯେ ଏଥିମଧ୍ୟରେ ଆହୁରି ଦୁଇ ଏକନମ୍ବର ଗୁରୁତର ମୋକଦ୍ଦମା ତାହାଙ୍କ ନାମରେ ଉପସ୍ଥିତ ଦୋର ତାହାକୁ ଜବାବ ଢଲବ ଦୋରଅଛି । ଏ ସମସ୍ତ ବୁଝାସୁଝା ଦେବାକୁ ଅବଶ୍ୟ ସମୟ ଲାଗିବ ।

ଏ ନଗରରେ କେତେକ ଗୋଟା ତାଟି ପାଏଖାନା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦୋରଅଛି । ଶୁଣାଯାଏ ଏହିପରି ଗୋ ୪୦ ଟା ପାଏଖାନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରବାର ମୁ୍ୟନିସିପାଲଟି ପ୍ରସ୍ତାବ କରଅଛନ୍ତି । ଏ ପାଏଖାନାମାନ ନିତାନ୍ତ ଅବଶ୍ୟକ । କାଠଯୋଡ଼ି ନିଫାକୁଳ ଅତି ସୁରମ୍ୟ ସ୍ଥାନ ଓ କଚେରୀକୁ ଯିବାର ଗୋଟିଏ ପଥ । ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁରେ ସନ୍ଧ୍ୟାସମୟରେ ସେଠାରେ ବୁଲିବାର ଅତି ଆରମ୍ଭର ମାତ୍ର ଲୋକେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱର ଦୁଇପାଖରେ ମସଲ କରୁଥିବାରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଦୂର୍ଗତ ହୁଅଇ । ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ଦୁଇ- ଡିକ ଗୋଟା ପାଏଖାନା ଅବଶ୍ୟକ ଓ ସେ- ପରି ଲୋକେ ନିଫାକୁଳ ବାଲି ବା ବାଟପା-

ର୍ଷରେ ମଏଲ ନ କରନ୍ତି ସେତେ ବୃକ୍ତକଣା ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ । ପ୍ରସ୍ତୁତ ଗୋଷ୍ଠୀର ପାଏଶ-ନାରେ ବହୁ ଦୋଷ ଦେଖାଯାଏ । ଗୋଷ୍ଠୀ ପାଏଶନାରେ ୧୦ ୧୧ କୋଠର ଦେଖିଥିଲେ ମାତ୍ର ସେ ସବୁକୁ ଏକବାକ୍ତ ଓ ଏକ ପରଦା ଏ ଦେଖୁ କେହି ମହିଳାଠାରୁ ଗଲବେଳେ ଅନ୍ୟ କୋଠରରେ ଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବ । ପ୍ରଭେଦ କୋଠରର ପୃଥକ ପରଦା ଓ ବାଟ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷଙ୍କର ପୃଥକ ପାଏଶନା ଅବଶ୍ୟକ । ଜ୍ୟୋତେୟଙ୍କର ସାଦେବ ଏଥିର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରନ୍ତୁ ।

ପୁଣି ଗଙ୍ଗାମନ୍ଦିର ପୁଷ୍କରିଣୀ ମାତ୍ର ଉଠିଲଣି । ଗଜ ଦୁଇ ସପ୍ତାହରୁ ପ୍ରକୃତ ରୋଦି ଦେବୀରୁ ଏ ପୁଷ୍କରିଣୀର ଜଳରେ ଉତ୍ସୁକ ଦେଉଥିବା ମାଳଦଳ ପତ୍ର ଯାଇ ଏମନ୍ତ ଦୁର୍ଗକଳାହରଣପୁଣ୍ୟ ଯେତେବେଳେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀର କେତେ ଦୂର ଯାଏ ଲୋକଙ୍କର ବାଟରେ ଚାଲିଯିବା କରୁଛନ୍ତି କହା ହୋଇଅଛି । ଯେ ଅଞ୍ଚଳରେ ଯାହାଙ୍କର ଘର ଗାହାଜର କଥା କଥ । ବାୟୁ-ସୋରେ ସେ ଦୁର୍ଗକଳାହରଣପୁଣ୍ୟ ଯେତେବେଳେ ହୁଏ କରୁଅଛି । ଅଦାଲତ କଚେରୀରେ ଏଥିପାଇଁ ବସିବାର କଠିନ । ଅମ୍ବେମାନେ ଏ ପୁଷ୍କରିଣୀର ଦୂରବସ୍ତାର କଥା ଅନେକଥର ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଦ୍ଵାବମ ଏବଂ ମୁନିସିପାଲଟିର ଗୋଡ଼ରରେ ଆଣି ଚାହୁଁ ପ୍ରତୀକାର ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର ସେ କଥାକୁ କେହି ଯେନା କରୁନାହାନ୍ତି ତାହାକି ଗ୍ରାଣେଶ୍ଵରଙ୍କୁ କି ଏମନ୍ତ ଅଗାଧ ହୋଇଅଛି ଅଥବା ସେମାନେ କି ସରକାରଙ୍କର ଏତେ ହିତାକାଞ୍ଚୀ ସେ ସରକାରଙ୍କ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଦୋର ଯିବା ଭୟରେ ପ୍ରତୀକ କେଶପ୍ରଦ କରୁମାତ୍ର ଦୃଷ୍ଟି କରୁ ନାହାନ୍ତି । ଯେବେ ଏ ପୁଷ୍କରିଣୀକୁ ବ୍ୟୟମତ ସମ୍ଭାର କରାଯାଏ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ କର୍ମଗୁରୁଙ୍କର ଏତେ ଜର ଭେଦେ ଆଗାଧରଣ ମୁନିସିପାଲଟିରୁ କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ଲୁଲି ଏହାକୁ ପରଷ୍ଠାର ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ନିୟୁତ ଦେହନ୍ତୁ । ଏଥି ଉତ୍ତର ଏ ବ୍ୟୟକୁ ବ୍ୟୟ ଦେଖୁ କେଲଖାନାରେ ପୀତା ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ ଗର୍ଭସ୍ତମେୟ କର୍ମଗୁରୁଙ୍କର ବିଚିତ୍ର ଉଦ୍‌ବୃତ୍ତେକ ।

—*—
ଗଣେଶ ପୂଜା ।

ଗଣେଶଚତୁର୍ଥୀଠାରୁ ଏ ପୂଜା ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଗତ ବୃକ୍ତକର ଶେଷ ହେଲା । ଏଥି ମଧ୍ୟରେ କେତେ ଗଣେଶଙ୍କର ବସର୍ଜନ

ହୋଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ବାଳା ଯେତେ ପ୍ରତିମା ଥିଲେ ଏହିଦିନ ସମସ୍ତେ ପାଣିକୁ ଗଲେ । ଏରୂପେ କେତେ ଗଣେଶ ପୂର୍ଣ୍ଣିକା ୧୫ ନ ପୁଣି କଲେ । ଏତେ ଧାର୍ମିକାଳ ଗଣେଶଙ୍କର ପୁଣି କରବା ବ୍ୟତି ଅବ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ରମାନେ ଇହର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ସମ୍ମତ ମାତ୍ର ଅମ୍ବେମାନେ ସମ୍ଭାବ୍ୟତାରେ ପାଠ କରୁଅଛନ୍ତି ଯେ ଗୁରୁଗୁଣ ପ୍ରଭୃତି ଦେଖି କି ସେହିଠାରେ ଗଣେଶ ପ୍ରତିମା ପୂଜାର କସ୍ତର ଆତମର ସେଠାରେ ଏତେ ଧାର୍ମିକାଳ ପ୍ରତିମ ରହନ୍ତି ନାହିଁ । ଚତୁର୍ଥୀଦିନ ଗଣେଶଙ୍କର ପୂଜା ଓ ଇହ ଅରଦିନ ବସର୍ଜନ ପୂଜା ଗଣେଶଙ୍କ ପୁଣି କେବଳ ଦେହଦାନ ଏହି ନିୟମ ଅଧିକାରୀ ପ୍ରତିମା ମାତ୍ର କେହି ଗଣେଶଙ୍କୁ ପାଷାଣରୁ ଅଥବା ଦଶରଥ ରଖନ୍ତି ଏ ମତ ଗଣେଶଙ୍କର ଉତ୍ସୁକ ଶ୍ରଦ୍ଧାକାଳ ଦଶରଥରୁ ଅଧିକ ନୁହଇ ମାତ୍ର ଏ ନଗରରେ ଇତା ମତେ ଲୋକେ କି ୧୫ ନ କମ୍ପା ଚାହୁଁ ଅଧିକ ରଖନ୍ତି । ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରତିମା ପୂଜାରେ ଏ ପୂଜାର ସ୍ଵେଚ୍ଛାଗୁରୁତା ଲାଭିତ ନୁହଇ ନାହିଁ । ଏହା ଯେବେ ଶାସ୍ତ୍ରନୁମୋଦିତ ଭେଦେ ଗଣେଶଙ୍କ ସୁଲ ଶସ୍ତ୍ରର ସମ୍ଭରେ ଏହା ଉପଯୋଗୀ ଅଟଇ କାରଣ ମୋଟା ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ନିୟମାଧୀନରେ ଗଜ କର ପାରଇ ନାହିଁ ।

କଥର ଦୁଅଇ ଯେ ଏକଦିନ ଗଣେଶଠାକୁର ଆପଣାର ପ୍ରିୟ ମୂର୍ତ୍ତିକ ବାଦନରେ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ଗୁଡ଼ରେ ଗ୍ରମଣ କରୁଥିଲେ । ମୁଖା କୌଣସି କାରଣ ବଶତଃ ବହୁ ଦୁର୍ଗାମୀ ଦେବୀରୁ ଗଣେଶ ସମ୍ଭାଳ ନ ପାର ପଡ଼ ଗଲେ ଓ ଚନ୍ଦ୍ର ତାହା ଦେଖି ଦ୍ଵାସ୍ୟ କଲେ । ଏଥିରେ ଗଣେଶ ଲବିତ ଓ କୃପିତ ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଅଲଗାପ ଦେଲେ କି ସେ ତାହାକୁ ଦେଖିବ ତାହାର ଅମଙ୍ଗଳ ହେବ । ଚନ୍ଦ୍ର ବାତର ଦୋର ବହୁତ ବିନୟ କରବାରୁ ଉକ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ର ହେତଳ ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀପ୍ରତି ପୁଣି ରହି ଆଉ ସବୁ ଗୁଡ଼ ସହାୟେ ଶିତ ହେଲା । ଏହି ଦେହରୁ ଉକ୍ତ ଚତୁର୍ଥୀର ଚନ୍ଦ୍ର ନିଷ୍ଠୁରତ୍ଵ ବୋଧଯାଏ ଏ କିଲ ସେ ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଖିବ ତାହାର ବର୍ଷକ ଯାକ ମଙ୍ଗଳ ହେବ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଲୋକକୁ ଭରକ କର ତାହାଠାରୁ ଗଜ ଖାଲଲେ ସେ ଦୋଷ ବହୁ ଯିବ । ଏଥିପାଇଁ ସେ ଗୁଡ଼ରେ ଟେକାବୁଣ୍ଡି ଓ ଗୁଣ୍ଡ ଇତ୍ୟାଦିଦ୍ଵାରା ଲୋକେ ଗଜ ଖରବକୁ ଗୁରୁକର ମଗଣ ।

କଟକ ଖାସମାହାଲ ବନୋବସ୍ତ ।
ଅମ୍ବେମାନେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଅନନର ସହୁ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଅଛନ୍ତି ଯେ ଏତେବେଳେ ମାନ୍ୟବର ଲେଫ୍ଟିନାଣ୍ଟ ଗର୍ଭସ୍ତମେୟ ସର ଲଜନି ଶାସ୍ତ୍ରବଙ୍କର କଟକ ଖାସମାହାଲର ବନୋବସ୍ତ ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିଅଛି ଏବଂ ଉତ୍ତରୀୟ ବୋର୍ଡ଼ଙ୍କୁ ଜବାବଦହରେ ଆଣିଅଛନ୍ତି । ଭୂମି ସଜସ୍ଵ ସର୍ଜର୍ଜରେ ବୋର୍ଡ଼ଙ୍କ ଗତବର୍ଷର ବିଜ୍ଞାପନା ସମାଲୋଚନା କରବା ସମୟରେ ଲେଫ୍ଟିନାଣ୍ଟ ଗର୍ଭସ୍ତମେୟ ସାଦେବ ଦେଖିଲେ ସେ କଟକ ଖାସମାହାଲର ନୂତନ ବନୋବସ୍ତରେ ଗୁରୁଗୁଣ ଜମା ବୁଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି । ଏକାବେଳକେ ଏତେ ଜମାବୁଦ୍ଧି ହେବା ଉଚ୍ଚ ଅସାଧାରଣ କଥା ଓ ବୋର୍ଡ଼ ଏହା କପର ମଞ୍ଚର କଲେ ଚାହୁଁ ସବିଶେଷ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଜଣାଇବା କାରଣ ତାହାକି ପ୍ରତି ଅଦେଶ ହୋଇଅଛି । ଅମ୍ବେମାନେ ଆଶା କରୁଁ ଯେ ବୋର୍ଡ଼ ଏ ବସ୍ତୁରେ ଉତ୍ତରଭୟାନ କର ବାହୁଲ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ କରବେ ଏବଂ ତାହା ଦେଲେ ଗର୍ଭସ୍ତମେୟ ଗୁରୁଗୁଣ ଜମା ବୁଦ୍ଧି ଦେଖି ଯେତେ ଚମତ୍କାର ହୋଇଅଛି ଚାହୁଁ ଚତୁର୍ଗୁଣ ଚମତ୍କାର ହେବ । କି ରଣ ଗୁରୁଗୁଣ ଜମାବୁଦ୍ଧିର ସାଧାରଣ କଥା ବହୁତ ସୁବରେ ଅଠ ଦଶ ଅଥବା ପନର ଗୋଲଗୁଣ ଜମାବୁଦ୍ଧି ଦେଖି ପାରିବେ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀମତ୍ ସାଦେବ କଲେକ୍ଟର ଖାସମାହାଲ ବନୋବସ୍ତର ପ୍ରସ୍ତାବ କରବା ବେଳେ ଅତେଇହଜାର ଟଙ୍କା ଜମା ପୁଲେ ଶଠିଏ ହଜାର ପାଇବାର ଅନୁମନ କରୁଥିଲେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ରେବନସା ସାଦେବ କମିଶ୍ନର ଚାହୁଁ ୫ ୨୦୦୦୦୦ ଟଙ୍କା କାଠ ଦେଇ ୫ ୫୦୦୦୦୦ ଟଙ୍କା ଅର୍ଥରୁ ତେଜ ଜମାର ଗୁ ୧୨ ଶା ପୁଣି କଲେ । ବନୋବସ୍ତ ଶେଷରେ କେବଳ ୫ ୧୦୦୦୦୦ ଟଙ୍କା ଅନେକ ବସ୍ତୁରେ ବହିଲା ଏବଂ ଚାହୁଁରେ ମଧ୍ୟ ଏକ ଲୋକ ଉପରେ ୧୫ ୧୨ ଗୁଣ ଜମା ହୋଇଗଲା । ପ୍ରଜାମାନେ କହଇ ଦେଇ ଅପଣା ଦୁଃଖ କମିଶ୍ନର ଓ ବୋର୍ଡ଼ଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ ମାତ୍ର ଗତ ବର୍ଷ ଗୁହାର କିଏ ଗୁଣିଅଛି ? ସେ ସମସ୍ତ ଦୁଃଖାସୁ ଯାବ ମତେ ନାମରେ ହେଲା । ପୁରୁଷ ପ୍ରଜାମାନେ ନିରୁପୟ ହୋଇ ଭୁଲ ହୋଇ ରହିଲେ ଏତେବେଳେ ଘରେ ବସି କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଦାକମମାନେ ନିଷ୍ଠୁର ଗୁବରେ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଖଜଣା ଅଦାୟ କରୁଅଛନ୍ତି । କେତେ ନଷ୍ଟରେ ଖଜଣା ଅଦାୟ ହେଉଅଛି

ଭାଷା ମଧ୍ୟ ଗବଣ୍ଡିମେଷକର ବୁଝିବା ଉପକ୍ରମ ।
 ବନ୍ଦୋବସ୍ତର ଆଉ ସମସ୍ତ ଦୋଷ ଅପ୍ରେମାନେ
 ପୁନଃ ବର୍ଣ୍ଣନା କରୁଥିଲୁ ଏବଂ ଭଦ୍ରା ପ୍ରଜା-
 ମାନେ କପରମାଣରେ ଦୁଃଖ ଭୋଗ କରୁଥିଲୁ
 ଗବଣ୍ଡିମେଷ ଯେବେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଓ ବଡ଼ ଅଦାଲତ
 ଏବଂ କଲେକ୍ଟର ଶାସନକାଳ ଉଦ୍ଧାରରେ
 ହୋଇଥିବା ମକଦ୍ଦମାମାନଙ୍କର ବବରଣ ବୁଝି-
 ବେ ଭେବେ ଅନାପ୍ତସରେ ଜାଣିପାରବେ ।

ନୀଳ କୋଠି ପୁଲେ କାଳ ।

ଏ ଶିଶୁନାମରେ କେହି ବିଶେଷତଃ
 କର୍ତ୍ତୃପରାୟମାନେ ଚଳଇ ହୋଇ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କୁ
 ନୀଳର ବନ୍ଦୋଧୀ ମନେ କରବେ । ବାସ୍ତବରେ
 ଅପ୍ରେମାନେ ନୀଳର ବନ୍ଦୋଧୀ କୋଠି ଭିତ୍ତିର
 ଉପକାରଣ ଅପ୍ରେମାନେ ବୁଝି ଅଛି ଓ ପ୍ରଭାସ
 ଦେଖୁ ଅଛି । ମାତ୍ର ସକଳ ପୁଲେ ସେପରି
 ଉପକାର ଦେଇ ନାହିଁ । କୋଠିଠାରେ ନୀଳ
 ଯୋଗେ ଉପକାର ହେବା ଦୂରେ ଥାଉ ଅପ-
 କାର ଦେଉଅଛି । ନୀଳର ସୃଷ୍ଟି ଅରମ୍ଭ
 ସମୟରେ ଲୋକେ କହୁଥିଲେ ନୀଳ ଦେଖଲୁ
 କାଳ ହେବ । କିନ୍ତୁ କିଛିଦିନେ ପ୍ରାୟେ ନୀଳର
 ଉପକାରଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବାରୁ ସେ ପ୍ରବାଦ
 ରହିବ ହେଲୁଥିଲା କେବଳ ନୀଳ ସମ୍ପର୍କୀୟ
 ଅଧ୍ୟାୟ କର୍ମଗୁଣକ ଅଧ୍ୟାୟର ଗୁଣାରି କେବେ
 ଶୁଣିବାରେ ଆସୁଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ କେତେକ
 ବର୍ଷ ହେଲେ କେତେକ ପ୍ରାୟେ ନୀଳ ଯୋଗେ
 ଅନୁଷ୍ଠାନ ସଂସ୍ଥାପନ ସେ ପ୍ରାୟେ ନୀଳରେ ପୁଣ୍ୟ
 ପ୍ରବାଦ ଅର୍ଥାତ୍ ନୀଳ ଦେଖଲୁ କାଳ କଥା ଉଠି
 ଅଛି ।

ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ବିଶେଷରେ ପଞ୍ଚମସ୍ତେ
 ନୀଳ ଯୋଗେ ଚାହୁଁଅଛି । ସୁକନର ପାଣି
 ପୁଣ୍ୟ ବରୁଣରେ ପଡ଼ୁଥିଲା ଉକ୍ତ ନୀଳ ଯୋଗେ
 ଭାଷା ଅବଗେଧ ହେବାରୁ ବାରିକମାଷ୍ଟା କର୍ମ-
 ଗୁଣମନେ ନୁହଁଇ ଓ କିଲେଟି ନିକଟରେ
 ସୁକନରୁ ଗୋବତ୍ସ ନୀଳ ନୀଳ ଫିଟାଇ
 ଦେବାରେ ସେହିପଥରେ ସୁକନର ପାଣି
 ଗୋବତ୍ସର ଅପୃଷ୍ଠି ପ୍ରଭାବ ଗୋବତ୍ସ ଉପ-
 ଲବ ହୋଇ ନୀଳର କିଲେଟି କରବିଅ ବରଓ
 ଉତ୍ତମା ବରପୁର ଗୋବତ୍ସ ଗୋବତ୍ସ-
 ପୁର, ଅଲଯୋଡ଼ା, ଉତ୍ତରାଳ, ମରପୁର,
 ବରପୁର ଉଦ୍ୟାନ ଅନେକ ମଞ୍ଚକାର ଫସଲ
 ନଷ୍ଟ କରୁଅଛି । ଏ ମଞ୍ଚକାମନ ମଞ୍ଚକବ
 ଗର ଓ ସୁକନା ପ୍ରଗନାର ଅଞ୍ଚଳ ଓ ଏପରି

କ୍ଷତ ଭିନ୍ନ ଗୁଣବର୍ଣ୍ଣ ହେଲ ହେଉଅଛି । ଏ
 କଷ୍ଟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଣ ଜ୍ଞାନସାରେ ଅଧିକାରୁ ସେ-
 ମାନେ ଏଥିର ପ୍ରଜାକାର ସ୍ଵରୂପ ଗୋବତ୍ସନା
 ମଧ୍ୟସ୍ତ ମଞ୍ଚକବ ବରମାନ ଉଠାଇ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି ।
 କିନ୍ତୁ ଗୋବତ୍ସନା ପ୍ରଗଣ ନୁହଇ ଭାଷା ସାମାନ୍ୟ
 ନୀଳ ସ୍ଵରୂପ ଅଟଇ ଭିନ୍ନ ମଧ୍ୟସ୍ତ ବରମାନ ଉ-
 ଠାଇ ଦେଲେହେଁ ଭିତ୍ତିରେ ଶୁକନର ପାଣି
 ବାହାର ଯାଇ ପାରୁନାହିଁ ଓ ଉତ୍କଳ ହୋଇ
 ଫସଲର ବସେଷ କ୍ଷତ କରୁଅଛି । ଏ ବର୍ଷର
 କ୍ଷତ ବସେଷ ଓ ଶେକନକ ଅଟଇ । ଏ ବର୍ଷ
 ପ୍ରଥମରୁ ସ୍ଵାମକ ହେଇଥିବାରୁ ଫସଲର
 ଅବସ୍ଥା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୋଇଅନ ଓ ଲୋକେ
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଫସଲ ପ୍ରସ୍ତିର ଆଶା କରୁ ଅନଳ
 ଥିଲେ ଏମନ୍ତ ସମୟରେ ବିଶେଷ ବର୍ଷା ଯୋଗେ
 ଶୁକନର ପାଣି ଗୋବତ୍ସଦ୍ଵାରା କ୍ଷେତରେ
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇ ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓ ଅନିୟମ ମଞ୍ଚ-
 କାର ଫସଲ ନଷ୍ଟ କରୁ ଦେଇଅଛି । ବର୍ଷ
 ବସଦରେ ଚତୁ ଯେପରି ବ୍ୟାକୁଳ ହୁଅଇ
 ଭାଷା ସହଜେ ପାଠକମାନେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରି
 ପାରିବୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ମଞ୍ଚକାମନକର ପ୍ରଜାବ-
 ଗିକର ସେହି ଅବସ୍ଥା ଦାଖଲ ଓ ଏ ବର୍ଷ ସେ-
 ମାନେ ଯେ ବିଶେଷକଷ୍ଟରେ ଦନ୍ତପାତ କରବେ
 ଏହା ବୋଲିବା ବାସ୍ତବ୍ୟ ।

ଅପ୍ରେମାନେ ଶୁଣିଲୁ ସେ ମଞ୍ଚକାର ପ୍ରଜା-
 ମାନେ ଏ ବିଷୟରେ କଲେକ୍ଟର ସାହେବ-
 କଠାରେ ଅନେକ ଦରଖାସ୍ତ ଦେଇଅଛନ୍ତି ଓ
 ସାହେବ ପ୍ରଶ-ସିତ ଭଦ୍ର ନମନ୍ତେ ଦରଖାସ୍ତ-
 ମାନ କାନୁନଗେ ଉଠାଇ ପଠାଇ ଅଛନ୍ତି ।
 ପ୍ରଜାମାନେ ଏ ବର୍ଷର ଜଳକର ଓ ଶୁକନର
 ଶତ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଅଛନ୍ତି ଓ ଉତ୍କଳରୁ ଫସଲ
 ରକ୍ଷାପାଇ ପଞ୍ଚମସ୍ତର ନୀଳରେ ସାଲଫଳ
 ପୋଲର ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଅଛନ୍ତି । ସେମାନେ କ-
 ଦନ୍ତ ସୁକନର ପାଣି ପୁଣ୍ୟରୁ ବରୁଣକୁ ନ
 ଗଲେ ସେମାନଙ୍କ ଫସଲ କଦ ସି ରକ୍ଷା ହୋଇ
 ନ ପାରିବ । ମାତ୍ର ଅପ୍ରେମାନେ ଅବଗତ ହୋଇ
 ଅଛି ଯେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଣ ଏପରି ମଞ୍ଚ ନୁହେଁ ।
 ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ବିବେଚନାରେ ଏହା ସେମାନଙ୍କର
 ଭ୍ରମ ଅଟଇ ଯେ ପୁଲେ ଗୋବତ୍ସ ନୀଳ ଯୋଗେ
 ସୁକନର ପାଣି ନିର୍ଗତ ହୋଇ ନ ପାରିଲ ସେ
 ପୁଲେ ଭିତ୍ତିର ପୁଣ୍ୟରୁ ଫିଟାଇବା ଅବ-
 ଶ୍ୟକ । ପଞ୍ଚମସ୍ତର ନୀଳରେ ସାଲଫଳ ପୋଲ
 ହେଲେ ଅନେକ ଖର୍ଚ୍ଚା ପଡ଼ିବ ସତ୍ୟ ମାତ୍ର
 ଫସଲର କ୍ଷତ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସକୋର ସେ ଖର୍ଚ୍ଚା

ସହକାର ଉପକ୍ରମ ଓ ଅବଶ୍ୟକ । ଅଭବକ
 ଅପ୍ରେମାନେ ଅନୁଗ୍ରହ କରୁଅଛୁ ଯେ କଲେ-
 କ୍ଟର ସାହେବ ଓ କର୍ମଗୁର ସାହେବ ଏଥିର
 ବିହତ ବିବେଚନା କରନ୍ତୁ ।

ଫସଲ କ୍ଷତର ଆଉ ଗୋଟିଏ କାରଣ ଏହି
 ଯେ କ୍ଷତମାନଙ୍କରେ ଶାଖାନାଳ ଓ କରନାଳ
 ଅନେକ ଥିବାରୁ ସୁକନର ଓ ଗୋବତ୍ସ ଅଭି-
 ରକ୍ତ ପାଣି ବିଲରେ ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ସହ-
 ଜରେ ବାହାର ଯାଇ ନ ପାରି ଫସଲ ସତାଇ
 ଦିଏ । କୌଶସିଠାରେ ଶାଖାନାଳ ଭଲେ
 ପୋଲ ହୋଇଅଛି ମାତ୍ର ସେ ସବୁ ସ୍ଵଦୁ ଥିବାରୁ
 ଭିତ୍ତିରେ ପାଣି ଶୀଘ୍ର ବାହାର ଯାଇ ନ ପାରେ
 ଓ ପ୍ରାୟେ ନୀଳ ବର କାଟ ଦେବାର ଆବ-
 ଶ୍ୟକ ହୁଏ । ଅପ୍ରେମାନେ ଶୁଣିଲୁ ଓଧାଲ ସା-
 ହେବ ଏ ସବୁ ବିଷୟର ଭଦ୍ର ନମନ୍ତେ
 ମୋଫସଲ ଯାଇ ଅଛନ୍ତି ଓ ଭରସା କରୁ ଯେ
 ସେ କେବଳ ଖର୍ଚ୍ଚାପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ନ ରଖି ପଞ୍ଚ-
 ମସ୍ତର ନୀଳରେ ସାଲଫଳ ପୋଲ ଓ ପ୍ରାୟେ
 ଶାଖାନାଳରେ ବଡ଼ ଯୋଗ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରସ୍ତାବ
 କରି ଉତ୍କଳରେ ଦୁଃଖୀ ପ୍ରଜାଙ୍କ ଫସଲ ରକ୍ଷା
 କରିଛନ୍ତୁ ।

ଜାଜପୁରରୁ ଭଲଲେଖିତ ସବାଦମାନ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଅଛି ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ବୁଦ୍ଧି ଏବଂ ବର ନ ଦେବାରୁ ଫସଲ ପ୍ରା-
 କ୍ଷତ କରୁଅଛି ଓ ଗରବର ଶୁଣ ମହର୍ଷି ଯୋଗୁଁ ଏ
 ନିରର ଅଧ୍ୟାୟ ଦେବ ଅପଣୀ ସୁପ୍ରମାନ ହରବର
 ବରବାରୁ ଅସମ ହୋଇଥିଲେ ଏପ୍ରକାର ସୁପ୍ରମାନ ବର
 କରବୁଝିରେ ଉପାଦାନ ପ୍ରାପ୍ତହୁଅଇ । ଏକର୍ଷ ଏବଂ ଗରରେ
 ଅନେକବେଶେ ପ୍ରମା ହୋଇଥିଲେ ମାତ୍ର କୌଶସିଠାରେ
 ଉତ୍ତମ ମନସ୍ତ ଉଦ୍ୟାନ ହୋଇ ନ ସୁବ କୌଶସିଠାରେ
 ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତମ ଜାକ କର୍ମରେ ସୁସଜିତ ହୋଇ ନଥିଲେ । ଏ
 ନିରରରେ ବର ଦେଖିବୁ ଦୋକାନମାନେ ଶୁଣଅପନ ହୁନ
 ଯାତା ପୁଣ୍ୟ ଉପକାରରେ ଅପଣୀ ଦୋକାନ ସୁପ୍ରମାନ
 ସୁସଜିତ ବର ବରଣ ଗ୍ରାହଣ ପ୍ରକାର ମିଠେଇ ଓ ପଦସା
 ବରଣ କରୁଥିଲେ । ଏଠା ମନସ୍ତ ଜାକ ଭଗିନୀ
 ମୋହରଣ ଗ୍ରା ବାସୁ ସୁପ୍ରମାନ ନାସୁକ ଓ ଅଧ୍ୟ ଏକକମ
 ମୁଦାବ ବରବରେ ଯେ ମକଦ୍ଦମା ଏଠା ସମକାଳ
 ହୋଇଥିଲେ ବରବର ବରରେ ଶ୍ରୀପୁତ ବାବେ ସାହେବ
 ଉତ୍ତମ ପଦରୁ ଉପସ୍ତ ପ୍ରମା କେଇ ସୁପ୍ରମାନ ନାସୁକ
 ଉର୍ଦ୍ଧେଷିତରେ ଶରଣ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି ଓ ଦେବ ସୁଦାସର
 ଦୋଷ ସପ୍ରମାନ ଦେବାରୁ ଭାବୁ ଚୌପ ସୁପ୍ରମାନ ଅଛନ୍ତି ।
 ଶିବେତନ ବନକର୍ଣ୍ଣା ନାମକ ଏକବେତନ ବେଶ ପିଆଡ଼ା
 ମାସ ବୋଷିତ ଏକକମ ସୁପ୍ରମାନ ବରବର କର ସରବାଦ
 ମିଶ୍ର ବାବୁ ୫ ୧୧ କା ଅପଣୀ ବରପୁଣ୍ୟ ଅପଣରେ
 ଭାଷା ପ୍ରତି ଭେଦସ ବାସବୀ ପଞ୍ଚମ ହୋଇଅଛି ।

ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ

ସାମ୍ବାଦିକସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା

ଭ ୧୭ ବ }
୧୪୦ ଖ୍ୟା }

ତା ୨ ରଜ ମାତ୍ରେ ଅଗ୍ରବର ସନ ୧୮୮୦ ମସିହା । ମ୍ । ଅସିନ ର ୧୧ ନ ସକ ୧୮୮୮ ସାଲ ଶନକାର

{ ଅଗ୍ରମ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ ଟ ୫୯
ବର୍ଷାନୁମୂଲ୍ୟଦେଲେବର୍ଷକୁଟି ୨୧
ମଫସଲପାଇ ଡାକମାସୁଲ ଟ ୧୫୭ }

ପୁଣି ବାର୍ଷିକ ଶାରଦୀୟ ପୂଜା ଉପସ୍ଥିତ ଏବଂ ଉଦାନୁଷ୍ଠାନିକ ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦ ଭାବମାନ ଲୋକଙ୍କ ମନରେ ସଜ୍ଞାଶିଳ ହେଲା । ଅଦାଲତ କରେଣ କାଲିଠାରୁ ବନ୍ଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନ୍ତିସମାନ ଆଗାମୀ ଶୁକ୍ରବାରଠାରୁ କି ୧୨ ନ ବନ୍ଦ ହେବ । ଆମ୍ଭେମାନେ ମଧ୍ୟ ନିୟମିତରୂପେ ଏହି ଉତ୍ସବକାଳରେ ଅବସର ପାଇବା କାରଣ ପାଠକଙ୍କଠାରେ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଓ ଭରସା କରୁଁ ସ୍ୱଦୟୀ ପୁସ୍ତକ ସେମାନେ ଭାଦ୍ରା ଦାନ କରିବେ । ଆଗାମୀ ଶନିବାର ଆମ୍ଭେମାନେ ପାଠକଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସାକ୍ଷାତ୍ କର ଏକସପ୍ତାଦି ବିଦାୟ ଗ୍ରହଣ କରିବୁଁ ଓ ଇହଁ ଉତ୍ସରୁ ଏ ମାସ ତା ୨୩ ରଖିଠାରୁ ନିୟମିତରୂପେ ଅପଣା କର୍ମରେ ନିୟତ୍ତ ହେବୁଁ ।

ବାବୁ ଶ୍ରୀନାଥଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପୁତ୍ରର ମୃତ୍ୟୁଦିନ ମୋକଦ୍ଦମାରେ କିଏ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ପିଲା ଅସାମିକୁ ଶୁଭ ଦେଇ ଥିବାର ଏଥିପ୍ରକ୍ ସାଠକଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଅଛୁ । ବାବୁ ଅପାଳ କରବାରୁ ଜଜ ସାହେବ କେତେ ଜଣ ସାକ୍ଷିର ଜୋବାନବନ୍ଦୀ ଓ ଅସାମିରଜବାବ ନେଇ ମୋକଦ୍ଦମା ଦୋଷ୍ଟ ପ୍ରପର୍ଯ୍ୟ କରବାକୁ ଅଜ୍ଞା ଦେଲେ ଉଦନସାରେ କିଏ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରକ ହୋଇ ଅସାମିକୁ ଦାଜଲକୁ ପଠାଇଅଛନ୍ତି । ଆଗାମୀ ଦୌସର ବୈଠକରେ ଏଥିର ବିଚାର ହେବ । ଅକ୍ଷୟସର ପିଲା ଉପରେ ମନୁଷ୍ୟବଧର ଅଭିଯୋଗ ହେବା ଅସାଧାରଣ କଥା ବୋଲି

ଲୋକେ ଏଥିରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ବିଚାରର ଫଳକୁ ଚାହିଁ ରହିଅଛନ୍ତି ।

ଦେବନା ଅଦାଲତର ଅମଲକର ନୂତନ ବିନୋବସୁ କି ସହଁ ସକାଶେ ପ୍ରାୟ ଦୁଇବର୍ଷ ହେବ କର୍ମଗୁରୁମାନେ ଜାଣିଥିଲେ ଗତ କାଲିଠାରୁ ଏଠା ଅଦାଲତରେ ଜାଣି ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଏହି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ମୋଫସଲର କରେଣମାନଙ୍କରେ ଜାଣି ହେବ । ଏ ବିନୋବସୁକୁ ଅମଲମାନେ ଯେତେ ଉପକ୍ରମ କରୁଥିଲେ କେତେ ଅନିଷ୍ଟ ହୋଇ ନାହିଁ । ଅଥଚ କେବଳ ଏକାଉଟିଏ ଛତା ଆଉ କୌଣସି ଅମଲର ବେତନକୁ ଦୋଇ ନାହିଁ ଅମଲକ ବେତନ ଓ ଶ୍ରେଣୀରେ କେତେକ ଫେର ବଦଳ ହୋଇଅଛି ମୋଟରେ ଜଜ ସାହେବଙ୍କ ମହଲୁମାରୁ ଛନଜଣ ମୋହରର କଟି ଯାଇଅଛନ୍ତି ଏବଂ ପୁଣ୍ୟ ଯାଜପୁରରେ ଜଣେ ଲେଖିଏ ଏକାଉଟିଏ ଅଧିକା ନିୟୁତ୍ତ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଏ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କର ବିଶେଷ ଲାଭ ହୋଇ ନାହିଁ ମାତ୍ର ଅମଲକ ଉପରେ ବିପ୍ରର କର୍ମ ନଦା ଯାଇଅଛି । ଗରବଙ୍କ ଉପରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଚୋଟ ।

—*—

ଗତ କେତେକ ମାସ ହେଲା ଏଠାରେ ବେନାମୀ ଦରଖାସ୍ତର ବଡ଼ ପ୍ରାଚୁର୍ଭବ ହୋଇଅଛି । ପୂର୍ବେ ଦାକମମାନଙ୍କର ବେନାମୀପତ୍ର ଆଦୌ ଅସ୍ତା ନ ଥିବାରୁ କେହି ଇହଁରେ

ପ୍ରବୃତ୍ତ ହେଉ ନ ଥିଲେ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାକମମାନେ ଭାଦ୍ରା ଶୁଣୁଥିବାର ଦେଖି ବେନାମୀବାଲକର ସାହସ ବଢ଼ିଅଛି । ଅନେକ ଆମଲ ଓ ଅତିରିଶ୍ରେଣୀର ଦାକମଙ୍କ ନାମରେ ଅନେକ ପ୍ରକାର ଦରଖାସ୍ତ ପଡ଼ିଥିଲା ଇହଁ ମଧ୍ୟରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଦରଖାସ୍ତ ଏକାପ୍ରକାରର ମଧ୍ୟ ଦେଖା ଯାଇଥିଲା । କିଏ ଏପରି ଦରଖାସ୍ତ ଦେଉଅଛି ଏହା ଘେନି ଲୋକେ ନାନାପ୍ରକାର ଆନୋଳନ କରୁଥିଲେ । ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଏକଖଣ୍ଡ ଦରଖାସ୍ତ ଭେଜାନାଲର ବିନମାଳୀ ବାବୁଙ୍କ ନାମରେ ଥିଲା ଯେ ଅନୁସନ୍ଧାନଦ୍ୱାରା ଦରଖାସ୍ତ ଲେଖକ ବାକୀର ଏକବ୍ୟକ୍ତି ଥିବାର ନିଶ୍ଚୟ କରି କମିଶ୍ନରୁ ଉପୋକ୍ତ କରିବାରେ ଗତ ବୃଧବାର ତାହାର ଜବାନବନ୍ଦୀ ହୋଇଥିଲା । ଶୁଣିଲୁଁ ଯେ ସେ ଏହି ଦରଖାସ୍ତକୁ ଅସୀକାର କଲା ମାତ୍ର ଉଦ୍‌ସିଲଦାର ଶ୍ରୀନାଥ ବାବୁଙ୍କ ଆଦେଶମତେ କେତେ ଖଣ୍ଡ ବେନାମୀ ଦରଖାସ୍ତ ଲେଖି ପଠାଇଥିବାର ସ୍ୱୀକାର କଲା । ଏ ବ୍ୟକ୍ତି ଉଦ୍‌ସିଲଦାରଙ୍କର ଜଣେ ଚାକର ଥିଲା କଥୁଲ ଦୁଅଇ ଯେ ଅନେକ ବେନାମୀ ଦରଖାସ୍ତ ପଢ଼ିଲେ ଇହଁରେ ଦାକମମାନେ ଅତି ଅସ୍ତା କରିବେ ନାହିଁ ଏହି ଉଦ୍‌ଦେଶରେ ଶ୍ରୀନାଥ ବାବୁ ଏପରି କରୁଥିଲେ ତାହା ବୋଲିଥିଲେ ଏହାକୁ ଆବଶ୍ୟ ଅସ୍ତାମାୟୀ ବୋଲିବାକୁ ହେବ ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ବିଚ୍ଛିନ୍ନ କହିବାର ଉପିତ ନୁହେଁ । ଆମ୍ଭେମାନେ ଏଭଳକ

ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଁ ସେ କମିଶ୍ନର ସାହେବ ଏଥିର ଉତ୍ତମ ବିଚାର କରିବେ ।

ପୁସ୍ତକରୁ ଏକବ୍ୟକ୍ତି ହିନ୍ଦୁସେଟ୍ଟି ଅଟନ୍ତି ଲେଖି ଅଛନ୍ତି କି ପୁସ୍ତକ ନଗରର ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସକାଶେ ଅର୍ଥ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ନିମିତ୍ତ ଉକ୍ତ ନଗରରେ ଉତ୍ତମ ପଥକର ଏବଂ ପ୍ରଦେଶୀୟକର ଅଥବା ମୁନିସିପାଲିଟି ଅଇନ ଜାରି କରିବା କାରଣ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କମିଶନର ସାହେବ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ଉଦନୁସାରେ ଉକ୍ତ ନଗରରେ ପ୍ରଥମଶ୍ରେଣୀର ମୁନିସିପାଲିଟି ନିୟମ ଜାରି କରିବାକୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ପ୍ରିଭି କର କଲିକତା ଗଜେଟରେ ବିଜ୍ଞାପନ ଦେଲେ ଏବଂ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କଠାରୁ ସେ ବିଷୟରେ ଲେକକର ମତ ଜାଣିବାର ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । ଏ ପତ୍ର ପାଇବା ପୂର୍ବ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ସାହେବ ସେଠା ଲେକକର ଗୋଟିଏ ସତ୍ତା କରିଥିଲେ । ସତ୍ତାରେ ପ୍ରାୟ କୋଡ଼ିଏ ଲେକ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ଇହିଁ ମଧ୍ୟରୁ ସରକାରୀ କର୍ମକାରକମାନେ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବର ସପକ୍ଷ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଲେକମାନେ ବିପକ୍ଷରେ ମତ ଦେଲେ ଏବଂ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ମଧ୍ୟ ବିପକ୍ଷ ଦଳରେ ମିଶିଲେ । ଏଥିରୁ ବୋଧ ହୁଅଇ ଯେ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟକାରକ ହେବ ନାହିଁ ଏବଂ ଅନୁମାନଙ୍କ ବିବେଚନାରେ ତାହା ନ ହେବା ଉଚିତ କାରଣ ପତ୍ର-ପ୍ରେରକ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ଦ୍ଵାରରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବାର୍ଷିକ ଟ ୨୦୦୦୦ ଙ୍କା ପତ୍ରଅଛି ଅର୍ଥାତ୍ ବସଦାର ଆୟ ଟ ୧୦୦୦ ଏବଂ ସରକାରୀ କମିଶ୍ନର ଖଜଣା ଓ ଚୌକିଦାର ଟାକ୍ସ ଟ ୧୦୦୦ ଙ୍କା ଏବଂ ଏଟଙ୍କା କେବଳ ବରଦାବ ହେଉଅଛି ଅର୍ଥାତ୍ ବ୍ୟୟର ଅନୁପାତରେ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉ ନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ ପୁସ୍ତକ ନଗରଟି ଅଭ୍ୟନ୍ତର ଅପରାଧୀ ଏବଂ ଅସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟକର ଅଟଇ ସେଠାରେ ଯାତା ବୁକି ଦେବା ଏଥିର ପରତୟ ଦେଉଅଛି । କିନ୍ତୁ ବାର୍ଷିକ କୋଡ଼ିଏ ହଜାର ଟଙ୍କାରେ ଯେ କାର୍ଯ୍ୟ ନ ହେବ ଏମନ୍ତ ନୁହେ । ବିବେଚନାପୂର୍ବକ ଖର୍ଚ୍ଚ କଲେ ଏ-ଥିରେ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ କିନ୍ତୁ ନୁଆଁ କର ବସାଇ ଅଧିକ ଟଙ୍କା ଦାବିମକ ଦ୍ଵାରରେ ଦେଲେ ସେ ଟଙ୍କା କେତେ ଅନର୍ଥକ ପ୍ରକାରରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇ ଯାଏ ଓ ପରମିତ ବ୍ୟୟର ହିସାବ ରହି ପାରଇ ନାହିଁ ।

ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ସ୍ଵଭାବ ଓ ଟାକ୍ସ ।
‘ଓଡ଼ିଆ ଏହା ଦାତା ନେହିଁ, ବିନା ମାରସେ ଦେଇା ନେହିଁ’ ଏ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଚଳିତ ପ୍ରବାଦ କେବେ କେଉଁ କଥାରୁ ଏହାର ଉତ୍ପତ୍ତି ହେଲା ଅନୁମାନେ ନ ଜାଣୁ । ବୋଧ ହୁଅଇ ମୁସଲମାନ କମ୍ପା ମରହଟ୍ଟାଙ୍କ ଗଜ୍ୟ ସମୟରେ ମୋଟ-ସଲର ସଜକର୍ମଗୁରୁମାନେ ଓଡ଼ିଆଙ୍କୁ ମାରପିଟ କରି ଇଚ୍ଛା ମତେ ଟଙ୍କା ନେଉଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କର ଉକ୍ତରୂପ ବିଶ୍ଵାସ ହୋଇଥିଲା ଓ ଅପଣା ସଜକର୍ମଗୁରୁଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ନିମିତ୍ତ ଉକ୍ତ ବାକ୍ୟଟି ଗଠନ କରିଥିଲେ । ବାସ୍ତବରେ ଓଡ଼ିଆମାନେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଦରଦ୍ଵ ଓ ଦୁର୍ବଳ ଭେଣ୍ଟୁ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ସହସ୍ତୁ ଗଜକର୍ମଗୁରୁମାନେ ଯେତେ ପ୍ରକାର ଯାତନା କରୁଥିଲେ ଇହିଁରେ ପାଟି ନ ଫିଟାଇ ସହ ରହୁଥିଲେ । ଅବଧି ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କର ସେହି ସ୍ଵଭାବ ଅଛି କିନ୍ତୁ ଇଂରାଜୀ ଶାସନ ପ୍ରତାପରେ ପୂର୍ବ ପର ମୋଟସଲର କର୍ମଗୁରୁଙ୍କର ସ୍ଵେଚ୍ଛା-ଗୁରୁତା ପ୍ରକାଶ ପାଇବାର ଉପାୟ ନ ଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ତେତେ ଯାତା ସହ୍ୟବାକୁ ହେଉ ନାହିଁ । କେବଳ ଟାକ୍ସଗୁରୁ ସରକାରୀ ଇଣ୍ଡ-ଏକମାତ୍ର ଲେକକ ଦୁଃଖ ଏବଂ ଟାକ୍ସ ବନୋ-ବସ୍ତୁ ଓ ଆଦାୟ କରିବା ନିୟମଦ୍ଵାରା ତାହା ଚତୁର୍ଗଣ ପରମାଣରେ ଅନୁଭୂତ ହେଉଅଛି । ଏପରି ହେଲେ ସୁଦ୍ଧା ଲେକେ ପୂର୍ବ ସହସ୍ତୁ ତାକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରି କୌଣସିପକ୍ଷେ ସକଳ ପ୍ରକାର କର ଆଦାୟ କରୁଅଛନ୍ତି । କଦାଚ ପ୍ରତିବାଦ କରିବାକୁ ବିନା ଅକାରଣ ହେଲା କରିବାକୁ ମନ ବଳାଇ ନାହାନ୍ତି । ଯଦାଚ କେହି ଇଂ-ରାଜ ଦାବିମ ଯେ ଉପର ଲିଖିତ ପ୍ରବାଦଟିକୁ ବିସ୍ତୁତ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି ବତ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଅଟଇ । ଗତବର୍ଷର ପଥକର ବିଜ୍ଞାପନରୁ ଅନୁ-ମାନେ ଇହିଁର ପରତୟ ପାଇଅଛୁଁ । କଟକର ଏକଟି କଲେକ୍ଟର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଦାଣ୍ଡେଲ ସାହେବ ଉକ୍ତ ବିଜ୍ଞାପନରେ ପଥକର ବାଳା ପତ୍ରଦାର କାରଣ ଏହିପରି ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟକୁ ବୁଝାଇ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି କି ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସ ଅସନ୍ତୋଷକନକ ହୋଇ ଥିବାରୁ ବାଳା ପତ୍ରଅଛି ଏମନ୍ତ ନୁହେ କେବଳ ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ସ୍ଵଭାବ ଯେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଭମି ନ ହେଲେ କଦାଚ ଅପଣା ଦେୟ ଆଦାୟ କରିବେ ନାହିଁ । ଅନୁମାନେ ଅନୁମାନ କରୁଁ କି କମିଶ୍ନର ଓ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଏ କୈସିୟୁତରେ ସମୁଦ୍ଧ ହୋଇଅଛନ୍ତି କାରଣ ଏ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସେମାନେ ବହୁ ଲେଖି ନାହାନ୍ତି ମାତ୍ର ଏ କୈସିୟୁତ

କେତେଦୂର ସଙ୍ଗତ ତାହା ପାଠକମାନେ ବି-ବେଚନା କରିବେ । ସରକାରୀ ଦାବିମାନେ ଲେକକ ମନୋଭାବ ବିଲକ୍ଷଣ ଜାଣୁ ଥିବାର ଦମ୍ଭ କରନ୍ତି ଏବଂ ଅନୁମାନେ ଇହିଁରେ ପ୍ରତିବାଦ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ନ କରୁଁ । ଏଭଳି ଅନୁମାନକୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ନୋଧ ଦେଉଛୁ କି ଗୁରତ-ବର୍ଷର ଆଉ ସମସ୍ତ ଲେକ ଅଭିନବତ୍ଵରେ କେହି ମାଗିବା ପୂର୍ବରୁ ଟାକ୍ସ ଇତ୍ୟାଦି ଦାଖଲ କରି ଦିଅନ୍ତି କେବଳ ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କ ସକାଶେ କଲପ୍ରୟୋଗ ପ୍ରୟୋଜନ ହୁଅଇ । ଆଉ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସକୁ ଯେ ଲେକେ ସୁଖ ପାଆନ୍ତି ଏହା ଅନୁମାନେ ବିଶ୍ଵାସ ନ କରୁଁ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଟାକ୍ସ ପରି ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସକୁ ମଧ୍ୟ ଲେକେ ଇଣ୍ଡ-ମଧ୍ୟରେ ଗଣନ୍ତି ତେବେ ପ୍ରଜାକୁ ଅସନ୍ତୋଷ କରି ଯେଉଁ ଟଙ୍କା ବୁଝାଇ ହୁଅଇ ଯେବେ ଇହିଁର ଉଚିତ ବ୍ୟୟ ହେଉ ଥାଆନ୍ତା ଓ ଇହିଁର ଫଳ ସେମାନେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରୁଥାନ୍ତେ ତେବେ ଅନେକ ସାନ୍ତୁ ନା ଲଭନ୍ତେ ମାତ୍ର ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବିଷୟରେ ସେପରି ସବ୍ୟବସ୍ଥା ହେବାର ଦେଖା ଯାଉ ନାହିଁ । ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟୟ କରିବା ଉଚିତ ଆବଶ୍ୟକ ତାହା ନ ହୋଇ ପାଞ୍ଚରକମରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇ ଯିବାରୁ ଲେକେ ତାହାକୁ ଅପବ୍ୟୟ ମଧ୍ୟରେ ଜ୍ଞାନ କରନ୍ତି । ଦଶଗୋଟା ନାମମାତ୍ର ସତ୍ତକରୁ ଗୋଟାଏ ଉତ୍ତମ ପଦ୍ମସତ୍ତକ ଭଲ କିନ୍ତୁ ସେ ଦଗକୁ କାହାର ମନ ଯାଉ ନାହିଁ । ଜଣା ଦାମେ ଅଥବା ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସ କମିଟି ଏକାବେଳକେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସମୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଯାଇ ଦାଦାର ମନ ରଖି ପାରୁ ନାହାନ୍ତି ।

ନଇନିଆର ଦୁର୍ବିଚ୍ଚନା ।
ବରେଲିଠାରୁ ୧୦୦ ମାଇଲ ଉତ୍ତର କମ୍ପା-ଉନକଣାରେ ନଇନିଆର ବୋଲି ଏକ ନଗର ଅଛି । ନଗରଟି ଅତି ଉଚ୍ଚ ପର୍ବତ ଉପରେ ସ୍ଥିତ ତେଣୁ ଏ ଗୋଟିଏ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟକରସ୍ଥାନ ବୋଲି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସିମନାପର ଏଠାରେ ଇଂରାଜମାନେ ବିସ୍ତର ବାସ କରନ୍ତି ଏବଂ ଇଂରାଜୀ ସ୍ଵଧର୍ମା କାରଣ ବୋଟେଲ ଲଭଗ୍ରେଇ ଇତ୍ୟାଦି ଗୁଡ଼ମାନ ଅଛି । ଗତ ମାସ ତା ୧୨ ରାଶ ଗୁରୁବାର ଅପରାଧକାଳରେ ସେଠାରେ ବୁଝି ଅରମ୍ଭ ହେଲା ଏବଂ କମିଶ୍ନ ତାହା ବୁକି ଦେବାର ଦେଖା ଗଲା । ଲେକେ ମନେ ହେଲେ ଯେ ଏହି ବୁଝି ଏ ବର୍ଷର ଶେଷବୁଝି ହେବ ।

ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା

ଭା ୧୫ ଗ }
ସ ୪୧ ଖ୍ୟା }

ଦା ୧ ଶ୍ରୀମ ମାତେ ଅକ୍ଟର ସନ ୧୮୮୦ ମସିହା । ମ । ଅକ୍ଟର ୧ ୨୭ ନ ସନ ୧୮୮୮ ସାଲ ଗଜବାର

{ ଅଗ୍ରିମ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ ୪୫୯
{ ବର୍ଷାନ୍ତେ ମୂଲ୍ୟ ଦେଲେ ବର୍ଷକୁ ୨୯
{ ମଫସଲପାଇ ଡାକମାସୁଲ ୪ ୧୫୩

ବାଙ୍କୀ ଉତ୍ତରୀୟଦାରଙ୍କ ମୋକଦ୍ଦମା ଗଠ ମଙ୍ଗଳକାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ହେଲା । ଏକଟଂ ଛମ୍ପିପୁର ମେଟ୍‌କାଫ୍ ସାହେବ ସେହିଦିନ କଟକରୁ ଯାତ୍ରା କରି ଆନ୍ତେ କିନ୍ତୁ କାର୍ଯ୍ୟର ଭିତ ଥିବାରୁ ସେହିଦିନ ଅଟକ ଯାଇ ଉତ୍ତରୀୟଦାରଙ୍କୁ ମାଜୁଲ କରି ଛାଡ଼ି ଆରଦିନ ପ୍ରାନ୍ତକାଳରେ କଲିକତାକୁ ଯାତ୍ରା କଲେ । ଉତ୍ତରୀୟଦାରଙ୍କ ବରଖାସ୍ତୀ ସବାଦ ଶୁଣି ବିପୁର ଲୋକ ବିଶେଷରେ ବାଙ୍କୀବାସିମାନେ ଅନୁଭବ ଦେବାର ଦେଖାଯାଏ । ସୁପରିଖ୍ୟେଣ୍ଡେଣ୍ଡ ସାହେବଙ୍କ ଗୃହ ଦେଖି ନ ଥିବାରୁ ଛାଡ଼ିର ସାଗୁଣ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଇ ନ ଯାଉଁ । ବୋଧ ହୁଅଇ ଶୁଣ ନେବାର ଅପବାଦମାନ ପ୍ରମାଣ ହେଲା ନାହିଁ ନୋହିଲେ ଫତ୍ତାକଦାସ ବିଗୁଣଧାନରେ ଆସିଥାନ୍ତେ କେବଳ ସମେତ ହେତୁ ମାଜୁଲ ହେଲେ ।

କମ୍ପୁସ୍ତର ଗଦରେ ଠାକୁର କାଏମସିଦ୍ଦ ଗଠମାସ ଭା ୩୦ ଛନ୍ଦରେ ଆସିନ ହେଲେ । ଛାନ୍ଦପୁଜାନାର ପଲ୍ଲୀକଲ୍ ଏକଖ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃକ ଗ୍ରାହ୍ୟୋର୍ତ୍ତ ସାହେବ ଏକ ଦରବାର କରି ମୃତ ମହାରାଜାଙ୍କ କୁଟୁମ୍ବ ଏବଂ କର୍ମଗୁଣବର୍ଗଙ୍କ ସମ୍ମତ ସହିତ କାଏମସିଦ୍ଦ ମହାରାଜା ହେଲେ ବୋଲି ଘୋଷଣା ଦେଲେ । ଏହି ସଙ୍ଗେ ଚୋପ ସଲମି ହେଲା ଓ ଉପସ୍ଥିତ ସରଦାରମାନେ ନଜର ଦେଲେ । ଏହାକର ନାମ ମହାରାଜା ସର୍ବଧାର ମାଧୋସିଦ୍ଦ ହେଲା ଏବଂ ଉତ୍ତରୀୟଦାରଙ୍କୁ ନକ୍ଷତ୍ର

ଉପାଧର ଜି, ସି, ପଦ ପାଇଲେ । ନୂତନ ମହାରାଜା ସିଦ୍ଧାସନରେ ବସି ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କୁ ଲୋକ ଦେବାରେ ଗୃହିଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏବଂ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କୁ ଲୋକ ଦେବାରେ ଏକଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କଲେ ।

ଠାକୁର କାଏମସିଦ୍ଦଙ୍କ ବୟସ ବ ୨୦ ବର୍ଷ ଅଟଇ । ମହାରାଜାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ସମୟରେ ସେ ଆପଣା ଘରେ ନ ଥାଇ ଆପଣା ଭାଇ ସଙ୍ଗେ କଲିକତା କରି ଟଙ୍କାକୁ ପଳାଇ ଯାଇ ଥିଲେ । କମ୍ପୁସ୍ତର ସଜଗିମଧ୍ୟରେ ଏପରି ଏକ ପ୍ରାଚୀନ ଘଣ୍ଟ ଅଛି କି କେହି ସାମୁନ୍ତ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକ ଆପଣା ଘରୁ କୌଣସି କାରଣରୁ ପଳାଇ ଗଲେ ସେ ଯେଉଁ ସରଦାରର ଏଲକାରେ ରହିବ ସେ ତାହାକୁ ପ୍ରତିପାଳନ କରିବ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଟଙ୍କାର ନବାବ ଏହାକୁ ଦେଇଛନ୍ତି ଟ ୧୩୯ ଲା ଲେଖିଏ ଖୋରାଗା ଦେଉଥିଲେ ।

ଯାତ୍ରା ।

ଗୁଡ଼ ପାହୁଲେ ସପ୍ତମୀ ପୂଜା । ଦୁର୍ଗୋତ୍ସବ ଭନରତ୍ନ ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦରେ କଟାକବା କାରଣ ଲୋକେ ନାନାପ୍ରକାର ସଙ୍ଗୀତ ବ୍ୟବସାୟିକର ମଜୁର କରି ରୁଚି ଅନୁସାରେ ଦୁଇ ଏକଦଳ ନିୟୁତ କରୁଅଛନ୍ତି । ବାଈ କମା ଗୋଷ୍ଠିପୁଅ ନାଚରେ ଗୋଷ୍ଠାଯାକ ଗଣ କାର୍ଯ୍ୟ

ନିବ୍ୟାହ ଦେବା କଠିନ ଏଘେନ ଯାତ୍ରାବାଲକ ପ୍ରୟୋଜନ ଅଧିକ ହୋଇଅଛି । ବାସ୍ତବରେ ସଙ୍ଗୀତର ସୁଖ ଯାତ୍ରାରେ ଯେତେ ଅନୁଭବ ହୁଅଇ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରରେ ତେତେ ହୁଅଇ ନାହିଁ । କାରଣ ଅନ୍ୟ ସଙ୍ଗୀତକାରମାନେ କେବଳ ଶୁଦ୍ଧ ସଙ୍ଗୀତର ନିୟମକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରି କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଯାତ୍ରାରେ ଚରତ୍ର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗୀତ ଜଡ଼ିତ ଥିବାରୁ ଛାଡ଼ିର ଉତ୍ତରୀୟଦାର ଅଭିସନ୍ଦରୂପେ ପ୍ରଭବ୍ୟ ହୁଅଇ ଏବଂ ଅବସରକ୍ରମେ ନାନାପ୍ରକାର ସୁଆଙ୍ଗ ବାଦାର ଦ୍ଵାୟ କୌତୁକରେ ଶ୍ଳୋତାକ ମନକୁ ମୋହିତ କରଇ । ଏହି ହେତୁ ଯାତ୍ରାର ଆଦର ବିଶେଷ, ମାତ୍ର ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଯେ ଓଡ଼ିଶାର ଯାତ୍ରା କେବଳ ଚରତ୍ର ଓ ସୁଆଙ୍ଗକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରି ରହିଅଛି ସଙ୍ଗୀତର ଗୌରବ କଲ୍ଲିମାତ୍ର ଛାଡ଼ିରେ ରକ୍ଷା ପାଇ ନାହିଁ । ଯେଉଁମାନେ ବଙ୍ଗଳା ଏବଂ ପଶ୍ଚିମର ଯାତ୍ରା ଦେଖିଅଛନ୍ତି ସେମାନେ ମୁଲକସ୍ତରେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ସହିତ ବିକ୍ୟ ହେବେ । ବଙ୍ଗଳା ଓ ପଶ୍ଚିମର ଯାତ୍ରା କେବଳ ଶୁଦ୍ଧ ସଙ୍ଗୀତରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଆ ଯାତ୍ରାରେ ସଙ୍ଗୀତର ଲେଖମାତ୍ର ନାହିଁ । ମୂଳ ଚରତ୍ର ଏକା ଚୂତ୍ରର ଖଣ୍ଡିଏ ପୁସ୍ତକ ସାହାଯ୍ୟରେ ପଠିତ ହୁଅଇ ଏବଂ ସୁଆଙ୍ଗମାନଙ୍କର କଥାବାଦୀ ଓ କୌତୁକରେ ଛାଡ଼ିର ଦୃଶ୍ୟ କ୍ରିୟା ସମ୍ପନ୍ନ ହୁଅଇ । ଓଡ଼ିଆ ଯାତ୍ରାର ଏ ପ୍ରକାର ଅବସ୍ଥା ଦେବାରୁ ତାହା କେବଳ ଉତ୍ତରୀୟଦାରଙ୍କ ମନକୁ ଅବର୍ଷଣ

କରଇ କିନ୍ତୁ ସତ୍ୟସମାଜରେ ତହିଁର କିଛିମାତ୍ର
ଅନ୍ଦର ନାହିଁ ।

ଏଥର ପ୍ରଶ୍ନ ଏହି ହେଉଅଛି କି ଓଡ଼ିଆ
ଯାତ୍ରା ସତ୍ୟରୂପର ଅନୁରୂପ କପର ଦୋଳ
ପାରବ ? ଅନୁମାନେ ଦେଖୁଁ ଯେ ବଙ୍ଗଳା-
ଯାତ୍ରା ଉତ୍କଳ ଅବସ୍ଥାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକାରୀ କାରଣ
ଏହି କି ଯୋଗ୍ୟଲୋକମାନେ ଯାତ୍ରାକୁ ବ୍ୟବ-
ସାୟସ୍ୱରୂପ ପ୍ରଦର୍ଶ କରବାରୁ ତହିଁର ପୁଣିସା-
ଧନ ହେଲା । ଦାସ ଗୁପ୍ତ ଗୋଷ୍ଠୀର ଅଧିକାରୀ
ଗୋପାଳ ଓଡ଼ିଆ ପ୍ରଭୃତି କବି ସୁଗନ୍ଧକ ଏବଂ
ଗୁଣିମାନେ ଏକ ପ୍ରକାର ଯାତ୍ରାକୁ ଏତେଦୂର
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି ଯେ ତାହାଙ୍କ ନାମ ଚତୁର୍ଦ୍ଦି-
ଗକୁ ବାହାର ଯାଇଅଛି ଓ ତାହାଙ୍କ ଯାତ୍ରାର
ଗାଥ ଗାଇଲ ମାତ୍ରକେ ମନରେ ଏକପ୍ରକାର
ଅନୁକରଣର ଅନୁଭବ ସମ୍ଭାବନା ହୁଅଇ ଓ
ସଦୃଶ୍ୟ ଯେ ସମସ୍ତ ନୂତନ ପର ବୋଧ ହେଉ-
ଥାଏ । ଓଡ଼ିଶାରେ ପୁଣ୍ୟ ଗାୟକ ଓ କବି
ଥିଲେ ସତ୍ୟ ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ ସେପରି ଲୋକ
ଦେଖିବାରେ ଆସୁ ନାହାନ୍ତି । ଅଜ୍ଞାନ ଓଡ଼ି-
ଶାରେ ସଙ୍ଗୀତ ଏକାଦେକଲକ୍ଷେ ଲେପ ପାଇ-
ଅଛି ବୋଲିବାକୁ ହେବ କାରଣ ସଙ୍ଗୀତରେ
ଯଥାର୍ଥ ରୂପସୂତ୍ର ଲଭ କରୁଥିବା ଜଣେ ସୁବା
ଲୋକ ଦେଖା ଯାଉ ନାହାନ୍ତି । କବିଙ୍କର ମଧ୍ୟ
ସେହି ପରି ଅଭାବ ଓ ସଦୃଶ୍ୟ ଏକ ପାଲବାଲ
ପକ୍ଷରେ ଜଣେ ଅଧେ ଉପସ୍ଥିତ କବି କଦାଚ
ହେଟି ପଡ଼ନ୍ତି ଓ ଲଢ଼ାଇପାଲ ସମୟରେ ଏହା-
ଙ୍କର ଗୁଣ ଦେଖା ଯାଏ ମାତ୍ର ତାହାଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚ-
ଶ୍ରେଣୀର କବି ବୋଲି ଯାଇ ନ ପାରେ । ସେ-
ମାନଙ୍କର ସମୁଦ୍ର ବେକଳ ଲକ୍ଷରଶ୍ରେଣୀର
ମର୍ତ୍ତ୍ୟଲୋକକୁ ସୁଖକର ବୋଧ ହୁଅଇ । ଇଥାଚ
କେହି ପାଲବାଲଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶାରେ ସଙ୍ଗୀତର
କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛି । ଗୌରବର ଜଣେ
ପାଲବାଲ ଥିଲେ ମାତ୍ର ସେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ
ନୂତନ ଗୁଣ ଗୁଣିଗୀରେ ଓଡ଼ିଆଗୀତ ପ୍ରସ୍ତୁତ
କରି ଯାଇଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଅବଧି ସେ ସମସ୍ତ ଲୋକେ
ଅଦରପୂର୍ବକ ଗାଉଅଛନ୍ତି । ଫଳ କଥା ଏହି
ଯେ ସୁଗନ୍ଧକ ଏବଂ କବିଙ୍କ ପରଶ୍ରମ ବିନା
ଓଡ଼ିଆ ଯାତ୍ରାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଇ ନ ପାରେ ଏବଂ
ସଙ୍ଗୀତପଦ ଲୋକଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ବିନା ସେ ପ୍ର-
କାର ଲୋକ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ଅସମ୍ଭବ । ବର୍ତ୍ତ-
ମାନ ଯେଉଁ ମାନେ ଯାତ୍ରା କରୁଅଛନ୍ତି ସେମାନେ
ସମାନ୍ୟଶ୍ରେଣୀର ଲୋକ ଏବଂ ତାହାଙ୍କର
ଉତ୍ସାହଦାତା ଓ ଦର୍ଶକମାନେ ମଧ୍ୟ ସାମାନ୍ୟ-

ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକ ଅଟନ୍ତି ସତ୍ୟ ଯାତ୍ରାର ଯେପରି
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେବା ବାଣୀମୟ ତାହା ହୋଇ ପାରୁ
ନାହିଁ । ଉଚ୍ଚଶ୍ରେଣୀର ଲୋକମାନେ ଏଥିର
ଉତ୍ସାହଦାତା ହେଲେ ହାଲେ ଏହା ଅବଶ୍ୟ
ହୁଏ ହୋଇ ପାରବ ଏବଂ ସେ ପକ୍ଷରେ
କାହାର ମନୋଯୋଗ ନ ହେବା ବଡ଼ ଦୁଃଖର
ବସତୁ ଅଟଇ । ଅନୁମାନେ ଅବଗତ ହୋଇ-
ଅଛୁଁ ଯେ ଏ ଜିହ୍ୱାର କେହି ବତଲେକ
ଏକ ପକ୍ଷା ଗୋଷ୍ଠୀରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରବାରେ
ଅନେକ ଧନ ଏବଂ ସମୟ ନଷ୍ଟ କରୁଅଛନ୍ତି
ମାତ୍ର ଯେଉଁ ଉପାୟରେ ତାହା ସୁସମ୍ଭବ ହେବ
ତହିଁ ପ୍ରତି ଯଥୋଚିତ ଦୃଷ୍ଟି ରଖୁ ନ ଦାନ୍ତି ।
ଯେବେ ସେମାନେ ସଙ୍ଗୀତ ବିଷୟ ପ୍ରକୃତ
ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ କରନ୍ତେ ଏବଂ ଯେଉଁ ମାନେ
ଯଥାର୍ଥ ସଙ୍ଗୀତ ଜାଣନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ଖୋଜି-
ଲେଉ ଅଣି ପାଖରେ ରଖି ତାହାଙ୍କର ଉଚିତ
ସମ୍ମାନ କରନ୍ତେ ତେବେ ଅବଶ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ
ଅର୍ଥବ୍ୟୟ ଓ ପରଶ୍ରମଦ୍ୱାରା ଗୋଷ୍ଠିଏ ମହତ୍ତ୍ୱ
କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧୁ ହୁଅନ୍ତା ଏବଂ ପ୍ରକୃତ ସଙ୍ଗୀତର
ସବୁ ଅଧିକ ଲୋକଙ୍କ ଜିହ୍ୱାରେ ଲାଗିଲେ
କମେ ଯାତ୍ରା ମଧ୍ୟରେ ତାହା ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତା ।
ଅନୁମାନେ ଆଶା କରୁଁ ଯେ ସଙ୍ଗୀତର
ଉତ୍ସାହଦାତାମାନେ ଆତ୍ମମନଙ୍କ କଥାକୁ ବଳ
କରି ବର୍ତ୍ତର କରବେ । ଅନୁମାନେ ସେମା-
ନଙ୍କର ଦୋଷ ଦେଖାଇ ଦେଲୁଁ ବୋଲି
ବୁଲୁ ନ ହୋଇ ସେ ସମସ୍ତ ସଂଗୋଧନ
କରବା ନିମନ୍ତେ ଦୃଶ୍ୟସହି କରବେ କି ଯେମନ୍ତ
ଏ ଉତ୍କଳ ସେମାନଙ୍କର ସୁଖ୍ୟାତି ଲେଖିବାକୁ
ଅଭ୍ୟନ୍ତ ସୁଖକର ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟବୋଲି ଜ୍ଞାନ
କରନ୍ତୁ ।

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

ଜଣେ ମହାଶୟ ଗୁଣବିର ଲୋକ ଦୌଣ୍ଡି
ନଗରରେ ମିତ୍ତନସିପଲ କମିଟିଙ୍କର ଅଧିକେଶନ
ଦେଖି ଅର୍ଥ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ପଚାରିଲ, “ଏ
କଣ ?” ସେ ଉତ୍ତର ଦେଲା, “ଏ ଗୁଣିତକ”
ସେ କହିଲା, “ଏ କହୁ ପ କାହିଁ ? ଗୁଣିତକ
ପଞ୍ଜିକା ମଧ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ କରଇ ଏବଂ ସେ
ଗୁଣିତକ ନିଶ୍ଚଳ ଅଟେ ।” ଉତ୍କଳଦାତା କହିଲା
“ସେ ସତ୍ୟକଥା ଅଟଇ ମାତ୍ର ପଞ୍ଜିକା ମଧ୍ୟରେ
ଅଚଳନ୍ତି ଗୁଣିତକ, ଏ ଚଳନ୍ତି ଗୁଣିତକ” ପ୍ରଶ୍ନ-
କାରୀ ପୁଣି ପଚାରିଲେ “ସେବେ ଗୁଣିତକ
ହେବ, ତାହା ହେଲେ ମେଷ, ବୃଷ, ମିଥୁନ,

କର୍କଟ ଇତ୍ୟାଦି କେଉଁଠି ?” ଉତ୍କଳଦାତା
କହିଲା, “ବର୍ତ୍ତମାନ ସତ୍ୟଦାତା ବୃଷି ହେବାରୁ
ଏହି ଚଳନ୍ତି ଗୁଣିତକର ବାହ୍ୟଗୋଷ୍ଠୀ ରୂପା-
ନ୍ତର ହୋଇଅଛି । ଯାହା ହେଉ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଗୁଣି-
ମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନାଇ ଦେଉଅଛୁ (ଅଧିକେଶନ ପୁଲକୁ
ଦେଖାଇ) କହିଲା ‘ସେହି ପ୍ରସ୍ତାବକାଗ୍ରହି ମେଷ
ସେ ମେଷ କାହିଁକି ? ମେଷ ଯେପରି ଦୂର
ଏକଥର ଜାଣ ମୈନାବଲମ୍ବନ କର ତୁନି
ହୋଇ ରହଇ’ ଏହି ଚଳନ୍ତି ଗୁଣିତକର ପ୍ରସ୍ତା-
ବକାଗ୍ର ମେଷ, ସେହି ପରି କେବଳମାତ୍ର ପ୍ରସ୍ତାବ
ପକାଇ ତୁନି ହୋଇ ରହେ । ଏହି ଚଳରେ
ବୃଷ; — ଚୟାଉତ୍ସାହନ ଅଟଇ, କାରଣ ସେ
ବୃଷଙ୍କ ପରି ଆପଣାର ଗୁମରରେ ରହେ, ଏବଂ
ଏକଗୁରୁତା ହୋଇ ଅପରି ଗୁଣିମାନଙ୍କର କୌ-
ଣସି କଥାରେ ଦୁର୍ଦ୍ଦାତା କରେ ନାହିଁ ।

ଏହି ଚଳନ୍ତି ଗୁଣିତକର ମିଥୁନ; — ଗୁରୁତ୍ୱ-
ପ୍ରୟାସନ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୈର୍ଘ୍ୟର ଅଟଇ, କାରଣ
ମିଥୁନ ଯେଉଁପରି ଯୋଡ଼ା ମିଳ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି,
ଏମାନେ ମଧ୍ୟ ସେହି ପରି ଦୂରକ୍ରମ ମିଳ କାର୍ଯ୍ୟ
କରନ୍ତି, ମିଥୁନର ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁପରି ଜଣେ
ସବଳ, ଜଣେ ଦୁର୍ବଳ, ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ଦୈର୍ଘ୍ୟର ସେହି ପରି ଦୂରମତରତାର, ଏ
ସୁଭାବ ଦୁର୍ବଳ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ସାହପୂର୍ଣ୍ଣମାନ
ସେହି ପରି ବଡ଼ଦୃଷ୍ଟି ମେଜାଜ ଲୋକ ଅଟଇ ।
କର୍କଟ; ଏହି ଗୁଣିତକର ନାମ, ଚଳନ୍ତିକର୍କଟ ସ-
ମ୍ଭାବପତ୍ରର ସମ୍ପାଦକ, ଅଥଚ, ଏହି ଚଳରେ ମେ-
ଶ୍ୱର; କାରଣ କର୍କଟ ଯେପରି ଅଧାର ମସୃକ
କର୍ତ୍ତନ କରଇ, ଏହି ମେଶ୍ୱର ସେହିପରି ସକଳ
ପ୍ରସ୍ତାବର ମସୃକ କର୍ତ୍ତନ କରଥାଏ ଏବଂ
କର୍କଟ ଯେପରି ବଡ଼ମା ଶ୍ରେଣୀର ଅଧାର କାଟ
ନିଜ ପର୍ତ୍ତକୁ ପେନ ଯାଏ, ଏହି ଚଳନ୍ତି ଗୁଣି-
ତକସ୍ଥିତ ସମ୍ଭାବପତ୍ରର ସମ୍ପାଦକ-ମେଶ୍ୱର
ସେହି ପରି ସବଳ ସମ୍ଭାବର ମଥା କାଟ ନେଇ
ଆପଣାର ପହିକାର ଖୋରୁକ କରବା ପାଇ ସ
ବବରକୁ ପ୍ରସ୍ତାନ କରନ୍ତି; ଏବଂ ସିଂହ; — ଏହି
ଚଳରେ ସିଂହ, (ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ବହୁତା ଜାଣି-
ରେ ସିଂହ ଯେପରି ଲଙ୍ଗୁଳ ଦଳଇ ନିଶ
ଫୁଲଇ ଲମ୍ପ ଝଙ୍କ ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ଚିହ୍ନାଇ କରେ)
ଏହି ସତ୍ୟରେ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଶୋଭାଗୁଣ ଲ-
ଙ୍ଗୁଳ ଦୋହଲଇ ଚଣ ଫୁଲଇ ଦିନା ରବରେ
ବହୁତା ସାଧକୋଲନ କରେ, ସେହି ଲୋକ
ଏ ଚଳରେ ସିଂହ ଅଟଇ । କନ୍ୟା; — ଯେଉଁ
ମେଶ୍ୱର, ଚୟାଉତ୍ସାହନଙ୍କର ସ୍ୱୟରେ କେବଳ-

ବାଦ କଲେ ତାହା ଗୁଣ୍ଡାଳ ଦେବ ନାହିଁ, ଇତ୍ୟାଦି ଗୋଡ଼ାବଳ ହେଉଅଛି ।

ଯାହା ଦେଉ ଏପରି ନିୟମକୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ଉଦାରତା ବା ସରଳତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବୋଲି ବୋଲିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲୁ । କପାଳ ? ଏପରି ସାଧାରଣଙ୍କର ଉତ୍ସାହପ୍ରଦାନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସାଧାରଣଙ୍କୁ ଅହାନ ନ କରି କେତେକଗୋଟି ବାଲ୍ୟାକ୍ରମ ଅର୍ଥାତ୍ ଯେଉଁମାନେ ରାମ ନ ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ଗମାପୂର୍ଣ ରଚନା କରି ରଖିଅଛନ୍ତି କେବଳମାତ୍ର ସେହିମାନଙ୍କ ଚେଷ୍ଟା ପୂର୍ଣ୍ଣକର ହେଲେ ତାହାକୁ ଉଦାରତା ଅବା ସରଳ ବ୍ୟବହାରର କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ବୋଲି ଯାଇ ନ ପାରେ ଏପରି ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଦୋଷ ଦେଖିବାକୁ ପାଉଁ କି ଏପରି ନିୟମରେ କୌଣସି ସଂଗ୍ରାନ୍ତ ଉତ୍ପଲୋକ କମି-ଟିଙ୍କର ସମାପରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବେ ନାହିଁ ତହିଁର ଉଦାହରଣ ସ୍ଥଳରେ ଗୋଟିଏ ବିଷୟ କହୁଅଛି ।—ବୃତ୍ତାନ୍ତ ପୁସ୍ତକ ଅନୁବାଦ ହେବ ଏହି କଟକରେ ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟରେ ଏପରି ଲୋକ କେହି ନାହିଁ ଯେ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ପୁସ୍ତକ ଅନୁବାଦ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହେବ । ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ସୁଯୋଗ୍ୟ ଡାକ୍ତର ଡକ୍ଟରଜି, ଡି, ଖୁଣ୍ଟିଆର୍ଥ ସାଦେବ ଅବା ପୁସ୍ତକ ସିକଲସର୍ଜନ ବା ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ଲକ୍ଷପ୍ରଭୃତି ସୁଯୋଗ୍ୟ ଏସିଷ୍ଟଣ୍ଟସରଜନ ବାକୁ ପ୍ରଶ୍ନତୋଷ ହାଲଦାର ବା ବାବୁ ଚନ୍ଦ୍ରଲଲ ଦାସ ପ୍ରଭୃତି କେତେକଜଣ ଭିନ୍ନ ଆଉ କେହି ଯୋଗ୍ୟଲୋକ ନାହନ୍ତି ଏକଥା ବୋଲି ଅସଙ୍ଗତ ହେବ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଏହି ଉତ୍ପଲୋକ ଏକ ସଂଗ୍ରାନ୍ତ ଲୋକମାନେ ବାରମ୍ବାରଟିକା ପୁରସ୍କାର ନିମନ୍ତେ କମିଟିଙ୍କର ଦରବାରରେ ଉପସ୍ଥିତ ଅବା ଦରଖାସ୍ତକାଗ ହାଜରହୁଏ ? ବା ଅବେଦନକାରୀ ହାଜରହୁଏ ।— ଶୁଣିବାକୁ ଉପସ୍ଥିତ ହେବେ କି ? କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଯେଉଁ ମେମ୍ବରମାନେ ନିତାନ୍ତ ବିଦ୍ୟା ବୃତ୍ତି ବିଜ୍ଞାନ ସେମାନଙ୍କ ସମା-ପରେ ବୃତ୍ତାନ୍ତକର ପରୀକ୍ଷା ଦେବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବେ କି ? କେବେଦେ ନାହିଁ କେ-ବଳମାତ୍ର ଛଦ୍ମ ବାଲ୍ୟାକ୍ରମାନେହିଁ ଉପସ୍ଥିତ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଏଥିରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଉପକାର ଭିନ୍ନ ସମଗ୍ର ଉତ୍କଳଦେଶୀୟମାନଙ୍କର ଉତ୍ସାହ ପ୍ରଦାନ ହେବ ନାହିଁ ଖୁଣ୍ଟିଆର୍ଥସାଦେବପ୍ରଭୃତି ସୁଯୋଗ୍ୟ ଡାକ୍ତରମାନେ ଏପରି ବ୍ୟବହାରରେ ବିରକ୍ତ ନ ହେବାର କାରଣ ଦେଖାଯାଏ

ନାହିଁ । ଅଯୋଗ୍ୟତାରେ ଖଣ୍ଡିତ କରିବା ସକାଶେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ଏତେଟିକା ଦାନ କରିବାହୋଇ ନାହିଁ ଅବା ବଙ୍ଗଳାଗ୍ରାହୀରୁ ମା-ୟୁଣ ରଚନା ନିମନ୍ତେ ଏ ଟିକା ସରକାର ପ୍ରଦାନ କରି ନହୁଁ ଏ ଟିକା ଉତ୍କଳବାସିମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହପ୍ରଦାନ ଦେବା ସକାଶେହିଁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ମଞ୍ଜୁର କରିଅଛନ୍ତି ବର୍ତ୍ତମାନ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ପ୍ରଦତ୍ତ ଟିକା ଗୁଡ଼ିକର ଶ୍ରାବ ନ ହୋଇପରେ ଏହା କି ପ୍ରାର୍ଥନାୟ ନୁହେଁ ?

କେହି ଅପତ୍ତି କରିବାକୁ ପାରନ୍ତି କି ଟିକାର ଶ୍ରବ କପାଳ ହେବ ? ସେମାନଙ୍କପ୍ରତି ଆମ୍ଭର ଏହିମାତ୍ର ନିବେଦନ ଯେ “ପ୍ରବନ୍ଧମାଳା ନାମକ ନୂଆ ପୁସ୍ତକଖଣ୍ଡି ଦେଖିଲେ ଆମ୍ଭ ଆଶଙ୍କା ସଂଘଟିତ ହେବାର ବିଚିତ୍ରତା ନାହିଁ ତାହା ପ୍ରମାଣିତ ହେବ । “ଶୂରପାଠ, ସାତା-ବନବାସ, କାଦମ୍ବିନୀ, ରାମକାଣ୍ଡ” ଇତ୍ୟାଦି ସାହିତ୍ୟ ଉତ୍କଳଗ୍ରାହୀରେ ଥିବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେଦେ ପ୍ରବନ୍ଧମାଳା ନିମନ୍ତେ ପୁରସ୍କାର ଦେବାର ପ୍ରୟୋଜନ ଥିଲା କି ? ଉତ୍କଳରେ ପୁସ୍ତକମାନ ଅପେକ୍ଷା ପ୍ରବନ୍ଧମାଳା କୌଣସିପ୍ରକାରରେ ଉତ୍କଳପୁସ୍ତକ ନୁହେଁ ଏବଂ ପ୍ରବନ୍ଧମାଳା ସଦୃଶ ପୁସ୍ତକ ଅନୁବାଦ କରିବାକୁ ହେଲେ ଏକଜଣ ଶୁକରଗାୟକ୍ତି ଅପେକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ଅଜ୍ଞମ କରି ବଂଶଜୀବନ ୩୩ ଘଣ୍ଟା ଅନୁବାଦ କଲେହିଁ ପ୍ରବନ୍ଧମାଳା ସଦୃଶ ପୁସ୍ତକ ଅନୁବାଦ ହୋଇ ପାରଇ ଏପରି ପୁସ୍ତକ କି ଯାହାର ଅଭାବ ନ ଥିଲା ତାହାର ପୁରସ୍କାର ଦେବା ଯେପରି ସର-କାରଙ୍କ ଟିକାର ଶ୍ରାବ ହୋଇଅଛି ବୃତ୍ତାନ୍ତ ପୁସ୍ତକାଦର ନିମନ୍ତେ ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରଦତ୍ତ ଟିକ-ର ସେହିପରି ଏକୋଦିଶୁ ନ ହେବ ତହିଁର ପ୍ରମାଣ କଣ ? ଯେବେ କେହି କହିବେ ଯେ କମିଟି ବସିବ, ଏତେ ପଶ୍ଚିତମାନେ ବସି ବସି କରବେ ତେବେ ପୁରସ୍କାର ଦେବା ହୁକୁମସାଦର ହେବ; ସେମାନଙ୍କୁ ଆମ୍ଭେ ବିନୀତ ଭାବରେ କହିଁ କି ପ୍ରବନ୍ଧମାଳା ପ୍ରଭୃତି ପୁସ୍ତକ-ମାନଙ୍କ କମିଟିଙ୍କର ଏକେ ପଶ୍ଚିତମାନେ ଦେଖି ଶାସ କରି ଅଛନ୍ତି, ଆମ୍ଭେ ସତ୍ତର ସେହି ପଶ୍ଚିତ ମେମ୍ବରମାନଙ୍କ ବଚସଙ୍ଗତା ଏବଂ ପୁସ୍ତକ ନିବ୍ୟାଚନ ସମତା ସାଧାରଣଙ୍କୁ ଉପହାର ପ୍ରଦାନ କରିବୁଁ ତାହାଦେଲେ ସାଧାରଣଙ୍କର କମିଟି ପ୍ରତି ଗ୍ରମ ଆଉ ଥିବ ନାହିଁ ଯାହା ଦେଉ ଆମ୍ଭେମାନେ ଶିକ୍ଷାବିଭାଗର କର୍ତ୍ତୃପର୍ଯ୍ୟାୟମାନଙ୍କୁ ନିବେଦନ କରୁଅଛୁ କି ଉତ୍କଳରେ ପୁସ୍ତକମାନଙ୍କ ଅନୁବାଦ

ପ୍ରବନ୍ଧମାଳାପରି ନ ହୋଇ ପାରେ ପୂର୍ବାଦେ ସେ ନିମନ୍ତେ ସାଧାରଣଙ୍କୁ ବିଜ୍ଞାନଦ୍ୱାରା ଅହାନ କରିବୁ ନ ହେଲେ ସାଧାରଣଙ୍କ ପ୍ରତି ନିତାନ୍ତ ଅନିୟମ ବ୍ୟବହାର କର ହେବ ।

୨୯୫୮୦ } ବସନ୍ତ
କଟକ } ଶ୍ରୀ ଆନନାଥ ବନୋପାଧ୍ୟାୟ

NOTICE.

Wanted a Head master for the Middle Class English school at Bentkar on a salary of Rs. 25 per mensem, all applications will be received by the undersigned at Jobra up to 15th. of November 1880 None need apply who has not passed the University Entrance Examination .

Suddanund Mahanty,
JOBRA Secretary.

The 5th. October 1880.

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଉପରେ ମୌଳିକମାନଙ୍କ ଶୁଭ୍ର ନିଜ ଶାସ୍ତ୍ରୋପଦେଶ ଅପରାଧକୁ ଯେତେବେଳେ କଟକ ମୌଳିକ ବିଜ୍ଞାନ ନିବାସୀ ସନବନ୍ଧୁ ସାମନ୍ତ ପୁତ୍ର ମଧୁନାୟକ ମୌଳିକମାନଙ୍କର ଉପାଦେଶ ଦୋଷ ମତପାଇ ଗଜ ଉପବତ ସହସ୍ରାଦ ପ୍ରକାଶ କରି ସାଧାରଣ କି ସର କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ମୁଦନ୍ତନିତ ତ୍ୟାଗୀୟ ମତ ପ୍ରତି କଣ ତାଙ୍କ ଉପାଦେଶ କିମ୍ବା ତାହାର ଉପାଦେଶ ଓ ତତକାର ଥିବ ତେବେ ସେ ବ୍ୟକ୍ତି କେତେକ ବାବ ତାହାପ୍ରତି ମାତ୍ର ମିଥ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଅପରା ତାଙ୍କ ଉପ ମୌଳିକମାନଙ୍କ ଶୁଭ୍ର ବହୁମାତ୍ରେକ ଅପରାଦରେ ଅପର କର ପ୍ରମାଣ ହେଉଥିଲେ ବିଷ୍ଣୁ ମାତ୍ର ତାକୁ ଅପରାଦ ପ୍ରତି ବହୁତ ହୁକୁମ ହେବ ଉକ୍ତ ମିଥ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଦ.ନା ଅପର ନ ହେଲେ ପଞ୍ଚାଙ୍ଗ ବାହାରି ଅପତ୍ତି ଗ୍ରାହ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ ତା ୨୯୫୮୦ ମସିହା ।

By order of the Court
J. DOUGLAS BAYLY
Chief Clerk.

ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ବିଜ୍ଞାନା ଫେବ୍ରୁଆରି ।
ଏହା କୁଳଦେଶରେ ବୁଦ୍ଧନାମନର ପଦବର୍ତ୍ତୀରେ ଉତ୍କଳ ଉତ୍କଳ ବୋଲି ବ୍ୟବହାର । ବରକତାର ପ୍ରଧାନ ପ୍ରଧାନ ଉତ୍କଳଦେଶୀୟ ଏକ ଦେଶୀୟ ଉତ୍କଳଦେଶରେ ଉତ୍କଳ ରୂପର ବିଭବତା ବୋଧାତ୍ମକର ଗର୍ଭିତର ପ୍ରପଦଦେଶରେକ ନି-ଟରେ ତରକଣ୍ଡିତ ବରକତ ମିତ ତାରେ ଶାନ୍ତି—
ଘାମିସାଧୁ ସପ୍ତମ ଅଭିଷେପ ଟିକା । ଅଭିଷେପ ୫୧୧୧୧ । ୧୭ ଅଭିଷେପ ୨୦୭ । ମୂଲ୍ୟ ୧୦୦ ।

ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ।
ବାବୁ ସକେତ୍ର ମିତ ବଟକ ବଜାର ୫୨୯
- ସମବନ୍ଧୁ ମିତ ୫୩୮
- ଜଗନ୍ନାଥ ପାଠାୟକ ଅନୁମତ ଉତ୍କଳ ୫୩୮
ଶୁଭ୍ର ବହୁ ଉତ୍କଳଦେଶୀୟ ସତ୍ତର ବଟକ ଦରକାତାର କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ-ପ୍ରେସରେ ସଂପାଦନରେ ମୁଦ୍ରିତ ଓ ପ୍ରକାଶିତ ହେବ ।

ଉତ୍କଳ ସାମ୍ବାଦିକା

ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା

ଡା ୧୫ ଟ ଛ ୪୨ ଟ	ଡା ୨୫୫ ମାତ୍ର ଅଧିକର ସନ ୧୮୮୦ ମସିହା । ମୁ । ବାଉଳ ବ ୧ ନ ସନ ୧୮୮୮ ସାଲ ଗଜବାର	ଅଗ୍ରିମ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ ୪୫୯ ବର୍ଷାନ୍ତେ ମୂଲ୍ୟ ଦେଲେ ବର୍ଷକୁ ୪୯୯ ମଫସଲପାଇ ତାକମାସୁଲ ୪୧୫୮
-------------------	--	--

ବାର୍ଷିକ ଅବସର ଉତ୍ତରୁ ପୁନର୍ବାର କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରବେଶକରି ଅନ୍ୟ ଅନୁମୋଦନ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଅନନ୍ଦ ଓ ସ୍ୱେଦ ସହଜ ହେତୁ ଅଛି । ଏବର୍ଷ ଦୁର୍ଗୋତ୍ସବପର୍ବ ସମାବେଶରୁପେ ନିର୍ବାହ ହୋଇଥିଲା । କେବଳ ଶେଷ ଦୁଇଦିନ ବୃଷ୍ଟି ହେବାରୁ ଅମୋଦ ପ୍ରମୋଦ ପକ୍ଷରେ କିଛି ବାଧା ହୋଇଥିଲା । ଫସଲ ରକ୍ଷାନିମିତ୍ତ ବୃଷ୍ଟିର ଅବଶ୍ୟକ ନିତ୍ୟ ହୋଇଥିବାରୁ ଉକ୍ତ ବାଧାକୁ ଲୋକେ ସାମନ୍ୟ ଜ୍ଞାନକର ମହାମାସୁକ ଅଗମନରେ ହିରୁଣ ଅନନଲଭ କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତରୁ କୌମାରପୁଷ୍ଟିମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କମାଗତ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ବୃଷ୍ଟି ହେବାରୁ ଫସଲ ପ୍ରତି କିଛି ଅନିଷ୍ଟ କଷ୍ଟ ଅଛି ଯାହାହେଉ ଏବର୍ଷ ଫସଲର ଆଶା ଉତ୍ତମ ଦେଖ ଯାଏ ଏବ ବଜାର ଭାଉଁ ସେଥିର ପ୍ରଭବ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ଦେଉଅଛି ।

ହାଇକୋର୍ଟର ଉକ୍ତ ଏବ ମୋଫସଲ ଅନାଲର ସମସ୍ତ ଶ୍ରେଣୀର ଉକ୍ତ ଓ ମୁକ୍ତିପୂର୍ବମାନେ କୃଷକମାନଙ୍କ ମୋକଦ୍ଦମାରେ କେଉଁ ଦରରେ ଫିସ ପାଇବେ ତହିଁର ଗୋଟିଏ ଭାଲିକା ହାଇକୋର୍ଟର ଜଜମାନେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ତହିଁରେ ହାଇକୋର୍ଟ ଉକ୍ତ ମତାମତ ଜାଣିବା ସକାଶେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଉଦନୁସାରେ ଉକ୍ତ ଲମାନେ ଗୋଟିଏ କମିଟି ନିୟୁତ କରିଅଛନ୍ତି । ଏପରି ଶୁଣିବ ଫିସର ଲକ୍ଷ୍ମ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରୟୋଜନୀୟ ଅଟଇ । ତହିଁରେ ମୋଫସଲ ମାମଲଜକାରଙ୍କର

ବଡ଼ ଉପକାର ହେବ ଏବ ଅଦାଲତର ପଶ୍ଚାତାନେ ମୌକଲକୁ ଠକାଠକ କରି ପାରବେ ନାହିଁ ।

ଓଡ଼ିଶାର ବନ୍ଦରମନଙ୍କର କ୍ରମଶଃ ଉନ୍ନତ ହେଉଅଛି । ସନ ୧୮୭୮ । ୧୯ ସାଲରେ ୫୮୪ ଖଣ୍ଡ ଜାହାଜ ଆସିଥିଲା ଏଥିରେ ବୋହାର ପ୍ରାୟ ଦୁଇଲକ୍ଷ ଟନ ହେବ ଏବ ସନ ୧୮୭୯ । ୮୦ ସାଲରେ ୫୫୨୭ ଖ ଜାହାଜ ଆସିଥିଲା ଯେ ତହିଁର ବୋହାର ପ୍ରାୟ ଅତେଇ ଲକ୍ଷ ଟନ ଅଟଇ । ସୁତରାଂ ଜାହାଜ ସଂଖ୍ୟା ପୂର୍ବବର୍ଷଠାରୁ ଉତ୍ତମ ହେଲେହେଁ ବଡ଼ ଜାହାଜ ଥିବାରୁ ବୋହାରରେ ଅଧିକ ହୋଇଅଛି । ପୂର୍ବ ବର୍ଷରେ ମାନ୍ୟ କୁର୍ତ୍ତୀସ ହେଉ ଦେଖାଯୁ କାରବାର ଅଧିକ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ଗତବର୍ଷ ତାହା ଯେମନ୍ତ ଉତ୍ତମ ପଡ଼ିଲା ତେମନ୍ତ ବିଦେଶକୁ ଅନେକ ଦ୍ରବ୍ୟ ରପ୍ତାନ ହେଲା । ଏକା ବଜାରର ବାଟେ ୧୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଦ୍ରବ୍ୟ ରପ୍ତାନ ହୋଇ ଥିଲା । ବଜାରର କାରବାର ଓଡ଼ିଶା ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବାପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଅଟଇ ।

ପ୍ରବକମାନଙ୍କର ଏକ ବାର୍ଷିକ ସମାଲୋଚନା ଗତ ବାଲେଶ୍ୱର ସବାଦବାହୁକାରେ ଅଭିରକ୍ତ ସ୍ୱରୂପ ବାହାର ଅଛି । ସମାଲୋଚନାଟି ଉକ୍ତ ପତ୍ରିକାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଇ ପୁଣ୍ୟ । ସମ୍ପାଦକ ଏତେ

ବାର୍ଷିକ ସମାଲୋଚନା ଆଉ କେବେ ଲେଖିବାର ଅନୁମୋଦନ ଦେଖି ନାହୁଁ । ବୋଧ ହୁଅଇ ପୁସ୍ତକର ସ୍ୱରୂପ ଭୁଲନାରେ ତାହା ହୋଇଅଛି ଏବ ଏହିପରି ଭୁଲ୍ୟତା ରକ୍ଷା କରିବା ନିମିତ୍ତ ସମ୍ପାଦକ ଆପଣା ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାଷାକୁ ଲୁଚାଇ ରଖି ଯଥାସାଧ୍ୟ ବାର୍ଷିକ ଏବ ଦୁର୍ବୋଧ ପଦମାନ ପ୍ରୟୋଗ କରିଅଛନ୍ତି । ବାସ୍ତବରେ ଅନୁମୋଦନ ସମାଲୋଚନାର ଶକ୍ତି ତହିଁରେ ପଡ଼ି ତାହା ତାକଲ୍ ଏବ ଖଣ୍ଡିତ ଉଲ୍ଲକ୍ଷ ଅଭିଧାନ ବାହାର କରିବା ପୂର୍ବେ ସାହିତ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ପକ୍ଷରେ ଭିନ୍ନଗତ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରିଥିବାରୁ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗକୁ ଅନେକ ନିନ୍ଦା କଲୁଁ । ଫଳତଃ ସମାଲୋଚନାର ସମାଲୋଚନା କରିବା ଅନୁମାନଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନୁହଇ ମାତ୍ର ତହିଁରେ ଯେ ଗୋଟିଏ ଭାଷା ରୂପ ଅଛି ତାହା ସଂଶୋଧନ କରିବା ନିତ୍ୟ ଅବଶ୍ୟକ ଏହିହେତୁରୁ ଅନୁମୋଦନ ତୁର ଏକ କଥା କହିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲୁଁ । ସମ୍ପାଦକ ବୋଲନ୍ତି କି ଚାହୁଁପାଠର ସମସ୍ତ ଭାଗ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୁଷ୍ଟାପ୍ୟ ମାତ୍ର ଏ କଥା ପ୍ରକୃତ ନୁହେଁ । ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀଙ୍କ ପୁସ୍ତକାଗାରରେ ପ୍ରଥମ ଓ ଭୃତ୍ୟ ଭାଗ ଚାହୁଁପାଠ ବହୁକାଳରୁ ପଡ଼ିଅଛି ନଷ୍ଟ ହେଉଅଛି ଓ ବିନା ପୁସ୍ତକର ଭାଲିକାରେ ତାହା ଲେଖାଅଛି । ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗର ଏକ ସମୟରେ ଆଦର ଦେଖି ପ୍ରଥମ ଭାଗ ଚାହୁଁପାଠର ଏକ ନୁତନ ସମ୍ବରଣ ବାହାରିଥିଲା ମାତ୍ର ଉକ୍ତ ପୁସ୍ତକ ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଉଠିଯିବାରୁ ଅଧିକ ବିକ୍ରୟ ନ ହେଲା ସୁତରାଂ

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ

ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା

ଟ ୧୫ ବ } ଫ ୪୦ ଶ୍ୟା }	ଦା ୩୦ ରୁ ମାତ୍ର ଅଳ୍ପ ବର ସନ ୧୮୮୦ ମସିହା । ମୁ । କାର୍ଯ୍ୟ ଦ ୧୭ ନ ସନ ୧୮୮୮ ସାଲ ଶକ୍ତବାର	ଅଗ୍ରମ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ ୪୫୯ ବର୍ଷାନ୍ତେ ମୂଲ୍ୟ ଦେଲେ ବର୍ଷାନ୍ତେ ୨୯ ମଫସଲପାଇ ତାକମାସୁଲ ୪ ୧୫୩
-------------------------	--	--

ଏଠା କଲେଜର ଜ ୧୧ ଶ ଶ୍ରେଣୀ ଏଲ୍ ଏ ପଞ୍ଚାକ୍ଷର ପଞ୍ଚାକ୍ଷରୀ ଦୋଇଅଛନ୍ତି । ପଞ୍ଚାକ୍ଷର ଫଳ ଯାହା ଦେଉ ଏତେ ଶ୍ରେଣୀ ପଞ୍ଚାକ୍ଷରୀ ଦେବା ପ୍ରଣୟନାୟ । ମ କ ପ୍ରବେଶିକା ପଞ୍ଚାକ୍ଷରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଅକ୍ଷୟ ଅର୍ଥାତ୍ ଦଶ ଜଣ ଅଟଇ । କଲେଜ ଏଟ ସ୍କୁଲର ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପ୍ରାୟ ଜ ୩୦ ଶ ଶ୍ରେଣୀ ଅଛନ୍ତି ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ଜ ୧୦ ଶ ଶ୍ରେଣୀ ପଞ୍ଚାକ୍ଷରୀ ଦେବା ସନ୍ତୋଷଜନକ ନୁହେ । ଶତ ଦୁଇବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ଏହିପ୍ରକାର ଦୋଇଥିଲା । ସେ ଶ୍ରେଣୀରେ ଅନେକ ଶ୍ରେଣୀ ଥିବାରୁ କଣ ସିଦ୍ଧା ଭଲ ହେଉନାହିଁ ? ଅନେକ ଶ୍ରେଣୀ ସେ ଶ୍ରେଣୀରେ ଦୁଇ ଭିନ୍ନବର୍ଷ ପଢ଼ାଉଛନ୍ତି ପଳାନ୍ତି । ଏ ବିଷୟରେ ଆମ୍ଭେମାନେ ସୁନଖସୁନ ଲେଖିଅଛୁ ମାତ୍ର କିଛି ଫଳ ଦେଖିନାହିଁ । କଲେଜର ପ୍ରିନ୍ସିପାଲ ମହୋଦୟ ଓ ହେଡ଼ମାଷ୍ଟର ଏ ବିଷୟରେ ମନୋଯୋଗୀ ଦୋଇ କିଛି ସୁବ୍ୟବସ୍ଥା କରନ୍ତି । ଶୁଣାଯାଏ ଯେ ବାଲେଶ୍ଵର ସ୍କୁଲର ଜ ୧୦ ଶ ଶ୍ରେଣୀ ପଞ୍ଚାକ୍ଷରୀ ଦୋଇଅଛନ୍ତି । ଉତ୍ତମ ।

—*—

ଉତ୍କଳ ରାଜ୍ୟରେ ଛୋଟେଇ ଉଚ୍ଚ ଅଳ୍ପପୁସ୍ତକ ଓ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ଅନୁବାଦ ସକାଶେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେନ୍ତ ସତ୍ୟେଷୁ ପୁରସ୍କାର ଯାଚିବାର ଶୁଣାଯାଏ । ଏ ବିଷୟରେ ବାବୁ ଦାନନାଥ ବନୋପାଧ୍ୟାୟଙ୍କର ଖଣ୍ଡିଏ ପତ୍ର ଏଥିପ୍ରଦେ ଏ ପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶିତ ଦୋଇଥିଲା ବର୍ତ୍ତମାନ ତାଙ୍କର ଆଉ ଖଣ୍ଡିଏ

ପତ୍ର ସ୍ଥାନାନ୍ତରେ ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛୁ । ପତ୍ର ଡେରକ ମହୋଦୟ ଅନେକ ବିଷୟ ଲେଖିଅଛନ୍ତି ତାଙ୍କର କେତେକ ଆତ୍ମି ପ୍ରବଣର ଯୋଗ୍ୟ ଅଟଇ । ଗୁରୁତର ବିଷୟର ପୁସ୍ତକ ସକାଶେ ଏକବର୍ଷରୁ ପୂର୍ବକ ଲ ମିଆଦରେ ବିଜ୍ଞାପନ ଦେବାର ଅତି ଆବଶ୍ୟକ । କାରଣ ଅନେକ ପ୍ରକାରର ପୁସ୍ତକ ଲେଖିବାକୁ ପାରାଗ ଦେବେ ଓ ଯାହାକର ପୁସ୍ତକ ସଂଗ୍ରହରେ ହେବ ତାହାହିଁ ଗୃହ୍ୟ ଦେବ । ଏଥିରେ କି ଦୋଷ ? ଯଦି ଏପରି ପୁସ୍ତକ ଅନେକ ଲୋକ ଲେଖିବାର ସମ୍ଭବ ନୁହେ ତଥାପି ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଦେଇ ସଂସାଧ୍ୟ ଯେ ଏ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆହ୍ୱାନ କରିବାର ଉଚିତ । ଏ ଦେଲେ ପତ୍ରପ୍ରେରକ ପସପାଢ଼ିତା ବା ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷପ୍ରତି ଅନୁଗ୍ରହର ଯେ ଆଶଙ୍କା କରନ୍ତି ତହିଁର କିଛି କାରଣ ନ ରହିବ । ଅତିଏବ କମିଶ୍ନର ସାହେବ ପତ୍ରପ୍ରେରକଙ୍କ ଅପତ୍ତିମାନଙ୍କପ୍ରତି ବିବେଚନା କରି ପ୍ରବନ୍ଧମାଳା ସଂକଳ୍ପ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟିତ ଦୋଷ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପୁସ୍ତକପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଂଚାକ୍ଷରୀକ ପ୍ରଦାନରେ ନ ଘଟିବା ପକ୍ଷରେ ଶିକ୍ଷାକ୍ରମର କର୍ମଗୁରୁଙ୍କ ସଚର୍କ କରି ଦେଉନ୍ତୁ ।

ସ୍ୱରାଜ୍ୟର ପତ୍ରିକାମଣି ରମାବାଇକ ବିବାଦ ବିଷୟରେ ଅନେକ କଥା ପୂର୍ବେ ଶୁଣା ଯାଉଥିଲା ବର୍ତ୍ତମାନ ତାହା ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଅଛି । ସିଲହଟ ନିବାସୀ ବାବୁ ବିପିନବିହାରୀ ଦାସ ଏମ୍

ଏ, ଓ ବି ଏଲ୍ ସହଜ ତାଙ୍କର ସୁଭବବାଦ ଏ ମାସର ୧୫ ରଖରେ ବାକିପୁରଠାରେ ହୋଇଅଛି । ରମାବାଇ କାଳରେ ମହାରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଓ ବର କାଳରେ ବଙ୍ଗାଳ ସାଉ (ଶୁଦ୍ର) ସୁଭବ ଏମାନଙ୍କର ବିବାଦ ହିନ୍ଦୁ ଶାସ୍ତ୍ରନିୟମରେ ହୋଇ ନ ପାରେ । ଏଣୁକରି ସନ ୧୮୭୨ ସାଲର ଆ ୩ ଇନାନୁସାରେ ସେମାନଙ୍କର ବିବାଦ କ୍ରିୟା ରେକର୍ଡ଼ରୁ କଟେଗରେ ହେଲା । ଯାଟଣାର ଜଜସାହେବ ଓ କଲେଜର ସାହେବ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟରେକ ଓ ମେମ ଏବ ଅନେକ ବଙ୍ଗାଳୀ ବାବୁ ବିବାଦସ୍ଥଳରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ସମ୍ଭବରେ ରମାବାଇକର ବିଶେଷ ବ୍ୟୁତ୍ପତ୍ତି ଓ ଗୁଣବତ୍ତରେ ବିଶେଷ ଅନୁଗୁଣ । ତାଙ୍କର ଏପରି ବିବାଦରୁ ବୋଧହୁଏ ଯେ ଜାତିଭେଦ ଇତ୍ୟାଦିରେ ତାଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ନାହିଁ । ଏପରି ଅନେକ ଦେଖାଯାଇ ଅଛି ଯେ ଯାହାଙ୍କର ବେଦ ଇତ୍ୟାଦି ଭୁଲ ହିନ୍ଦୁ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ବ୍ୟୁତ୍ପତ୍ତି ହୁଅଇ ତାହାଙ୍କର ଧର୍ମୋତ୍ତମ ଓ ବ୍ୟବହାରକ ମତରୁ ମତ ଟଳି ଯାଏ । ଅପଣାର ଯେପରି ବିଶ୍ୱାସ ସେହିପରି ପ୍ରକାଶରେ ତଳବାର ଉଚିତ । ଅତିଏବ ରମାବାଇକର ଏପରି ବିବାଦରେ ବୁଲି ପ୍ରକାଶର କିଛି କାରଣ ନାହିଁ । ନବଦମ୍ପତ୍ତି ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱରେ ସ୍ୱାଧୀନଯାତ୍ରା ନିବାଦ କରନ୍ତୁ ।

ଗୁଣବାଳି ସତ୍ତ୍ୱକ ।

କଟକରୁ ଗୁଣବାଳି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସତ୍ତ୍ୱକର ଅବସ୍ଥା ସୁଧରାଇବା ବିଷୟରେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଏଥି ପୂର୍ବେ ଲେଖିଥିଲୁ । ଆମ୍ଭେମାନେ ସ୍ୱୟଂ ଦେଖିଲୁ ଯେ ସୁଦେ଼ ସେ ଗସ୍ତର ଅବସ୍ଥା ଅତି ମନ୍ଦ ଅଟେ । ଗତ ଦୁର୍ଗ ପୂଜା ସମୟରେ ନାଳିଆ ମୁଁଦ ଅଞ୍ଚଳରେ ସେ ସତ୍ତ୍ୱକ ଦୁଇ ଭିନ୍ନ କୋଷ ଏପରି କାତୁଅ ହୋଇ ଥିଲା ଯେ ଇହଁରେ ଗତାୟତର ଉତ୍ସା କଷ୍ଟ ହୋଇ ଥିଲା । ସତ୍ତ୍ୱକ ଶୁଭ ଇହଁ ପାର୍ଶ୍ୱ ନାନ ବନ୍ଧ ଉପରେ ପଥକମାନେ ଗତାୟତ କରୁଥିଲେ । ଗାଡ଼ ନାଲ ବନ୍ଧ ଉପରେ ଯାଇ ନ ପାରେ ଏଣୁକରି ସତ୍ତ୍ୱକରେ ବଡ଼ କଷ୍ଟରେ ଗାଡ଼ ଚଳୁଥିଲା । ଶରଦନେ ସବୁ ଗସ୍ତା ଭଲ ଥାଏ ବର୍ଷାଦିନେ ଯିବା ଅସିବାର ସୁବିଧାପାଇ ସତ୍ତ୍ୱକର ଅଧିକ ପ୍ରୟୋଜନ । ଯଦ ବର୍ଷା ସମୟରେ ସତ୍ତ୍ୱକର ଏପରି ଅବସ୍ଥା ଭେଦେ ଆଉ ଇହଁର କି ତାପୁର୍ଯ୍ୟ । ଉକ୍ତ ସତ୍ତ୍ୱକରେ ଗାଡ଼ ଘୋଡ଼ା ପାଇବ ଓ ଲୋକମାନଙ୍କର ବିଶେଷ ଗତାୟତ ଏଦେଲୁ ସେ ସତ୍ତ୍ୱକଟିକୁ ପକ୍କା କରିବାର ଅତି ଅବଶ୍ୟକ । ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଏପରି ସତ୍ତ୍ୱକ ଅପେକ୍ଷା ଗୋଟିଏ ସତ୍ତ୍ୱକ ଉତ୍ତମରୂପେ କରବାର ଭଲ । ଅଭବକ ସେତ୍ରଶେଷ କମିଟୀ ଏ ସତ୍ତ୍ୱକ ପକ୍କା କରିବା ପକ୍ଷରେ ଯତ୍ନବାନ ହେଉନ୍ତୁ । ଖବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କର୍କରୁ ବିଶ୍ୱ ହୋଇ-ଅଛି ବାକୀ ଗସ୍ତର କର୍କରୁ ବିଶ୍ୱର ଏକ ବର୍ଷ-ରେ ହୋଇ ନ ପାରିଲେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ବିଶ୍ୱ କଲେ ଭିନ୍ନ ଗୁଣ ବର୍ଷରେ ସମଦାୟ ସତ୍ତ୍ୱକ ପକ୍କା ହୋଇ ଯିବ । ନିତାନ୍ତ ପକ୍ଷରେ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଅଧିକ କାତୁଅ ହୁଏ ସେ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ବଲି ପକାଇବାର ଅବଶ୍ୟକ ତାହା ଦେଲେ କମ୍ପୁଟ ପରିମାଣରେ ଗସ୍ତର ଅବସ୍ଥା ସୁଧରି ଯିବ ।

ବାକୀ ଉଦ୍‌ବିଲଦାର ।

ବାକୀ ଉଦ୍‌ବିଲଦାର କର୍ମରୂପ ହେବାର ସମାଦ ଏଥି ପୂର୍ବେ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଅଛି । ସମସ୍ତେ ମନେ କରିଥିବେ ଓ ଆମ୍ଭେମାନେ ମଧ୍ୟ ଲେଖି ଥିଲୁ ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦ ରଥ ପ୍ରଭୃତି ବାକୀବିଧିମାନେ ତାଙ୍କପ୍ରତି ଉତ୍ତୋତ ନେବା ଓ ଅଭ୍ୟାସ କରିବାର ଯେ ଦୋଷା-ଶ୍ରେଣୀ କରିଥିଲେ ସେହି ମୋକଦମାରେ ସେ କର୍ମରୂପ ହୋଇଅଛନ୍ତି ବନ୍ଧୁ ତାହା ନୁହଇ ।

ଆମ୍ଭେମାନେ ଶୁଣିଲୁ ଗଜକାଠର ଅଶିଷ୍ଟ ଶ୍ରୀ ବାବୁ ନନକଶୋର ଦାସ ଗୋଟିଏ ମୋକଦମାରେ ଉଦ୍‌ବିଲଦାରଙ୍କର ଗୁରୁତର ଦୋଷ ଧର କମିଶ୍ନର ସାହେବଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଥିଲେ ସେହି ଦୋଷରେ ସହେବ ତାଙ୍କୁ କର୍ମରୂପ କରି ଗବର୍ଣ୍ଣମେନ୍ତକୁ ରିପୋର୍ଟ କରାଅଛନ୍ତି । ଇହଁର ବୃତ୍ତାନ୍ତ ନିମ୍ନେ ଲେଖୁ ଅଛୁ ଯଥା:—

ଉଦ୍‌ବିଲଦାରଙ୍କଠାରେ ଗୋଟିଏ କଲେକ୍ଟରୀ ମୋକଦମାରେ ବାଦୀ ନାଲିଶ କରୁଥିଲା ଯେ ତାହାର ରୟୁତ ପ୍ରତିବାଦୀ ଯେତେ ଜମିର ଖଜଣା ତାଙ୍କୁ ଦିଏ ଜଣକ କରବାରେ ଇହଁରୁ ଅଧିକ ଜମି ବାହାରିଲା ଅଭବକ ସେ ଅଧିକା ଜମିର ଦଖଲ ପାଇବାର ପ୍ରାର୍ଥନା କଲା । ରୟୁତ ପ୍ରତିବନ୍ଧ କଲା ଯେ ସେ ଅଧିକା ଜମି ବହୁ କାଳରୁ ତାହାର ଦଖଲରେ ଥିବାରୁ ବାଦୀ ଇହଁର ଦଖଲ ପାଇ ନ ପାରେ । ବାଦୀ ଦୁଇଜଣ ସାକ୍ଷୀ ଦେଲା ଉଦ୍‌ବିଲଦାର ସେ ଦୁଇ ସାକ୍ଷୀର ଏହି ପରି ଜୁରାନବନୀ ଲେଖି ଥିଲେ ଯେ ରୟୁତ ଏ ଜମିରେ ବହୁକାଳରୁ ଦଖଲକାର ନାହିଁ ବାଦୀ ଦଖଲକାର ଥିଲା ରୟୁତ ବର୍ଷେ ଦେଲ ବାଦୀକୁ ବେଦଖଲ କର ଅଛି । ଏହି ପ୍ରମାଣରେ ଉଦ୍‌ବିଲଦାର ବାଦୀକୁ ସେ ଜମିର ଦଖଲ ଦେଲେ । ରୟୁତ ଅପିଲ କରବାରୁ ନନକଶୋର ବାବୁ ବର୍ଗର କଲେ ଯେ ବାଦୀ ଜମି ଜଣକ କରବାରେ ଅଧିକା ଜମି ବାହାରିବା ସୁକେ ସେ କଦାପି ଇହଁରେ ଦଖଲକାର ନ ଥିଲା ଓ ଦଖଲ ପାଇ ନ ପାରେ ଯେ ଇହଁର ଅଧିକା ଖଜଣା ପାଇ ପାରେ । ତାହାର ସାକ୍ଷୀମାନେ ମିଥ୍ୟା ସାକ୍ଷ ଦେବାର ଜଣ ଯାଏ । ଏହି ମନ୍ତବ୍ୟରେ ସେ ଉଦ୍‌ବିଲଦାରଙ୍କ ଅଜ୍ଞ ରହିତ କରି ସାକ୍ଷୀମାନେ ମିଥ୍ୟା ସାକ୍ଷ ଦେଇଥିବା ଦୋଷର ଉଦନ୍ତ ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍‌ବିଲଦାରଙ୍କ ପ୍ରତି ଆଦେଶ କଲେ । ଉଦ୍‌ବିଲଦାର ସେ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ମିଥ୍ୟା ସାକ୍ଷ ଦେବା ଦୋଷରେ ବର୍ଗରୂପେ ପ୍ରେରଣ କରିବାରୁ ମୋକଦମା ନନକଶୋର ବାବୁଙ୍କ ହାତରେ ପଡ଼ିଲା । ଏ ମୋକଦମାରେ ସାକ୍ଷୀ ମୁଦାଲ୍-ମାନେ ଜବାଦ ଦେଲେ ଯେ ଉଦ୍‌ବିଲଦାର ସେମାନଙ୍କ ଜୁରାନବନୀ ଯେପରି ଲେଖିଅଛନ୍ତି ସେପରି ଜୁରାନବନୀ ସେମାନେ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ଉଦ୍‌ବିଲଦାର ମିଥ୍ୟା ଲେଖିଅଛନ୍ତି ସେମାନେ ଯଥାର୍ଥ କଥା କହିଥିଲେ । ସେ ମୋକଦମାର ବାଦୀ ପ୍ରତିବାଦୀ ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଲୋକ

ସାକ୍ଷ ଦେଲେ ଯେ ସାକ୍ଷୀ ମୁଦାଲ୍‌ମାନେ ସେପରି ଜୁରାନବନୀ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ଅଧିକନ୍ତୁ ବାଦୀ କହିଲା ଯେ ଉଦ୍‌ବିଲଦାରଙ୍କୁ ଟ ୨୦୦ କା ଦେଇ ଜମିର ଦଖଲ ପାଇ ଥିଲ ଅପାଲରେ ଅପଗତ ତାହା ମାର ଦେଇ ମୋର ସବୁ ସ-ଇଲା । ସୁତରାଂ ନନକଶୋର ବାବୁ ସାକ୍ଷୀ ମୁଦାଲ୍‌ମାନଙ୍କୁ ଖଲ୍ଲସ ଦେଇ ନଥି କମିଶ୍ନର ସାହେବଙ୍କ ନିକଟକୁ ଗୋଡ଼ାଗର୍ଥେ ପଠାଇଲେ । ଏହି ସମୟରେ ଉଦ୍‌ବିଲଦାରଙ୍କ ବରୁଦ୍‌ରେ ବାକୀବିଧିଙ୍କର ଦରଖାସ୍ତମାନ ଅନୁସନ୍ଧାନ ମଧ୍ୟ ହେଉଥିଲା ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସ୍ୱିଥ ସାହେବ କଲକତ୍ତାକୁ ଯିବାରୁ ଏଥିର ବିଷୟ କର ନ ପାରି ମେଟକାଫ ସାହେବଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କଲେ । ସେ ଏଥିର ଉତ୍ତମ-ରୂପେ ଉଦନ୍ତ କରିବାରେ ଉଦ୍‌ବିଲଦାର ମିଥ୍ୟା ଜୁରାନବନୀ ଲେଖି ଥିବାର ପ୍ରମାଣ ହେବାରୁ ଉକ୍ତପ୍ରତି କର୍ମରୂପର ଦଣ୍ଡାଜ୍ଞା ଦେଲେ । ଉଦ୍‌ବିଲଦାର ମିଥ୍ୟା ସାକ୍ଷ ଲେଖିବାର କାରଣ କଣ ? ସେ ଉତ୍ତେଜ ନେବାର ଯେତେ ଦର-ଖାସ୍ତ ପଡ଼ିଅଛି ଓ ଯେତେ ଲୋକ ସାକ୍ଷ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି ଇହଁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅନୁମାନ ହୁଏ ଯେ ବାଦୀର କଥର ଟ ୨୦୦ କା ପାଇବାରୁ ତାକୁ ଅଧିକା ଜମିର ଦଖଲ ଦେବା ଅଭିପ୍ରାୟରେ ଏପରି ଗୁଣିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିବେ । କାରଣ ସେ ମନେ କରିଥିବେ ଯେ ବାଦୀର ପୂର୍ବ ଦଖଲ ପ୍ରମାଣ ନ ଦେଲେ ସେ କି ପରି ଦଖଲ ପାଇବ ମାତ୍ର ବାଦୀର ଅରକରେ ଯେ ତାହାର ପୂର୍ବ ଦଖଲ ପ୍ରକାଶ ନାହିଁ ଉଦ୍‌ବିଲଦାର ଦୃଷ୍ଟି ରଖି ନ ପାରିଲେ । ଅଭବକ ଏ ମାମଲରେ “ଅକଲ ଅଓର ଲ-ମନ” ଉଦ୍‌ବିଲଦାରୁ ହୁଏ ଦେଖା ଯାଏ । ଯେଉଁ କର୍ମରୂପ ଦସ୍ତେ ଦେବନା, କଲେକ୍ଟରୀ ଓ ଫଉଜଦାରର ଭାବ ଅପିଲ ତାଙ୍କର ଏପରି ବ୍ୟବହାର କି ତମଜର ! ଏଥିରେ ଆଉ ଦୁଃଖୀ ପ୍ରକାଶର କି ପରି ରକ୍ଷା ହେବ । ଅଭ-ଏବ ଅମୁମାନଙ୍କ ବିଦେତନାରେ ଉଦ୍‌ବିଲ-ଦାରଙ୍କ ପ୍ରତି କର୍ମରୂପର ଦଣ୍ଡ ଯଥାର୍ଥ ଅଟଇ ।

ଆମ୍ଭେମାନେ ଶୁଣିଲୁ ବାକୀବିଧିମାନେ ଉଦ୍‌ବିଲଦାର ଉତ୍ତୋତ ନେବା ଉଦ୍‌ବିଲଦାର ସେ ଦରଖାସ୍ତମାନ ଦେଇ ଥିଲେ ଇହଁରେ ମେଟକାଫ ସାହେବ ଅନେକ ସାକ୍ଷ୍ୟନେଇ ଥିଲେଦେଁ ଇହଁର ବିଶ୍ୱ ବର୍ଗରକର ନାହାନ୍ତି । ଏଥିର କାରଣ କଣ ? ଏକ ମକଦମାରେ ସେ ଉଦ୍‌ବିଲଦାରଙ୍କୁ କର୍ମରୂପକରି ସେହି ଦଣ୍ଡକୁ ସବୁ

ଅଭିଭାବକ ଉତ୍କଳଶିକ୍ଷା ତା ୩୦ ରାଜ୍ୟ ଅଧିକାର ସନ ୧୮୮୦ ମସିହା ।

ବିଜ୍ଞାପନ ।

କଟକ ମିଉନିସିପାଲିଟି ।

ଅତି ମିଉନିସିପାଲିଟିରେ ନାମାନ୍ତରା ଉପବନ୍ଧ ୧୨ ଓ ୧୩ ଅନୁସାରେ ଏହାଦ୍ୱାରା ସବିଧାଧାରଣକ୍ ହେବାକୁ ବିଜ୍ଞାପନ କରାଯାଇଅଛି ଯେ କାହାର ଘର ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପଶୁ ମରେ ତେବେ ତଳକେଳେ ମରେ ମରବା ସମସ୍ତ ୧୨ ଓ ୧୩ ମଧ୍ୟରେ ଓ ଘରରେ ମରେ ସୂଚ୍ୟୋପସ୍ତ ପର ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ ପଶୁ ଖାମା ଅପରା ଶରରେ ମୃତ ପଶୁକୁ ତଳକେଳିକରୁପିତ ଶାଳମାନଙ୍କରେ ଘୋଡ଼ ଅସିବେ ।

- ୧ ଘୋବଦ ନିକଟସ୍ଥ କାଢ଼ିଆଘାଟ ।
- ୨ ଶାଳମାନଙ୍କ ମସଦାନ ।
- ୩ ସତରଘର ।
- ୪ ଦୁଇସିପୁର ନିକଟ ସରସାହୁଡ଼ୋଟା ।

ଏହି ହତା ଗ୍ରାମ୍ଭ ଓ ଶାଳମାନଙ୍କରେ ମିଉନିସିପାଲିଟି ସୀମା ବାହାରେ ମହାନଦୀ ଓ କାଠିଘୋଡ଼ନଦୀ ବାଢ଼ିରେ ମଧ୍ୟ ଘୋଡ଼ ପାରିବେ ।

ଯଦି କେହି ଉପରଲେଖିତ ସମସ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ଅପରା ଶରରେ ଉକ୍ତ ଶାଳମାନଙ୍କୁ ମୃତ ପଶୁ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ପାରିବେ ତେବେ ସେ ଅପରା ନିକଟକରୀ କାଠିଘୋଡ଼ନଦୀ ସକ ଓ କରୁଅର କ ନିମାଦାରକୁ ନିରୁପିତ ସମସ୍ତ ମଧ୍ୟରେ କରାଯିବେ ଯେ ସେମାନେ ତତକ୍ଷଣାତ ଅପରା ମସଦ ସଦାଢ଼ି ଗାଡ଼ି ବା ଅନ୍ୟ ଉପାୟଦ୍ୱାରା ଉକ୍ତ ମଧ୍ୟ ପଶୁକୁ ନିରୁପିତ ଶାଳକୁ ଉତ୍ତୁଳା କରନ୍ତେବେ ଏହୁପ ହଲେ ତଳକେଳିତ ମତେ ଶରୀ ଅପସ୍ତ କରାଯିବ ସଥା

ପ୍ରତ୍ୟେକ ନୁସ୍ତା ନିମନ୍ତେ	ଟ ୫୯
ଉଟ	ଟ ୩୯
ଘୋଟକ (୧ ୫୨ ହଲୁ ବେସି ଉତ)	ଟ ୨୯
ମହୁଣା	ଟ ୧୫
କଟୁ (୧ ୫୫ ହଲୁ ବେସି ଉତ)	ଟ ୧୯
ପଟୁ (୧ ୫୫ ହଲୁ କମି ଉତ)	ଟ ୦୫
ଘଷ ଓ ଶତର ଓ ଶେ	ଟ ୦୫
କଦତ ଓ ଗାଢ଼	ଟ ୦୧
ବାହୁଡ଼ି ମେଣ୍ଡା ଓ ଘେ	ଟ ୦୮

ଭୁବନ ୩୦/୮
ବରଗଣା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପସୁ ୩୦/୮
ଏ ସମସ୍ତ ବଧ ଲଘନରେ ଟ ୧୦୯ ବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅର୍ଥଦଣ୍ଡ ହୋଇ ପାରିବ ।

ଦା ୨୨ ରିଜ ମଡ଼େ } By order of the Vice Chair
ଅଧିକାରୀ ସନ ୧୮୮୦ } man
ମସିହା } KHETTRA MOHUN ROY
Town Overseer

ଜିଲ୍ଲା ମୌଲାନିମର ଶ୍ରୀପୁତ ନିଜ ସାହେବଙ୍କ ଅଦାଲତକୁ ଯେତେବେଳେ ଜଣ କଟକ ମୌଲାନି କରବା ନିବାସୀ ଶାଳକରୁ ସାମନ୍ତ ସୁତ ମଧ୍ୟମାନଙ୍କ ମୌଲାନିକରେ ଘର୍ତ୍ତନାୟକ ହୋଇ ମରାଘାଢ଼ି ଘଟ ରୁଦ୍ଧବକ ଏହାଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶ କରା ଯାଇଅଛି କି ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ମୃତବ୍ୟକ୍ତିର ତ୍ୟାଗୀୟ ମାଲ ପ୍ରତ କହ ବାକି ଲକ୍ଷ୍ମଣାଏ ବସ୍ତା ତାହାର ଓହ୍ଲାଇସ ଓ ହୁବଦାର ଅବ ତେବେ ସେ ବ୍ୟକ୍ତି କଲ୍ୟାଣ ନାମ ତାହାସରୁ ମା ୧୨୨ ମିଅପ ମଧ୍ୟରେ ଅପରା ଦାମା ଜିଲ୍ଲା ମୌଲାନିକର ଶ୍ରୀପୁତ୍ର ଜଳସାହେବଙ୍କ ଅଦାଲତରେ ଅଗତ କର ପ୍ରମାଣ କରାଇଲେ ଉକ୍ତ ମାଲ ତାକୁ ହସିଦିବା ପ୍ରତ କହତ ହୁବୁମ ହେବ ଉକ୍ତ ମିଅପ ମଧ୍ୟରେ ଦାମା ଅଗତ ନ ହେଲେ ପଞ୍ଚାହ ବାହାରି ଅପରି ଶ୍ରୀହୁମ ହେବ ନାହିଁ ଦା ୨୫ ଓ ନି ୧୮୮୦ ମସିହା ।

By order of the Court
J. DOUGLAS BAYLY
Chief Clerk.

ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସିଲ୍ଲୋନା ଫେବ୍ରୁଆରୀ
ଏହା ନିରଦେଶରେ କୁଲନାୟକର ପରିବର୍ତ୍ତନେ ମିଲ୍ଲୁ ଶିକ୍ଷ୍ୟ ବୋଲି ବ୍ୟବହାର । କଲକତାର ପ୍ରଧାନ ପ୍ରଧାନ ଇଉରୋପୀୟ ଏବଂ ଦେଶୀୟ ଶିକ୍ଷ୍ୟାଳୟରେ ବନ୍ଧୁକ ଦୁଅଇ କଲକତା ବୋଷାକଲ୍ଲ ଗାର୍ଡନର ସୁପରଫେଣ୍ଡେଣ୍ଟଙ୍କ ନିକଟରେ ତଳକେଳିତ ଦରରେ ମିତ ପାରେ ସଥା;—
ତାକମାସୁର ସହୁତ ୫ ଅଭିଭାବକ ୩୭(କ) । ୮ ଅଭିଭାବକ ୩୧(କ) । ୧୭ ଅଭିଭାବକ ୨୦(କ) । ମୂଲ୍ୟ କଦତ ।

ମୁଦପତ୍ର ଦେଶ ।

102

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ

ସାମ୍ବାଦକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା

ଭା ୧୫ ଗ }
୫୪ ଶ୍ୟା }

ତା ୨ ରୁ ମାତ୍ରେ ନବମ୍ବର ସକ ୧୮୮୦ ମସିହା । ମୁ । ବାଉଁଶ ବ ୨୩ ନ ସକ ୧୮୮୮ ସାଲ ଶକଦ୍ଦାର

{ ଅଗ୍ରିମ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ ୪ ୫୯
{ ବର୍ଷାନ୍ତେ ମୂଲ୍ୟ ଦେଲେ ବର୍ଷକୁ ୨୯
{ ମଫସଲପାଇ ଜାକମାସୁଲ ୪୧୫୭

ଏ ନଗରରେ ଘଷାବଳୀ ଅମାବସ୍ୟା ସବୁ ସାମାନ୍ୟରେ ନିର୍ବାହ ହେଲା । ମହାର୍ଗ ହେତୁ ଗଲ ଦୁଇ ଭିନ୍ନ ବର୍ଷ ଅନ୍ୟ ପଦପର ଏ ପଦର ଦ୍ରାସ ଦେଖା ଯାଇଥିଲା ମାତ୍ର ଏବର୍ଷ ତେଲ ଚଣ୍ଡୁଳ ଶସ୍ତ୍ରାଧିକାରୀ ଯୋଗୁଁ ଏ ପଦର ପୂର୍ବ ସମା- ରୋଦ୍ଧ ଦେଖିବାର ଆଶା ହୋଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ବର୍ଷାଯୋଗେ ଭାଦ୍ରା ବିଫଳ ହେଲା । ଅମାବସ୍ୟା ପୂର୍ବଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାସମୟରେ ଅଳ୍ପ ବର୍ଷା ହୋଇଥିଲା ଅମାବସ୍ୟାଦିନ ଅପରାହ୍ଣରେ ଭାସ ବୃଷ୍ଟି ହେଲା ଓ ଗୁଡ଼ରେ ମଧ୍ୟ ଝଡ଼ି ଲଗାଇଲା । କେବଳ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଦୁଇ ଏକ ଘଣ୍ଟା ବୃଷ୍ଟି ଅବସର ହେବାରୁ କିଛି ରୋଷନା ହୋଇଥିଲା । ବାବୁ ସୀତାକାନ୍ତି ମୁଖର୍ଯ୍ୟା ତେପୁଟୀ କଲେକ୍ଟର ସମାବେଦରେ କାଳୀପୁଜା କରିଥିଲେ । ମାତ୍ର ବର୍ଷାଯୋଗୁଁ ବଡ଼ ଅସୁଖ ହେଲା ଯାହା ହେଉ ଇହିଁ ଆରଦିନ ଭୋଜିକର୍ମ ନିର୍ବିଘ୍ନେ ନିର୍ବାହ ହେଲା । ଏ ବର୍ଷ ବର୍ଷା ହଠାତ୍ ପଦର ସୁଖ ଭାଙ୍ଗି ଦେଲା ସେଥିପାଇଁ ତେଜେ ଚିନ୍ତା ନାହିଁ । ଏ ପର ବର୍ଷାରେ କିଛି ସତ ହେବାର ସମ୍ଭା- ବନା । ଅଥଚ ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବତା ସାନ୍ତି ହେଉନ୍ତୁ ।

ଇହିଁରୁ ଓଡ଼ିଶାର ବିବରଣ ଏଠାରେ ଉକ୍ତ କଲୁ । ଯଥା;—

କଟକ ଜିଲ୍ଲାରେ ନାରୀୟୁଣ ସାନ୍ତ ଅଙ୍ଗଦା ମୌଜାରେ ଗୋଟିଏ ପୁଷ୍କରିଣୀ ଖୋଳାଇବାରେ ୪୨୦୦ ଏବଂ ନଗରପ ଦାସ ବଣ୍ଡୀ ମୌଜା ସାମିଲ ସରଗଡ଼ାରେ ଉକ୍ତ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ୪୩୦୦ ବ୍ୟୟ କରିଅଛନ୍ତି । ଦୁଇଶତ ଟଙ୍କାର ନ୍ୟୁନ କେତେଗୁଡ଼ିଏ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛି ଇହିଁର ମୋଟ ବ୍ୟୟ ୪ ୧୨୫ ୯ କା ।

ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାରେ କେହି ଦୁଇଶତ ଟଙ୍କା କମା ଇହିଁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟ କରି ନାହିଁ ଦୁଇ ଶତ ଟଙ୍କାର ନ୍ୟୁନ ମୂଲ୍ୟର କେତେଗୁଡ଼ିଏ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛି ଇହିଁର ସମୁଦାୟ ବ୍ୟୟ ୪ ୪୦୦ ୯

ବାଲେଶ୍ଵର ଜିଲ୍ଲାରେ ଗଙ୍ଗା ବେଠିଆ ଜିଲ୍ଲା- ଶ୍ଵର ସାମିଲ ବଳରାମପୁରରେ ଏକ ପୁଷ୍କରିଣୀ ଖୋଳାଇବାରେ ୪୩୦୦ ଏବଂ ଦାମଦାସ ଭାଲପଦା । ପ୍ର । ପଞ୍ଚମଲକରେ ସେହିପରି କାର୍ଯ୍ୟରେ ୪୩୦୦ ବ୍ୟୟ କରିଅଛନ୍ତି । ଦୁଇ ଶତ ଟଙ୍କାର ନ୍ୟୁନ କେତେଗୁଡ଼ିଏ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛି ଇହିଁର ସମୁଦାୟ ମୂଲ୍ୟ ୪ ୧୯୦ ୯

ହିନ୍ଦୁପେଟ୍ରି ଅଟ ପତ୍ରିକାରେ ଉଲ୍ଲେଖ ହୋଇଅଛି ଓ କୁମାର ମହୋଦୟ ରେଡ଼ସେସ କମିଟି ଓ ମିଉନିସିପାଲିଟିର ସହକାରୀ ସଭାପତି ପଦମାନ- ଜ୍ଞରେ ଯେ ଇସ୍ତଫାମାନ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି ସେ ସବୁ ପ୍ରକାଶ ହୋଇଅଛି । ଉକ୍ତ ପତ୍ରିକା ବୋଲନ୍ତି ବୈକୁଣ୍ଠବାବୁ ଗଲ ଦଶବର୍ଷରୁ ସବୁସାଧାରଣଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସବୁଦା ରତ ସେ ଦାନଶାଳ ଏବଂ ଭାକ୍ଷ ଶ୍ରମ ଓ ଯତ୍ନରେ ବାଲେଶ୍ଵରର କେତେକ ଉନ୍ନତ ହୋଇଅଛି । କମିଶନରୀସାହେବ ଜଳ ସାହେବ ଓ ପୂର୍ବର ମେଜିଷ୍ଟ୍ରେମାନେ ଭାକ୍ଷ ପ୍ରଶଂସା କରି ଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନର ମେଜି- ଷ୍ଟ୍ରେର କୁକ୍ଷାହେବ “ଗରମ ମିଜାଜର” ଯୁବକ ଥିବାରୁ ବାବୁଙ୍କୁ ଅପମାନ କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ନାନା- ବିଧି କର୍ମ ସକାଶେ ସେ ଯେ ଜଣେ କରୁଣା ପାଇଥିଲେ ଭାଦ୍ରା ଭାକୁ ଦେଉ ନାହାନ୍ତି । ଏ ହେତୁ ବାବୁ ମହୋଦୟ ବାଧା ହୋଇ ଉପର୍ଯ୍ୟୁକ୍ତ କର୍ମମାନଙ୍କରେ ଇସ୍ତଫା ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଇସ୍ତଫା ଇତ୍ୟାଦିରୁ ପ୍ରକାଶ ଯେ କୁକ୍ଷାହେବ ବାବୁଙ୍କ- ପ୍ରତି ଅକାରଣ ଅତି ଅନ୍ୟାୟ ବ୍ୟବହାର କରି ଅଛନ୍ତି ଓ ବାବୁଙ୍କର କିଛିହିଁ ଦୋଷ ଦେଖା ନ ଯାଏ । ଅଥଚ ଆମ୍ଭେମାନେ ହିନ୍ଦୁପେଟ୍ରି ଅଟ ସହର ବିକ୍ରୟଦୋର କମ୍ପୁଅର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ବାବୁଙ୍କର ଇସ୍ତଫା ଗ୍ରହଣ ପୂର୍ବେ ଏ ବିଷୟର ଉଦ୍ଦଳ କରି ବାବୁଙ୍କପ୍ରତି ନିୟାୟ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ । ବାବୁ ମହୋଦୟ ମଧ୍ୟ ଜଣେ ଅବୈ- ଭିନକ ମେଜିଷ୍ଟ୍ରେ ଅଟନ୍ତି ଓ ଯଦି ଜିଲ୍ଲାର

ସକ ୧୮୭୯ ସାଲରେ ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶର ଯେ ସମସ୍ତ ଲୋକ ସାଧାରଣ ହିନ୍ଦୁକର କାର୍ଯ୍ୟମାନ କରୁଥିଲେ ତାହାଙ୍କର ନାମ ଓ କାର୍ଯ୍ୟର ବିବ- ରଣ ବଙ୍ଗଳା ଗଜେଟରେ ଶୁଣା ହୋଇଅଛି ।

ବାଲେଶ୍ଵରର କୁମାର ବୈକୁଣ୍ଠନାଥଦେବ ପ୍ରତି ସେଠା ମେଜିଷ୍ଟ୍ରେର କୁକ୍ଷାହେବ ଅକାରଣ ଅପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଥିବା ବିଷୟ ଆମ୍ଭେମାନେ ଏଥ- ପୂର୍ବେ ଲେଖିଥିଲୁଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ ପ୍ରସଙ୍ଗ

ମେଳଣର ଏପରି ଅନ୍ୟାୟ କରବେ ତେବେ
ଅଉ କିଏ କାହିଁକି ଅବେତନରେ ସରକାରୀ
କର୍ମରେ ପ୍ରବୃତ୍ତ ହେବ । ଏ ବିଷୟ ଉତ୍କଳ
ରୂପେ ଗୃହିତାର ଆବଶ୍ୟକ ।

୨୩୩୧୧

ଉତ୍କଳୀୟ କରଗମାନଙ୍କର କେତେଗୁଡ଼ିଏ
ସାମାଜିକ ଗୁଣ ସଂଶୋଧନ କରିବା ଏକ ଉତ୍କଳ-
ଲୀୟ କରଣ ବର୍ଣ୍ଣାୟ କାମୁଷ୍ଟ ଏବଂ ହିନ୍ଦୋ-
ସ୍ଥାନୀ ଲଲଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମତା ସପ୍ତମାଣ କରିବା
ଓ ଉଦ୍‌ଗ୍ର ସରସର ମଧ୍ୟରେ ଆହାର ବ୍ୟବହାର
ରରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେତେ ଅନୁର ଦେଖା ଯାଏ
ତାହା ସଂଯୋଗର ରୂପେ ଉପା କରିବା ପକ୍ଷରେ
ମୂଳ ବାବୁ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଦାସ ଅନେକ ଚେଷ୍ଟା
କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ସମସ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସଫଳ
କରିବା ଆଶାରେ ସେ ଅନେକ ପରଶ୍ରମ ଓ
ବ୍ୟୟ ଶ୍ରୀକାର କରି ଖଣ୍ଡେ ପୁସ୍ତକ ରଚନା
କରୁଥିଲେ । ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ ସେ ପୁସ୍ତକ
ଅବଧି ମୁଦ୍ରିତ ନ ହେବାରୁ ସହସାଧାରଣଙ୍କ
ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ଯାଇ ନାହିଁ ଏକ
ବାରୁକ ଉତ୍ତରୁ ଅନ୍ୟ କେହି ଉତ୍କଳବାସୀ
ସେଥି ପକ୍ଷରେ ସହକାନ୍ ହେବାର ଦେଖା ଯାଇ
ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଜାଲର କ ଚମତ୍କାର ଶକ୍ତି ।
ଏକ ସମୟରେ ଯାହା ବହୁ ସହରେ ସାଧନ
ହେବା ଦୁଷ୍ଟର ଅନ୍ୟ ସମୟରେ ତାହା ଅପଣା
ସୁଖେ ସଂଗୃହୀତ ହୁଅଇ । ବହୁକାଳ ପୂର୍ବେ ଉତ୍କଳ-
ଲୀୟ ଏବଂ ବର୍ଣ୍ଣାୟ କରଗମାନେ ପରସ୍ପରଙ୍କ
ଘରେ ସାମାଜିକ ପକ୍ଷରେ ମହାପ୍ରସାଦ ଭିନ୍ନ
କିନ୍ତୁ ଭୋଜନ କରୁ ନ ଥିଲେ । କ୍ରମେ ନିସ-
କୃତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଭୋଜନର ପ୍ରଥା ପ୍ରଚଳିତ ହେଲା,
ମାତ୍ର ବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ପୁର ଉଦ୍ୟାନ ମିଶ୍ର ନ
ସେବା ଚାହୁଁ କର ନୁହେଁ ଓ ତାହା ଚଳାଇବା
ପକ୍ଷରେ ସହ ହେବାରୁ ଏହି ମିତ୍ରାନ୍ତ ଦେଲ
ସେ ଉତ୍କଳୀୟ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଯାକ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି
ପ୍ରଚଳିତ ହୋଇ ଯାରେ । ଏହି ନିୟମ କେତେ
ବର୍ଷ ହେଲା ପ୍ରତିପାଳିତ ହୋଇ ଅସୁସ୍ଥ ଏବଂ
କେବଳ ବର୍ଣ୍ଣାୟ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଯାକ କରିଥିବା
ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରତି ଉତ୍କଳୀୟ କରଗମାନଙ୍କର ଆପତ୍ତି
ଥିଲା । ସମ୍ପ୍ରତି ଅପ୍ରେମନେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଅନନ୍ଦ
ସହର ଦେଖିଲୁଁ ଯେ ଉତ୍କଳୀୟମାନେ ଏ
ଆପତ୍ତିକୁ ପରିତ୍ୟଗ କରିଅଛନ୍ତି । ଗତ ଅମା-
ସ୍ୟାର ପରଦିବସ କାଳୀପୁରା ଉପଲକ୍ଷରେ
ଶ୍ରୀ ବାବୁ ସାତାକାନ୍ତ ମୁଖର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଉଦ୍‌ଠାରେ
ତାହାଙ୍କ ଅମରଣ ମତେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜାତୀୟ

ଉତ୍କଳେକ ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ କରଣ ସମ-
ବେତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନେ କୌଣସି
ପ୍ରକାର ଦ୍ଵିଧାନ କରି ଆହାତ ସହର ବର୍ଣ୍ଣାୟ
ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ଦସ୍ତରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ତାଲ
ଏବଂ ସକଳପ୍ରକାର ବ୍ୟକ୍ତିଗ୍ରହଣ କଲେ ଏଥର
କେବଳ ଅନୁର ବ୍ୟବଧାନ ରହିଲା ଏବଂ ମା-
କାଳୀଙ୍କର ପ୍ରସାଦରୁ ଅଳ୍ପକାଳ ମଧ୍ୟରେ ଏହା
ଅନୁକୂଳ ହେବ ଏମନ୍ତ ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ଦୂତ
ଆଶା ଅଟଇ । ବାସ୍ତବରେ ଉତ୍କଳୀୟ ଏବଂ
ବର୍ଣ୍ଣାୟ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜ୍ଞାନ
କରିବା କରଣକ ପକ୍ଷରେ ଶୋଭମାୟ ନୁହଇ ।
ବର୍ଣ୍ଣାୟ କାମୁଷ୍ଟମାନେ ଉତ୍କଳୀୟ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ
ଦସ୍ତରେ ଭୋଜନକରିବାର ଗୁଣ ଅନେକ ଦିନରୁ
ପ୍ରଚଳିତ କରିଅଛନ୍ତି । ହିନ୍ଦୁସ୍ଥାନୀ ଲଲମାନେ
ଉତ୍କଳୀୟ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ପୁରୋହିତ ସଦା କର-
ସାରିଲେଣି । ଏଥର ଉତ୍କଳୀୟ କରଗମାନେ
ବର୍ଣ୍ଣାୟ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ଅଙ୍ଗୀକାର କଲେ ବଡ଼-
ସୁଖର ବିଷୟ ଅଟଇ । ଏ ଉତ୍ତରୁ ବାସ୍ତବ
କରଣ ଓ ଲଲଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସକଳପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟ-
ଦ୍ରବ୍ୟ ଭୋଜନ ବିଷୟରେ ଅଉ କୌଣସି
ସଂଗ୍ରହ ରହିବା ଉଚିତ ନୁହଇ; ପଶ୍ଚିମ ପ୍ରଦେଶ
ରେ କେବଳ ଅନ୍ନ ଚୁଟି ଓ ତାଲକୁ ସକୃତ
ବୋଲନ୍ତି ଏ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ସୁକାଶାୟ ଛତା ଅନ୍ୟ
କାହାର ସଙ୍ଗେ କେହି ଭୋଜନ କରନ୍ତି ନାହିଁ
ମାତ୍ର ପୁର ଓ ମାଂସ ପ୍ରଭୃତି ସକଳପ୍ରକାର
ବ୍ୟକ୍ତି ଏକ ଆସନରେ ବସି ସମପ୍ରେଶୀର
ଭିନ୍ନ ଜାତୀୟ ଲୋକମାନେ ଭୋଜନ କରନ୍ତି
ଓ ବଜାରରୁ ରଜା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଭୟକଣ ସମସ୍ତେ
ଭୋଜନ କରନ୍ତି । ଏ ନିୟମ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣରେ ପ୍ର-
ଚଳିତ ହେବା ବାସ୍ତବୀୟ ଅଟଇ ।

୨୩୩୧୨

ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପରିବାର
ପାଇଁ ଅର୍ଥ ସହାୟ ।

ଆତ୍ମମାନଙ୍କ ଦୟାଳୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅପଣା
କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ପରିବାରପାଇଁ ଅର୍ଥ ସହାୟ
ଗୋଟିଏ ଉପାୟ କଳ୍ପନା କରିଅଛନ୍ତି । ଏଥିର
ରୂପେ ରେଭିନ୍‌ଗାଡ଼ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସଂକଳରେ
ଅଟଇ । ସେ ବିଭାଗର କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ଅଧିକାଂଶ ଫିରଙ୍ଗୀ ଅଟନ୍ତି । ସେମାନେ ଆପଣା
ଭୋଜନ ବସନ ଓ ମଦ୍ୟ ପାନରେ ସମୁଦାୟ
ଅର୍ଜନ ଉତାର ଦଅନ୍ତି ପରିବାରକର୍ମୀର କିଛିଟି
ସହାୟ କରିନ୍ତି ନାହିଁ । ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ସେମାନଙ୍କ
ଅନ୍ତେ ବା କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ପରି-

ବାର ବିଭାଗକୁ ଭୋଗ କରନ୍ତି । ଏ କଷ୍ଟ ନି-
ବାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସେମାନଙ୍କ
ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ସେଭିଙ୍ଗ ବାଙ୍କ ଫିଟାଇ ଏହି
ବିଧି କରିଅଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନଙ୍କ ବେତନରୁ
ପ୍ରତିମାସ କିଛି କର୍ତ୍ତନ ହୋଇ ସେ ବାଙ୍କରେ
ସଂଗ୍ରହ ହେବ ଓ ଦର୍ଶ ଶେଷରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ
ରେଭିନ୍‌ଗାଡ଼ ଲଠରୁ କର୍ମଚାରୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଦାନ
କରି ବାଙ୍କରେ ଜମା କରବେ । ଏଥିର ନିୟ-
ମାବଳୀ ଗଜେଟରେ ପ୍ରକାଶିତ ଓ ଏହା ଗତ
ଜାନୁଆରୀ ମାସରୁ ପ୍ରଚଳିତ ହୋଇଅଛି । କର୍ତ୍ତ-
ମାନ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସମସ୍ତ ବିଭାଗର କର୍ମଚାରୀଙ୍କ
ପକ୍ଷରେ ଉନ୍ନତ ବ୍ୟାଧାନ ଖଟାଇବାର ପ୍ରସ୍ତାବ
କରି ଛଣା କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମତାମତ ଗୃହିତାରୁ ସେ-
ମାନେ ଅମଲମାନଙ୍କର ମତ ପ୍ରଦାନ କରୁଅଛନ୍ତି ।

ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର କର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରସ୍ତାବ ଏହି
ସେ ଯେଉଁ କର୍ମଚାରୀଙ୍କର ବେତନ ମାସିକ
ଟ ୧୦୦ କାରୁ ଅଧିକ ଏବଂ ଟ ୪୦୦୦ କାରୁ
ଉପା ସେମାନଙ୍କ ବେତନରୁ ପ୍ରତି ଟଙ୍କାରେ
ଏକଅଣା ଲେଖାଏ ପ୍ରତି ମାସରେ କର୍ତ୍ତନ ହୋଇ
ସେଭିଙ୍ଗ ବାଙ୍କରେ ଜମା ହେବ ଓ ଦର୍ଶକରେ
ଯେତେ ଜମା ହେବ ତହିଁର ପଞ୍ଚମାଂଶ ଗବର୍ଣ୍ଣ-
ମେଣ୍ଟ ଦାନ କରି ତହିଁରେ ସଂସ୍କୃତ କରିବେ
ଅର୍ଥାତ୍ କୌଣସି ଅମଲର ବେତନରୁ ଦର୍ଶକରେ
ଟ ୧୦୦୦ କା ଜମାଦେଲେ ସରକାର ତହିଁରେ
ଅଉ ଟ ୨୦୦ କା ଦେବେ ଏପରି ଟ ୧୦୦୦କା
ସେ ଅମଲର ପାଣି ହେବ ଏହି ପରି ପ୍ରତିବର୍ଷ
କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବାର୍ଷିକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜମା ହେଉ-
ଥିବ । ତାହା ଅନ୍ତେ ସଂଗ୍ରହ ଟଙ୍କା ଯେ ପାଇବ
ତାହା ସେ ଲେଖି ଦେଇ ଥିବେ । ସଦ୍ୟପି
କୌଣସି କର୍ମଚାରୀ ଦୋଷ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର୍ମଚାରୀ
ହେବ ତେବେ ସେ ତାହାର ବେତନରୁ କର୍ତ୍ତନ
ଟଙ୍କା ଫେର ପାଇବ ସରକାରୀ ଦତ୍ତ ଟଙ୍କା
ପାଇ ନ ପାରିବ । ଯଦି କେହି କର୍ମରେ ଥିବା
ସମୟରେ କିଛି ବିଶେଷ କାରଣ ବଶତଃ ସଂଗ୍ରହ
ଟଙ୍କା ଫେର ଗୃହ୍ୟ କେବେ ସେ ସରକାର-
କର ଦତ୍ତ ଟଙ୍କା ଛତା ଫେର ପାଇବ ଓ
ପଞ୍ଚାହୁ ତାହାର ବେତନରୁ କ୍ରମେ କର୍ତ୍ତନ ହୋଇ
ତାହା ପୁରଣ କରୁ ଯିବ ।

ଆତ୍ମମାନଙ୍କ ବିବେଚନାରେ ଏ ନିୟମ ଅତି
ଉତ୍ତମ ଓ ଉପକାର ସାଧକ ଅଟଇ ଓ ଏଥିରୁ
ସରକାରଙ୍କର ଆପଣା କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପ୍ରତି ବିଶେଷ
ଦୟା ଓ ସହନରୂପେ ପ୍ରକାଶ ଯାଏ । ସର୍ବତ୍ରା
ଜମା ହେଲେ ସରକାରରୁ ଟ ୨୦୦ କା ମିଳିବ

ଅତିରିକ୍ତ

ଉତ୍କଳଦାସିକା ଭା ୨ ଉତ୍ତମାଦେ ନବମ୍ବର ସନ ୧୮୮୦ ମସିହା ।

ପ୍ରେରଣପତ୍ର ।

ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଉତ୍କଳଦାସିକା ସମ୍ପାଦକ
ମହାଶୟ ସମୀପେଷୁ ।

ମହାଶୟ !

କେତେକ ଦିନ ହେଲେ ଦାନବାବୁ ଦାସିକା-
ରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲଗାଇଅଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାର କିଏ
ଇନ୍ଦ୍ରେକ୍ଷର ଗୁଣାତ୍ୟ ବାବୁ ଓ ଦାନସାନ
କୃପାଯୋଗ୍ୟ ଓଡ଼ିଆ ଗ୍ରନ୍ଥକର୍ତ୍ତୃ ରଚୟିତା
ଓ ଭାଷା ରଚୟିତାମାନେ ତାଙ୍କ ଲେଖନୀ
ପିତୃକା ହୋଇଅଛନ୍ତି । ବିଶେଷତଃ ଓଡ଼ିଆ-
ସାର ନବକାଳ 'ପ୍ରବନ୍ଧମାଳା' ଓ ଗର୍ଭସ୍ଥିତ 'ହିନ୍ଦୁ-
କୋନସିଟି' ପ୍ରଭୃତି ସାଧାରଣ ବୁକି ବିଦ୍ୟାର
ଅଗମ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଯେନ ବିଶେଷ ଓଡ଼ିଆ-
ଲଗାଇଅଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ବିବେଚନାରେ ପ୍ରବନ୍ଧ-
ମାଳା ପାଇଁ ଆଦୌ ପୁରସ୍କାର ଦେବାର ପ୍ରୟୋ-
ଜନ ନ ଥିଲା ଓ ପୁସ୍ତକ ପୁରସ୍କାର ପାଇବାର
ମଧ୍ୟ ତାଦୃଶ ଉପଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ ଏବଂ ବୈଜ୍ଞାନିକ
ପୁସ୍ତକମାନଙ୍କୁ 'ଅନୁବାଦ' କରିବା ସକାଶେ ସା-
ଧାରଣୀୟ ସୁକ୍ଷ୍ମା ଦେବାର ଉଚିତ ଓ ପୁସ୍ତକ
ରଚନାର ସମୟ ଏକବର୍ଷରୁ ନ୍ୟୁନ ନ ହେବାର
ଆବଶ୍ୟକ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଖାଯାଉ ଯେ ଉତ୍କଳିତ
ବିଷୟମାନଙ୍କରେ ଦାନବାବୁ ଯାହା କହିଅଛନ୍ତି
ସେ ସବୁ କେତେଦୂର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ।

ପ୍ରବନ୍ଧମାଳାପରି ଖଣ୍ଡେ ସାହିତ୍ୟପୁସ୍ତକ ସକାଶେ
ଆଦୌ ପୁରସ୍କାର ପାଇବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା
କି ନାହିଁ ଏ ବିଷୟର ବିଚାର କରୁଥିଲେ ସକା-
ଶେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ରଖି, ପ୍ରବନ୍ଧମାଳା ପୁସ୍ତକ ଖଣ୍ଡିକ
(ଯେପରି ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇ ପ୍ରକାଶିତ
ହୋଇଅଛି) ପୁରସ୍କାର ଦେବାର ଯୋଗ୍ୟ କି
ନା ଏହା ବିଚାର କଲେ ଅପସ୍ୟପାତୀ ବିଚାରକ
ମାତ୍ରକେ ମୁକ୍ତିକଣ୍ଠରେ ସ୍ୱୀକାର କରିବେ ଯେ
ସମ୍ଭବତଃ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦତ୍ତ ହୋଇଅଛି । ପ୍ରବ-
ନ୍ଧମାଳାର ରଚୟିତା ପୁରସ୍କାର ପାଇବାର ଯୋ-
ଗ୍ୟତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦାନବାବୁ ଯେଉଁ ଯୁକ୍ତିମାନ
ଦେଖାଇ ଅଛନ୍ତି ତାହା କାର୍ଯ୍ୟକର ନୁହେଁ ।

ଦାନବାବୁଙ୍କର ଏକ ଯୁକ୍ତି ଏହି ଯେ ଉକ୍ତ
ପୁସ୍ତକ ଏକ ଅନୁବାଦିତ ଗ୍ରନ୍ଥ ଅଟେ, ମାତ୍ର ଏହା
ବାବୁ ମହାଶୟଙ୍କର ଭ୍ରମ ବୋଲିବାକୁ ହେବ,
ଯେହେତୁ ଏଥିର ପ୍ରବନ୍ଧକର୍ତ୍ତୃ କୌଣସି ପୁସ୍ତକ-
ବିଶେଷରୁ ଅବା ପୁସ୍ତକ ସମସ୍ତରୁ ଅନୁବାଦିତ
ହୋଇ ନାହିଁ । ଅବଶ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥକାର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ
ଗୁଣା ଗ୍ରନ୍ଥମାନଙ୍କରୁ ଭାବ ସମ୍ଭବ କରିଅଛନ୍ତି ଓ
ସେ ଭାବମାନଙ୍କୁ ନିଜର ଭାବ ସଙ୍ଗେ ମିଶାଇ
ନବପରିଚ୍ଛଦ ଦେଇ ଏକଗ୍ରନ୍ଥ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଅଛନ୍ତି ।
ସେଥିସକାଶେ ମଧୁବାବୁଙ୍କ ଗ୍ରନ୍ଥକୁ ଅନୁବାଦିତ
ଗ୍ରନ୍ଥ ବୋଲାଯାଇ ନ ପାରେ । ଦାନବାବୁଙ୍କ
ଅଭିଧାନରେ ଯଦି ଏପରି ଗ୍ରନ୍ଥକୁ ଅନୁବାଦିତ
ଗ୍ରନ୍ଥ ବୋଲିଯିବ ତାହା ହେଲେ ମିଳିତନ ରଚିତ
ପାରାଜାଲଜଲ୍ଲଷ୍ଟ, କାଳୀଦାସ ରଚିତ ଶକୁନ୍ତଳା,
ଉପେନ୍ଦ୍ର ରଚିତ ବୈଦେହୀବଳୀସ, ଅଗ୍ରୟ-
କୁମାର ରଚିତ ଗୁରୁପାଠ, ଓ ସ୍ୱୟଂ ଦାନବାବୁ
ରଚିତ ଇନ୍ଦ୍ରନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ, ଅନୁବାଦିତ ଗ୍ରନ୍ଥ ବୋଲି-
ବାରେ ଦୋଷ କି ଅଛି ? ଦାନବାବୁଙ୍କର ଅନ୍ୟ
ଯୁକ୍ତି ଏହି ଯେ ଗୁରୁପାଠ, ଶକୁନ୍ତଳା, ସୀତା
ବଳଦାସ, କାଦମ୍ବରୀ, ରାମବଳୀସ ପ୍ରଭୃତି ପୁସ୍ତ-
କମାନ ଅପେକ୍ଷା ପ୍ରବନ୍ଧମାଳା କୌଣସି ପ୍ରକାର-
ରେ ଉତ୍କଳ ପୁସ୍ତକ ନୁହେଁ । ଆମ୍ଭେ ପ୍ରଶ୍ନ କରୁ
ଦାନବାବୁ ଉକ୍ତ ସମସ୍ତ ପୁସ୍ତକକୁ ସ୍ୱୟଂ ପଢି ଓ
ପରସ୍ପରରେ ତୁଳନା କରି ନା କେବଳ ଅନ୍ୟ
ମୁଖରୁ ଶୁଣି ଏହିପରି ଉପସଂହାରରେ ଉପସ୍ଥିତ
ହୋଇଅଛନ୍ତି ? ଆମ୍ଭର ସନ୍ଦେହ ହୁଏ ଦାନବାବୁ
ସ୍ୱୟଂ ଉକ୍ତ ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ପୁସ୍ତକକୁ ଚିନ୍ତାକର
ପଢି ନାହାନ୍ତି । ଆମ୍ଭେ ଅସ୍ମୀକାର କରୁ ନାହିଁ,
ଯେ ପ୍ରବନ୍ଧମାଳା ଦୋଷଶୂନ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ହୋଇ
ନାହିଁ ତଥାପି ଏଥିର ଲିଖନଶୈଳୀ ଓ ସଂକଳନ
ଯେଉଁ ବିଷୟବୈବିଧ୍ୟ ଓ ସ୍ୱରୂପ ଓ ତେଜସ୍ୱି-
ତା ଓ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳପ୍ରବର୍ଣ୍ଣତାର ଅନୁଗାମୀ ହୋଇ
ସମ୍ପାଦିତ ହୋଇଅଛି, ସେସବୁ ବିବେଚନା
କଲେ ଗୁରୁପାଠ ଛଡ଼ା କାଦମ୍ବରୀ ପ୍ରଭୃତି ଅନ୍ୟା-
ନ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ ସଙ୍ଗେ ଏହାକୁ ତୁଳନା କରିବା ଅ-
ନିୟମ । ପୁନଶ୍ଚ ଅନୁବାଦିତ ଗୁରୁପାଠର ଓଡ଼ିଆ

ଭାଷା, ପ୍ରବନ୍ଧମାଳାର ଭାଷା ଅପେକ୍ଷା ଉତ୍କଳରେ
ନୁହେଁ । ସୁତରାଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରବନ୍ଧମାଳାକୁ ସବୁ-
ଆଡୁ ବିଚାର କଲେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ସ-
ର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ ସାହିତ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ ବୋଲିବାକୁ ହେବ ।
ଉକ୍ତ ଦୁଇ ଯୁକ୍ତି ଛଡ଼ା ଦାନବାବୁ ଅନ୍ୟ ଦୁଇ
ଅପୂର୍ବ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଅଛନ୍ତି । ଇନ୍ଦ୍ରଧର ପ୍ରଥମ
ଏହି ଯେ ଓଡ଼ିଶାର ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷାର ପାଠୋପ-
ଯୋଗୀ ସାହିତ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ ସକାଶେ ଯାତ୍ରା ପୁରସ୍କା-
ର ପାଇବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କେହି ବ୍ୟକ୍ତି ମଧୁବାବୁ-
ଙ୍କର ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦୀ ହୋଇ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଆମ୍ଭେ
ପଚାରୁ ସେହିଭାବେ ମଧୁବାବୁଙ୍କର ଦୋଷ ? ଦାନ-
ବାବୁ ଭର୍ତ୍ତିକରନ୍ତି ଯେ ଖଣ୍ଡେ ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟଗ୍ରନ୍ଥ
ଲେଖିବା ସକାଶେ ଛମା ସମୟ ସ୍ୱଳ୍ପସମୟ ଅଟେ
ଓ ମଧୁବାବୁ ଗୁଣାତ୍ୟ ବାବୁଙ୍କର ବନ୍ଧୁ ଥିବା
ଯୋଗୁଁ କେହି ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରିବାକୁ ଅପସ୍ୟର
ହେଲେ ନାହିଁ । ଦାନବାବୁଙ୍କର ଏପରି ଭର୍ତ୍ତି-
ଦ୍ୱାର ମଧୁବାବୁଙ୍କର ରଚିତ ପୁସ୍ତକ କୌଣସି
ପ୍ରକାରେ ସମ୍ଭବହୋଇ ପାରୁନାହିଁ, ଯେହେ-
ତୁ ଇନ୍ଦ୍ରଧର ଆଲୋଚିତ ଗ୍ରନ୍ଥ ଅକର୍ମଣ୍ୟ ଓ
ଅନୁତ୍କଳ ହୋଇଅଛି ବୋଲି ପ୍ରକାଶପାଇ ନାହିଁ
ମଧ୍ୟ ଛମାସ, ଅର୍ଥ ବିବେଚନାରେ ଖଣ୍ଡେ ଓଡ଼ିଆ
ସାହିତ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ ସକାଶେ ଯଥେଷ୍ଟ ସମୟ ଅଟେ ।
ପୁଣି ଗୁଣାତ୍ୟ ବାବୁଙ୍କ ଜରରେ ମଧୁବାବୁଙ୍କର
କେହି ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦୀ ନ ହେଲେ ଏହା, ଆମ୍ଭେ
ଯେତେଦୂର ଜାଣି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଲକ ଘଟନା ।
ଅଥବା ଦାନବାବୁଙ୍କ ଲେଖିବା ଅନୁସାରେ ଏହା
ଯଦି ସତ୍ୟ ହୁଏ ତାହା ହେଲେ ଏଦେଶୀୟ
ଲୋକଙ୍କୁ ଅତି ଶ୍ରୀ ଓ କାପୁରୁଷ ବୋଲିବାକୁ
ହେବ । ପୁଣି ସେଥି ସକାଶେ ଗୁଣାତ୍ୟବାବୁ କି
ମଧୁବାବୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଦୋଷୀ ହୋଇ ନପା-
ରନ୍ତି, ମାତ୍ର ବାସ୍ତବିକ କେହି ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦୀ ନ ହେବାର
ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଏହିପରି ବିଶ୍ୱାସ ହୁଏ ଯେ ମୁଳରୁ ଓଡ଼ି-
ଶାରେ ଲେଖାପଢ଼ାର ଖର୍ଚ୍ଚା ଅତି ଅଳ୍ପ, ଗ୍ରନ୍ଥ
ଲିଖନ ସୁଧା ଇତ୍ୟୁ ଉତ୍ତମ । ପୁଣି ମଧୁବାବୁ ଲେଖୁ
ଥିବାରୁ ତାଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତାରେ ଓଡ଼ିଶା ସାହିତ୍ୟ
ସମାଜର ଏପରି ବିଶ୍ୱାସ ଅଛି ଯେ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ

ପ୍ରତିଯୋଗିତାଚରଣ କରବା ଓଡ଼ିଆ ଗ୍ରନ୍ଥକାର-
 ମାନେ ଅନାବଶ୍ୟକ ବିବେଚନା କଲେ ।
 ଅନ୍ୟତର ସୂକ୍ତି ଶେଷୋକ୍ତି ସୂକ୍ତି ଅପେକ୍ଷା
 ଅପୂର୍ବତର ଅଟେ ତଦା ଏହି ଯେ ମଧୁବାବୁ
 ରଚିତ ପ୍ରବନ୍ଧମାଳାରେ ତାଙ୍କ ନିଜ ରଚିତ ଓ
 ଇତିପୂର୍ବ ଦର୍ପଣରେ ପ୍ରକାଶିତ ଗୋଟିକେତେ
 ପ୍ରବନ୍ଧ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କରୁଅଛନ୍ତି ମଧୁବାବୁ-
 କର ଏଥି ବଳ ଗୁରୁତର ପାପ ଆଉ କି
 ଅଛି କୌଣସି ବିଷୟର ପ୍ରସ୍ତୁତ ରଚନା ସକାଶେ
 ପୁରସ୍କାର ଯାଚିବ ଦେଲେ କେହି ସେବିଷୟର
 ଅପଣଦ୍ୱାରା ବଂଶତ ବର୍ଷ ପୂର୍ବ ରଚିତ ଗ୍ରନ୍ଥକୁ
 ପୁରସ୍କାର ପାଇବା ଆକାଂକ୍ଷାରେ ଉପସ୍ଥିତ କଲେ
 ଓ ତାଙ୍କ ଗ୍ରନ୍ଥ ଉଲ୍ଲେଖ ଦେଲେ ତାଙ୍କୁ ଯେ
 ପୁରସ୍କାର ଦିଆ ଯାଇ ନ ପାରେ ଏହା କେଉଁ
 ଆଦର କେଉଁ ଦମ୍ପାରେ ବା କେଉଁ ମାତ୍ର-
 ଶାସ୍ତ୍ରରେ ମନା ଅଛି ଜାଣିବାକୁ ଉପଯୁକ୍ୟ ରହିଲା
 ପୁଣି ସାନବାବୁ ଯେ ଲେଖି ଅଛନ୍ତି ପ୍ରବନ୍ଧମାଳାର
 ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟର ଅଧିକାଂଶ ଉଲ୍ଲେଖଦର୍ପଣରୁ
 ଗୁମ୍ଫା, ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ୟାର୍ଥ । ସେ ଅଧ୍ୟାୟରେ
 ଆଠୋଟି ପ୍ରବନ୍ଧ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏମାତ୍ର ଦର୍ପଣରୁ
 ଗୀତ ହୋଇଅଛି, ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟରେ ମଧ୍ୟ
 ଅଧିକାଂଶ ନୁହେଁ ରଚିତ । ସତ୍ୟତଃ ସାନବାବୁଙ୍କ
 ସୂକ୍ତି ସବୁକୁ ତନ୍ମଧ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କର ଦେଖିଲେ
 ସେମାନ ଛୁଡ଼ା ହୋଇ ରହି ପାରୁ ନାହିଁ ।
 ଆଶା କରେ ସାନବାବୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ନିଜର ଭ୍ରମ
 ଦୂରୀକରଣେ ଏହି ସୁଲେ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରବାର
 ଅବଶ୍ୟକ ଯେ ଖଣ୍ଡିଏ ଉଲ୍ଲେଖ ସାହିତ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ

ସକାଶେ ପୁରସ୍କାର ଯାଚିବା ବିଷୟରେ ସାନ-
 ବାବୁ ଯାହା ଲେଖି ଅଛନ୍ତି ତାହା ଖଣ୍ଡିତର
 ବିଶେଷ ସୂକ୍ତି ଦେଖି ନାହିଁ । ପୁରସ୍କାର ନ
 ଯତ କେବଳ ଉଚ୍ଚ ଶ୍ରେଣୀରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ତଳ-
 ଇବାର ଆଶା ଦେଇଥିଲେ ପ୍ରବନ୍ଧମାଳା ପର
 ପ୍ରସ୍ତୁତ ଯେ ଶୀଘ୍ର ନ ଦେଉଁ ବଳମ୍ଭରେ ବାହାର
 ପାରିଅନ୍ତା ଏହା ଆମ୍ଭେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବଶ୍ୟକ
 କର ନ ପାରୁ ।
 ବୈଜ୍ଞାନିକଶାସ୍ତ୍ରମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସାନବାବୁ
 ଯେଉଁ ସୂକ୍ତିମାନ ଦେଖାଇ ଅଛନ୍ତି ତାହା
 ଅପଥ୍ୟ ବୋଲି ବୋଧ ହେଉନାହିଁ ଏବଂ
 ଅପଣ ମଧ୍ୟ ଉକ୍ତ ସୂକ୍ତିରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା
 ବିଷୟକୁ ଅନୁମୋଦନ କରୁଅଛନ୍ତି, ମାତ୍ର ସାନ-
 ବାବୁ ମୂଳଦୋଷ ଉପରେ ବିଶେଷ ସୂକ୍ତି
 ଦର୍ଶାଇ ନାହାନ୍ତି । ଆଶା କରେ ସାନବାବୁ ଓ
 ଅପଣ ଓ ସର୍ବସାଧାରଣ ଏହିମତରେ ଏକମତ
 ହେବେ ଯେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଶାସ୍ତ୍ରମାନଙ୍କ ପାଇଁ
 ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଶର ଗୁଡ଼ିଏ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କର-
 ଇବା ସ୍ୱାଧୀନାଥ ବାବୁଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଶ୍ରେୟମାୟ
 ହୋଇ ନାହିଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଓଡ଼ିଶାରେ ଏହି ସମସ୍ତ
 ଶାସ୍ତ୍ରମାନଙ୍କ ଅଭାବରୁ ବିଦ୍ୟାର ଅଗ୍ରମାତ୍ର ଶତ
 ଦଶବାର ଜଣା ଯାଉ ନାହିଁ । ତ୍ରିକୋଣମିତ୍ର ଓ
 ବାଳକଣ୍ଠିତ ଓ ଉଚ୍ଚଦବଦ୍ୟା ଓ ଯେତେବଳେ
 ଶେଷ କେଇ ଅଧ୍ୟାୟ (ଯେହେତୁ ପ୍ରଥମ ତନ
 କି ଗୁରୁଅଧ୍ୟାୟ ଓଡ଼ିଆରେ ସକଳତ ହୋଇଅଛି)
 ଏହି କେତେକଗଣ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଆମ୍ଭେ ପଢ଼ୁ
 ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ ବି ବିଶେଷ ଲାଭ

ହେବ ? ଏ ସବୁ ପାଠକ ଓଡ଼ିଶାରେ ଆଜି କାଲି
 କେତେ ଜଣ ? ଯେଉଁ ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟକ ଲୋକଙ୍କ-
 ର ଗୁଡ଼ା ହୋଇଅଛି ଅବା ହେଉଅଛି ଅବା ହେବ
 (ମତ୍ର କାହାରତ ଦେଖା ନ ଯାଏ) ସେମାନେ
 ଅନାପ୍ତାସରେ ଇଂରାଜୀ ଓ ବଙ୍ଗଳାଗ୍ରନ୍ଥ ସାହା-
 ଯ୍ୟରେ ପଢ଼ି ଅଛନ୍ତି, ବା ପଢ଼ି ଅଛନ୍ତି ବା
 ପଢ଼ିବେ ଯଦି ବୋଲି ଯେ ନିର୍ମୂଲ୍ୟ ସୁଲରେ
 ପଢ଼ିତମାନେ ପଢ଼ି ପଢ଼ିତପଦ ଯୋଗ୍ୟ ହେବେ
 ତେବେ ପଢ଼ୁ ନିର୍ମୂଲ୍ୟସୁଲରେ ବା କେତେ
 ଜଣ ପଢ଼ିବ ଏହି ଶାସ୍ତ୍ରମାନ ପାଠ କରବେ ?
 ବୋଧହୁଏ ୨୦୧୫ ଜଣରୁ ଅଧିକ ନୁହେଁ ।
 ଏହି କେତେକ ଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ଏତେଟଙ୍କା
 ବ୍ୟୟ କରାଇବାର ଉଚିତ । ସେଥିରେ ପୁଣି
 ଅବଶ୍ୟକୀୟ ପଢ଼ିତଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ପଢ଼ିତ-
 ଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ହୋଇଅଛି । ନିର୍ମୂଲ୍ୟସୁଲ
 ରଦେବନ ରଦେବ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଗବଣ୍ଡି-
 ମେଣ୍ଡାଙ୍କର ନାନାସମ୍ପର୍କରେ ନାନାମତ ଦେଖା
 ଯାଏ ସତ୍ୟତଃ ଏହିଗ୍ରନ୍ଥମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅନର୍ଥକ
 ଟଙ୍କା ନଷ୍ଟ ନ କଲେ ସ୍ୱାଧୀନାଥବାବୁ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ
 ଯୋଗ୍ୟ ହେବେ । ଏଣୁକରି ନିବେଦନ କରୁ
 ସ୍ୱାଧୀନାଥବାବୁ ଉକ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତ ସବୁ ସକାଶେ
 ବୁଝା ବ୍ୟୟ କରାଇବାକୁ ସାନ୍ତି ଦେଉନ୍ତୁ ।

ଅପଣଙ୍କର ଅନୁଗତ
 ହରକଥା

ମୁଦ୍ରଣ ଦେଶ ।